TIŠNOVSKÉ NOVINY

číslo 04 2022

zpravodaj města Tišnova a okolí

Jak Tišnov pomáhá Ukrajině

Vývoj a situace bydlení

Z historie tišnovské cyklistiky

Zápisy do mateřských a základních škol

Divadlo a kultura ožívají a zvou

MĚSTSKÉ
KULTURNÍ
STŘEDISKO
TIŠNOV

06
04
2022

19.00 hod.

Kino Svratka
Tišnov

Vstupenky:
on-line nebo TIC Tišnov
sektor A – 490 Kč
sektor B – 440 Kč
sektor C – 390 Kč

MINDGAME
LÍBEZNÉ VYHLÍDKY

StageArtCz

Miroslav Etzler
Pavla Vitázková
Petr Halberstadt
v mrazivě černé komedii

www.mekstisnov.cz

OBSAH

Titulní strana:
Rozkvétající krokusy u radnice vítají příchod jara
Foto: Vladimír Vecheta

Radnice informuje 4
Názory a polemiky 10
Sdělení poslance 11
Na návštěvě 13
Vzdělávání 14
Téma Ukrajina 19
Téma bydlení 26
Zeptali jsme se zastupitelů 28
Historie tišnovské cyklistiky 35
MěKS 42
Kultura 42
Tišnovsko 48
Spolkový život 50
Sociální péče 53
Historie 57
Příroda 60
Malá encyklopedie Tišnovska 61
Děti a mládež 62
Životní styl 65
Sport 67
Kam v Tišnově 67

TIŠNOVSKÉ NOVINY
ročník XXXII.
vyšlo 31. 3. 2022

číslo 04 / duben 2022

Vedoucí střediska: Pavel Hanák
Editor: Vladimír Vecheta
Členové redakce: Jiří Dvořák, Kristýna Pekařová
Inzerce: Lenka Šebečková
Grafika/sazba: Kateřina Válková
Korektura: Bc. Ivana Velecká
Tisk: Tisk Centrum s. r. o.

Příští číslo 05/2022
vyjde 28. 4. 2022
uzávěrka textů 13. 4. 2022
uzávěrka inzerce 11. 4. 2022

Tišnovské noviny v elektronické verzi:
www.tisnovskenoviny.cz

VDĚČNOST ZA KAŽDÝ NOVÝ DEN

Vladimír Vecheta

Milé čtenářky, milí čtenáři Tišnovských novin, s dubnovým číslem se redakce opravdu zapotila. Už na první omak poznáte, že je vydání tentokrát o něco tlustší. Přesněji o dvanáct stránek, které jsme museli ke standardnímu rozsahu nadstavit, abychom postihli v co nejširší míře obsah témat a postřehů, a to jak minulých, tak aktuálních. Jako médium lokální, měsíční a mnohotematické se tak nemůžeme a nechceme držet jen jednoho pohledu a tématu, i když se citelně podepisuje na myšlenkách, směřování a reakcí společnosti.

Ve chvílích, kdy přijelo z tiskárny předchozí číslo Tišnovských novin, začaly dopadat ruské rakety na ukrajinská města, a do dnešních dnů tento válečný konflikt neumlkl. Proto se s tématem **pomoci Ukrajině** setkáte i v tomto čísle novin. Aktuální dění zaznívá pro českou společnost nepříjemnými historickými zkušenostmi let 1938 a zejména 1968, a proto k ukrajinské otázce tvoří vhodný doplněk vzpomínka Miloše Sysla na rok 1968 v Tišnově, a především rozhovor s generálem Zbyňkem Čeřovským, který jako dlouholetý voják s neblahou zkušeností z intervence vojsk Varšavské smlouvy do Československa v srpnu 1968 poskytl redakci vedle svých vzpomínek i pohled na ukrajinskou válečnou krizi těsně před jejím vypuknutím.

Druhým velkým tématem čísla novin je problematika **bydlení**, vztažená dílem k aktuální situaci v Tišnově a jeho městskému bytovému fondu, dílem k sociální problematice spojené jednak s bezdomovectvím, jednak s pomocí státních příspěvků na bydlení, jako reakce na zhoršenou situaci bytového trhu a enormní ceny energií.

Třetí speciální tematickou přílohu tvoří slibovaný rozsáhlejší pohled do **historie** svého času slavného závodního **cyklistického sportu** v Tišnově a okolí. Ovšem vedle vzpomínek pamětníků na padesátiletou éru mládežnických a juniorských úspěchů je důležité připomenout, že v Tišnově funguje řada následovníků, kteří tento „krásný sport s krásným nářadím“ provozují jak pro radost, tak pro veřejnost dodnes.

Značnou část obsahu pak samozřejmě tvoří nejen s jarem, ale i s ústupem pandemických opatření zmrtvýchvstávající **kultura**. K řadě dubnových akcí se můžete nechat pozvat nebo aspoň inspirovat z mnoha pozvánek celé škály tišnovských kulturních i spolkových organizací. S vírou, že dva roky omezení a restrikcí směrem ke shromažďování jsou konečně za námi, přijďme ocenit opět na živo umění skutečných lidí, a to už zcela bez bariér „kouzelného zrcadla“ monitorů.

V neposlední řadě musíme samozřejmě upozornit rodiče budoucích školkáčků i prvňáků, že právě nastává **čas zápisů do mateřských i základních škol**, z nichž řadu termínů si vám školy v tomto čísle novin dovolují připomenout. A také bychom v překotu světových událostí neměli zapomínat na naše **domácí zvyky a tradice** přicházejícího jara, jak nám to mile připomenuly nedávné masopustní slavnosti nebo za pár týdnů přinesou velikonoční svátky.

Snad je opravdu dost důvodů k vychutnání každého dne, v pomalém rytmu a bez zbytečného balastu oceňovat s vděčností světlo dne, teplo jara, modř oblohy, blízkost rodiny a přátel, a mír v našich ulicích, který můžeme jen a jen přát i těm, kteří o něj přišli.

TIŠNOVSKÉ NOVINY 04/2022. Ev. číslo: MK ČR E 10100. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází měsíčně s výjimkou letního dvoučísla. Vydává město Tišnov, nám. Míru 111, 666 19 Tišnov, IČ: 00282707, výrobou je pověřeno Městské kulturní středisko Tišnov – Mlýnská 152. Zpravodaj je distribuován ZDARMA do všech domácností města. Tišnovské noviny lze také zakoupit za jednotnou cenu 20 Kč (včetně 10 % DPH) ve vybraných prodejnách. Za obsah odpovídá Komise pro komunikaci a média, předseda Michal Kadlec. **Příspěvky a podněty** lze podávat v úřední hodiny na **Městském kulturním středisku Tišnov**, Mlýnská 152, **PO a ST 8.00–12.00 a 12.30–15.00** editorovi Vladimíru Vechetovi, **tel. 777 706 714, noviny@kulturatisnov.cz**. **Inzerci** lze objednávat tamtéž ve stejných úředních hodinách u **Lenky Šebečkové, tel. 730 184 022, reklama@kulturatisnov.cz**. **Osobní inzerci (vzpomínky a blahopřání)** lze podávat v **TIC Tišnov**, náměstí Míru 120, v čase otevírací doby. Rozsah příspěvků se řídí technickými parametry pro jejich přípravu. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky podle potřeby zkrátit, případně upravit. Fotografie, u nichž není uveden autor, jsou ilustrační a pocházejí z volně šiřitelného zdroje. Plošná inzerce a jiné grafické prvky jsou přijímány pouze v obrazových formátech (pdf, jpg, png apod.) a dobré tiskové kvalitě dle technických parametrů pro přípravu inzerce – nebudou už redakcí nijak upravovány (možná individuální domluva s grafikem). Platit fakturou lze na základě písemné objednávky. Ceny inzerce se řídí platným ceníkem. Své příspěvky dodávejte včas a ideálně průběžně. V případě zaslání po uzávěrce nebudou přijaty a otištěny. Zájemci o **předplatné Tišnovských novin** se mohou přihlásit na **tel. 777 706 714** nebo na **noviny@kulturatisnov.cz**, případně prostřednictvím klasické pošty směřované na Městské kulturní středisko, Mlýnská 152, 666 01 Tišnov.

ZE ZÁPISNÍKU MÍSTOSTAROSTY

Martin Sebera, místostarosta města

Vážení spoluobčané, dnešní zápisník místostarosty nebudu věnovat žádnému tématu ze svých místostarostovských kompetencí. Ve víru současných událostí si dovolím spíše zhodnotit naše současné a zejména to nejbližší dění, které nás čeká a nemine.

Žijeme v období, kdy po dvou letech skončila ikstá vlna covidu, extrémně se zvedly ceny energií, v naší blízkosti probíhá regulérní válka a nás čeká několik let, které budou složitější než doposud. Kritické situace a katastrofy nás podvědomě formují a zároveň dávají věci do souvislostí. Tu poslední zkušenost mám s pandemií covidu. Pandemie mě naučila vážit si každého dne, kdy nikdo doma nekašle, nikomu není špatně, nikoho nebolí hlava. Naučila mě vážit si toho, když si někdo váží mého zdraví. Druhým silným impulsem je probíhající válka na Ukrajině. Je to humanitární krize, kterou jsme tady nezažili. Kromě toho, že situaci podobného rozsahu jsme zde za posledních desítek let neměli a fakticky jsme si nikdy nevyzkoušeli ji řešit, neměli jsme ani čas se na ni nijak zásadně připravit. Trošku mě děsí první nenávistné komentáře směřující k aktuální pomoci běžencům. Z hlediska přizpůsobení se a adaptace naší české společnosti na populaci přicházející a naopak je nutné pojmenovat a řešit potřeby obou skupin, nejenom té přicházející. Je nutné však stále připomínat, že lidé na Ukrajině nyní platí krví, my „jen“ penězi.

Dovolím si proroctví, protože k čemu jinému jsou zápisníky v novinách určeny než k pronášení proroctví. Moje proroctví je, že pořádný armagedon nám tu nastane někdy na podzim. V té době může nastoupit další podzimní vlna covidu, provázená masivní vlnou deziluze z pomoci přicházejícím uprchlíkům. Ta deziluze, ta není špatně. Ta deziluze je normální reakce, která nastane v populaci v reakci na proběhlé trauma. Problém je, že ta deziluze se dá zneužít. Nejdřív proběhne (a právě probíhá) fáze heroická a idylická s charakteristickou vysokou soudržností, potom nastane deziluze s vysokou mírou frustrace, hledání viníků a šíření konspiračních teorií. V době epidemie koronaviru jsme tyto fáze zažili několikrát. Tak jen abychom na to byli připraveni. Mírnění heroismu mírní i následnou deziluzi. Doufám, že všechny úrovně státní moci od vlády přes kraje až po komunální samosprávy budou postupovat racionálně, včetně jasného sdělení, že pomoc vyžaduje nemalé finanční prostředky, které budou chybět jinde, až po srozumitelný plán jednotlivých řešení. Nevyjímaje odbornou komunitu, která v době covidové pandemie často selhala, protože i renomovaní odborníci projevovali své soudy na základě pocitů, nikoliv argumentů. I mediální vystoupení, nechť jsou založená na datech a důkazech.

Sám sobě si slibuji, že nebudu přehánět každodenní hltání informací a článků z médií a sociálních sítí, což jsou desítky až stovky minut denně přeplněné poplašnými a stresovými zprávami. Pak není vůbec jednoduché se v klidu vyspat a dát si odstup od všudypřítomného stresu. Také se odmítám zapojit na sociálních sítích mezi myšlenkové, etické, emoční a mravnostní vykladače obsahu, kteří konstatují a určují, jakou máme mít náladu, co si myslet, cítit a prožívat. Fotky z dovolené, které nedávno přátelé z Facebooku sdíleli, si vykoledovaly nařčení z cynismu a necitlivosti vůči válce. Co na tom, že osoba, která na tu dovolenou odjela, je osoba, která dělá spoustu dobra pro ostatní a prostě si potřebovala oddychnout, aby se opět mohla vrhnout do zachraňování lidstva. I v současné situaci mohou lidé prožívat radost a štěstí, které jim dají sílu, abychom se mohli vyrovnat s nastalým stresem co nejlépe. A cesta k tomu je jednoduchá – denní řád, fyzická aktivita (práce, sport, vycházky), kulturní vyžití anebo jakékoliv každodenní činnosti, u kterých dokážeme vypnout.

Mnozí lidé přemýšlejí, zda a jak mohou být nyní důležití. Každý člověk něco umí. Někdo umí operovat srdce, někdo rozumí krizovému managementu, někdo dělá skvělou komunitní podporu, někdo domluví lidi, někdo uklidní lidi, někdo uvaří, někdo shání pracovní místa pro ukrajinské uprchlíky, někdo posbírá hračky a doveze je dětem, někdo děti učí ve škole, někdo s nimi zasportuje, někdo zahraje divadlo, někdo zrekonstruuje elektřinu v budoucích bytech a vymaluje, někdo následně byty pro běžence uklidí, někdo pomáhá přímo sám, někdo pomoc umožňuje politicky. Co je víc? Každý dělá, co umí, a nic není víc nebo míň. Nejde to srovnávat. Všechno dobro se počítá. Hrdinství má různé podoby. Solidarita má různé podoby. Neexistuje jeden postup, jak dělat věci správně. Těch postupů je nekonečně mnoho a tu správnost definuje to dobro, které ho tvoří. Tak pojďme dělat to nejlepší, co umíme…

SENIOR TAXI TIŠNOV

Od 1. 4. 2022 nové tel. číslo pro objednání SENIOR TAXI

608 270 390

Před první jízdou je nutné provést novou registraci na tel. 549 439 829, Bc. Lenka Manová.

Taxík jezdí v pracovní dny od 7 do 15 hodin za cenu 30 korun jízda/senior. Taxi je nutné objednat 1 den předem. Taxíkem se mohou svézt senioři s trvalým pobytem v katastrálním území Tišnov, starší 70 let včetně a držitelé ZTP či ZTP/P bez ohledu na věk.

AKTUÁLNĚ Z MĚSTA

Kristýna Pekařová, Odbor kancelář starosty a vnějších vztahů

REKONSTRUKCE ULIC ČERNOHORSKÁ A RIEGROVA V PLNÉM PROUDU

Na podzim roku 2021 byla zahájena rekonstrukce zmíněných ulic v Tišnově. Jedná se o akci rozdělenou mezi tři samostatné investory – Správu a údržbu silnic Jihomoravského kraje (SÚS JmK), město Tišnov a Svazek vodovodů a kanalizací Tišnovsko.

Do této chvíle byla z prací, jež jsou hrazeny městem Tišnov, provedena výstavba gabionové zdi na ul. Riegrova a dále přeložky inženýrských sítí (Itself, CETIN). Zahájeny byly také práce na novém veřejném osvětlení. Z prací hrazenými ostatními investory byla provedena rekonstrukce kanalizace a vodovodu. Bylo také zahájeno odstranění vrstev komunikace. V následujících týdnech proběhne napojování uličních vpustí a bude pokračovat odstraňování vrstev komunikací a chodníků.

Děláme vše pro to, aby byla stavba dokončena co nejdříve. **Stavební práce proto budou probíhat i o víkendech.** V sobotu je předpokládaná pracovní doba od 7 do 18 hodin, v neděli pak v čase 7 až 16 hodin, přičemž v brzkých ranních hodinách budou probíhat pouze drobné práce bez strojů, aby stavba způsobovala co nejméně hluku. Předpokládaný termín dokončení je 30. 10. 2022.

V průběhu rekonstrukce již také nebude možné projíždět stavbou. Rezidenti budou i nadále ze strany zhotovitele upozorňováni o možnostech vjezdu a výjezdu ke svým nemovitostem.

Cílem této investiční akce je kompletní rekonstrukce stávající komunikace a zvláště pak vybudování nové okružní křižovatky v místě křížení ulic Riegrova, Černohorská, Dvořákova, Sv. Čecha a Tyršova, která přispěje ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti dopravního provozu.

V rámci stavby bude provedena také rekonstrukce chodníků i celého uličního prostoru podél komunikací, vč. inženýrských sítí. Na ulici Černohorské budou dále vybudovány nové zálivy s autobusovou zastávkou v obou směrech. Dojde k obnovení stávajícího přechodu pro chodce a přibydou i nová místa na přecházení komunikace. Rekonstrukcí bude také zkvalitněno pouliční osvětlení.

Děkujeme všem Tišnovákům, a především osobám bydlícím v těsné blízkosti ulic, za trpělivost a shovívavý přístup. Doporučujeme všem občanům sledovat aktuální dopravní informace na webu města, kde budou uváděna veškerá dopravní omezení.

Po dokončení celé rekonstrukce nám všem bude odměnou další opravený úsek v Tišnově.

UKLIĎME TIŠNOV

I letos vyrazíme v rámci celonárodní akce Uklidíme Česko poklidit Tišnov. V sobotu **2. dubna ráno v 9.00 h** přijďte ke kašně na náměstí Míru. Rukavice a pytle zajištěny. Více informací na Facebooku – událost Uklidíme Česko: Uklidíme Tišnov. Partnery akce jsou spolek Hojnost a město Tišnov.

PSI, ZNÁMKY, ČIPY A VĚCI SOUVISEJÍCÍ

Jiří Sokol, Městská policie Tišnov

O psech v domácích chovech a povinnostech pro chovatele z toho vyplývajících bylo již napsáno mnoho. Dnes bych vám chtěl ale připomenout několik důležitých informací, které mohou usnadnit život jak chovatelům, tak i práci nám.

Ve spolupráci s Odborem finančním MěÚ Tišnov jsme vytvořili společný registr evidence psů na území města. Registr slouží především k evidenci majitelů psů, psích známek, psích čipů a telefonních čísel na majitele psa. Pragmaticky jsme vycházeli ze zkušeností v terénu. V původní evidenci jsme zjistili spoustu nedostatků spočívajících v absenci některého z těchto údajů. Podotýkám, že dle platné vyhlášky města je povinností majitele psa nejenom uhradit poplatek, ale vyzvednout si známku. Při absenci známky je při případné kontrole téměř nemožné zjistit, zda je poplatek uhrazen. Větším problémem ovšem je, že pokud není pes opatřen známkou, není při zaběhnutí psa nebo jeho útěku možné majitele dohledat, pes se musí umístit do kotce, s čímž je již spojen poplatek, a současně hrozí pokuta za porušení vyhlášky města.

Nový registr umožňuje strážníkům zjistit veškeré důležité informace o majiteli a jeho psovi přímo v terénu prostřednictvím mobilní aplikace. To vše ale za předpokladu, že jsou tyto údaje k dispozici. Včasným zjištěním majitele psa je jeho návrat téměř stoprocentní, a to v řádu minut.

Obdobné je to se psím čipem, již delší dobu platí povinnost, že každý pes (až na výjimky v zákoně uvedené) musí být čipován. Očipovaný pes je pro nás obdobně identifikovatelný jako pes opatřený známkou. V praxi se totiž může stát, že pes známku ztratí nebo se zaběhne bez ní. V tomto případě jsme vybaveni a schopni majitele dohledat pomocí čipu. Platí ovšem to stejné, jak jsem zmiňoval výše. Pokud nemáme k dispozici číslo čipu, není majitel dohledatelný.

Jako poslední bych chtěl zmínit telefonní číslo na majitele psa. Celý výše popsaný postup se velice urychlí, zefektivní a ušetří peníze všem těm, kteří byli, jsou a budou ochotni sdělit své telefonní číslo za účelem jeho zanesení do registru.

Cílem všeho, o čem jsem se rozepsal, je zjednodušit návrat psího miláčka ke svému pánovi.

Proto když v tento moment pominu povinnosti majitelů psů vyplývající z obecně závazné vyhlášky města a zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (tzv. veterinární zákon), žádám všechny majitele psů registrovaných na území města, kteří nemají vyzvednutu známku, aby tak učinili na MěÚ Tišnov na Odboru finančním, kde mohou současně nahlásit číslo čipu a telefonní číslo. Ty majitele, kteří známku vyzvednutou mají, bych požádal o osobní, e-mailový (na **helena.marvankova@tisnov.cz**) nebo **telefonní kontakt (549 439 843)** paní Marvánkové, nebo městské policii: **tel. 603 577 252**, e-mail: **policie@tisnov.cz**, aby doplnili číslo čipu, popř. telefonní kontakt.

Děkuji moc za pochopení a spolupráci.

DO PRÁCE NA KOLE

Ondřej Kroutil

Rostoucí venkovní teploty spolu se zvyšujícím se přídělem slunečních paprsků možná už i Vás přivedly na myšlenku, že byste pomalu mohli odzimovat svůj bicykl a zase na něm začít brázdit ulice Tišnova a přilehlé okolí. Ostatně každodenní pohyb po Tišnově mi napovídá, že někteří z Vás tak již učinili.

Co možná po zimě občas chybí, je motivace k tomuto kroku. Obzvláště když si člověk vzpomene na každoroční potřebu znovuotlačení sedacích partií či na nepříjemné ranní mrazíky, které dokážou překvapit třeba ještě v půlce května. Někteří šťastlivci nepotřebují motivaci žádnou, protože kolo je neoddělitelnou součástí jejich života, my ostatní můžeme mít motivace různé... Někdo v ježdění na kole vidí prostředek pro shození několika dekagramů ze zimních tukových zásob, někomu vyhovuje šetrnost cyklistické dopravy k městskému prostoru a životnímu prostředí, a zvláště v poslední době mohou být touto motivací nepříjemně se zvyšující ceny benzínu a nafty.

Ať tak či onak, toto každoroční hledání motivace k šlápnutí do pedálů (ale i k pěší chůzi či běhu) se snaží již dvanáctým rokem podporovat akce Do práce na kole (www.dopracenakole.cz) a obzvláště pak tzv. květnová výzva. Jak tato výzva probíhá? Nejdříve je nutné se na výše zmíněných stránkách zaregistrovat a zaplatit účastnický poplatek. V rámci organizace či firmy se zaregistrujete jako tým (může být i jednočlenný) a pak si v přehledném webovém prostředí poctivě mezi 1. a 31. květnem zapisujete kilometry, které jste daný den ujeli, uběhli či ušli. Ideální je, když v rámci organizace či firmy vznikne více týmů, protože co si budeme povídat, i takové přátelské zápolení může být dobrou motivací k usednutí na kolo, když se vám zrovna moc nechce. V červnu jsou pak vyhlášeni celkoví vítězové této celostátní výzvy. V rámci firmy pak záleží na vzájemné dohodě, jak se odměníte. Možná ještě stojí za to zdůraznit, že se startovným získáte parádní tričko nebo jinou proprietu dle vlastního výběru, a také čím dříve se zaregistrujete, tím bývá startovné nižší.

Pro představu přikládám pár čísel z loňského roku. V roce 2021 se této akce zúčastnilo celkem 22 114 lidí z 2 102 organizací a firem v rámci 9 213 týmů. Všichni dohromady šetrně překonali 5 425 000 km a tím se ušetřilo téměř 700 tun emisí CO_2. Co se přímo Tišnova týče, tak se zúčastnili zaměstnanci SVČ Inspiro, kde devět účastníků vytvořilo dva týmy, za Městský úřad Tišnov bylo registrováno pět týmů a devatenáct účastníků, z tišnovských firem se zapojila firma Balák s jedním týmem a pěti účastníky (pokud se zúčastnili i další, tak se omlouvám, že jsem je nezaregistroval).

Jestliže tápete, zda se této akce zúčastnit, sháníte podrobnější informace nebo potřebujete pomoci s registrací, tak se kdykoliv obraťte na mail mobilita@tisnov.cz nebo na tel. 736 537 190, velmi rád poradím a pomůžu.

HARMONOGRAM SVOZU ODPADŮ OD 1. 4. 2022

město TIŠNOV

	po	út	st	čt	pá	so	ne	týden
duben	1				1	2	3	13
	4	5	6	7	8	9	10	14
	11	12	13	14	15	16	17	15
	18	19	20	21	22	23	24	16
	25	26	27	28	29	30		17
květen							1	17
	2	3	4	5	6	7	8	18
	9	10	11	12	13	14	15	19
	16	17	18	19	20	21	22	20
	23	24	25	26	27	28	29	21
	30	31						22
červen			1	2	3	4	5	22
	6	7	8	9	10	11	12	23
	13	14	15	16	17	18	19	24
	20	21	22	23	24	25	26	25
	27	28	29	30				26
červenec					1	2	3	26
	4	5	6	7	8	9	10	27
	11	12	13	14	15	16	17	28
	18	19	20	21	22	23	24	29
	25	26	27	28	29	30	31	30

	po	út	st	čt	pá	so	ne	týden
srpen	1	2	3	4	5	6	7	31
	8	9	10	11	12	13	14	32
	15	16	17	18	19	20	21	33
	22	23	24	25	26	27	28	34
	29	30	31					35
září				1	2	3	4	35
	5	6	7	8	9	10	11	36
	12	13	14	15	16	17	18	37
	19	20	21	22	23	24	25	38
	26	27	28	29	30			39
říjen						1	2	39
	3	4	5	6	7	8	9	40
	10	11	12	13	14	15	16	41
	17	18	19	20	21	22	23	42
	24	25	26	27	28	29	30	43
	31							44
listopad		1	2	3	4	5	6	44
	7	8	9	10	11	12	13	45
	14	15	16	17	18	19	20	46
	21	22	23	24	25	26	27	47
	28	29	30					48
prosinec				1	2	3	4	48
	5	6	7	8	9	10	11	49
	12	13	14	15	16	17	18	50
	19	20	21	22	23	24	25	51
	26	27	28	29	30	31		52

Směsný bytové domy Tišnov

Směsný rodinné domy Tišnov

Papír

BIO

Plast

SVÁŽENÉ ULICE

Alšova
Bezručova
Černohorská
Červený mlýn
Dobrovského
Drbalova
Družstevní
Dvořákova
Erbenova
Havlíčkova
Hřbitovní
Husova
Hybešova
Hynka Bíma
Chodníček
Jiráskova
Karasova
Kostelní
Kvapilova
Máchova
Majorova
Na Honech
Na Hrádku
Na Mlékárně
Na Rybníčku
Nerudova
Ostrovec
Purkyňova
Revoluční
Riegrova
Smetanova
Smíškova
Sv. Čecha
Tyršova
U Humpolky
U Střelnice
U Svratky
Vrchlického
Wagnerova
Za Krétou
Za Mlýnem

PYTLOVÝ A NÁDOBOVÝ SBĚR

Nádoby, pytle **umístěte** před dům **nejpozději** v den svozu **do 6.00 hod**. V případě, že tento **termín propásnete**, **nedávejte** nádoby a pytle před dům v jiné dny, ale využijte možnosti **odvézt odpad na sběrný dvůr** města kdykoliv v době jeho provozu.

Místní části – zde proběhne pytlový sběr papíru i plastů souběžně 5. 4., 3. 5., 31. 5., 28. 6., 26. 7., 23. 8., 20. 9., 18. 10., 15. 11., 13. 12.

Sběrný dvůr Tišnov, Wagnerova 1543	
pondělí, čtvrtek	7.00–17.00 hod.
úterý, středa, pátek	7.00–15.00 hod.
sobota	8.00–12.00 hod.

HARMONOGRAM SVOZU ODPADŮ OD 1. 4. 2022

město TIŠNOV

	po	út	st	čt	pá	so	ne	týden
duben					1	2	3	13
	4	5	6	7	8	9	10	14
	11	12	13	14	15	16	17	15
	18	19	20	21	22	23	24	16
	25	26	27	28	29	30		17
květen							1	17
	2	3	4	5	6	7	8	18
	9	10	11	12	13	14	15	19
	16	17	18	19	20	21	22	20
	23	24	25	26	27	28	29	21
	30	31						22
červen			1	2	3	4	5	22
	6	7	8	9	10	11	12	23
	13	14	15	16	17	18	19	24
	20	21	22	23	24	25	26	25
	27	28	29	30				26
červenec					1	2	3	26
	4	5	6	7	8	9	10	27
	11	12	13	14	15	16	17	28
	18	19	20	21	22	23	24	29
	25	26	27	28	29	30	31	30

	po	út	st	čt	pá	so	ne	týden
srpen	1	2	3	4	5	6	7	31
	8	9	10	11	12	13	14	32
	15	16	17	18	19	20	21	33
	22	23	24	25	26	27	28	34
	29	30	31					35
září				1	2	3	4	35
	5	6	7	8	9	10	11	36
	12	13	14	15	16	17	18	37
	19	20	21	22	23	24	25	38
	26	27	28	29	30			39
říjen						1	2	39
	3	4	5	6	7	8	9	40
	10	11	12	13	14	15	16	41
	17	18	19	20	21	22	23	42
	24	25	26	27	28	29	30	43
	31							44
listopad		1	2	3	4	5	6	44
	7	8	9	10	11	12	13	45
	14	15	16	17	18	19	20	46
	21	22	23	24	25	26	27	47
	28	29	30					48
prosinec				1	2	3	4	48
	5	6	7	8	9	10	11	49
	12	13	14	15	16	17	18	50
	19	20	21	22	23	24	25	51
	26	27	28	29	30	31		52

Směsný bytové domy Tišnov

Směsný rodinné domy Tišnov

Papír

BIO

Plast

SVÁŽENÉ ULICE

Brněnská
Cáhlovská
Cihlářská
Dlouhá
Dřínová
Dvořáčkova
Formánkova
Halasova
Halouzkova
Hanákova
Hornická
Horova
Jamborova
Janáčkova
Jungmannova
Kukýrna
Kuthanova
Květnická
Lomnická
Mahenova
Mánesova
M. Pavlíkové
Mlýnská
Moukova
Nádražní
Mrštíkova
Na Loukách
Na Nové
Na Zahrádkách
nám. 28. října
Parolkova
Pod Květnicí
Polní
Procházkova
Ráboňova
Radniční
Ranného
Sigmundova
Šmardova
Štěpánova
Těsnohlídkova
Trmačov
Trnec
U Lubě
U Náhonu
K Čimperku
Klášterská
Koráb
Králova
nám. Komensk.
nám. Míru
Neumannova
Osvobození
U Pily
V. H. Macha
Valova

V MÍSTNÍCH ČÁSTECH

Svoz – směsný odpad

Hájek, Hajánky, Jamné a několik domácností v místní části Hájek, které žijí v údolí při krajské komunikaci a ulice Hradčanská v Tišnově (5. 4., 19. 4., 3. 5.,17. 5., 31. 5. atd.).

V lokalitě Pejškov 1x za 14 dní, lichý týden v pátek (1. 4., 15. 4., 29. 4. atd.).

SVAZEK VODOVODŮ A KANALIZACÍ

Jan Moronga, Svazek vodovodů a kanalizací Tišnovsko

Voda jako základ života nepatří přímo mezi živiny, ale je pro lidský organizmus nezbytná. Většina z nás si zvykla, že dokážeme vodu dostat pohodlně až do našich domovů ve formě pitné vody a také ji ve formě odpadní vody pohodlně dostat z našich domovů. Ale cesta vody od zdrojů až do kohoutků v našich domácnostech je dlouhá. K tomu všemu slouží vodohospodářská infrastruktura, jako jsou vodovody, kanalizace, zdroje pitné vody, úpravny vody, čerpací stanice a čistírny odpadních vod. Málokdo ale ví, že tato infrastruktura je majetkem jednotlivých obcí a měst a že jsou to právě oni a jejich zastupitelé, kteří mají povinnost tuto infrastrukturu chránit, provozovat a postupně ji obnovovat. Každá obec k tomu využívá jiný způsob. Někteří si svou infrastrukturu provozují sami s pomocí svých zaměstnanců, některé obce se složitější infrastrukturou si pro provoz založily obecní firmu. Jednou z možností je ale i založení svazků měst a obcí, které sdružují majetek vodohospodářské soustavy z více obcí a dále tento majetek pronajímají odborným firmám. Tyto odborné firmy pak vybírají vodné a stočné a z těchto finančních zdrojů následně financují svou veškerou činnost. Část těchto peněz vracejí jednotlivým obcím nebo svazkům ve formě nájemného a ony pak dále zajišťují z těchto zdrojů pravidelnou obnovu a popřípadě i rozvoj infrastruktury.

Tišnov a okolní obce v roce 1993 založily pro provozování vodohospodářské infrastruktury Svazek vodovodů a kanalizací Tišnovsko, za účelem provozování a údržby vodovodů a kanalizací. Svazek je tedy vlastníkem vodohospodářské infrastruktury a jeho činností je především zajištění koncepce rozvoje a obnovy vodovodů a kanalizací, rozšiřování a zdokonalování infrastruktury, hospodaření s majetkem Svazku, investorská a inženýrská činnost a zajišťování zdrojů pro výstavbu, rekonstrukci a obnovu vodovodů a kanalizací a samozřejmě také zajišťování informovanosti veřejnosti o činnosti Svazku. V majetku nebo ve správě je 108,7 km kanalizačních stok, 182,3 km vodovodních řadů, sedm čistíren odpadních vod, osmdesát tři čerpacích stanic odpadních vod, šestnáct odlehčovacích komor, devatenáct vodojemů, dvě úpravny vody, dvanáct čerpacích stanic pitné vody a jedenáct jímacích území – pramenišť se zdroji pitné vody. V současné době Svazek sídlí v Předklášteří. Od letošního roku jsem do tohoto Svazku nastoupil jako manažer firmy a mým cílem je připravit pro tuto společnost strategické materiály, zavést zásady financování a začít pracovat na rozsáhlejších a významných akcích, a to především v rámci obnovy vodohospodářské infrastruktury. Jako vystudovaný vodohospodář jsem patnáct let působil na různých pozicích společnosti Povodí Moravy, s.p., v posledních sedmi letech pak na pozici ředitele závodu Dyje. V působnosti tohoto závodu byl i celý region Tišnovska, takže tuto lokalitu dobře znám. Mám bohaté zkušenosti v tomto oboru a v řízení podobných společností. Před několika lety jsem složil i autorizační zkoušku pro stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství. Poměrně velký důraz budu klást především na efektivní využívání finančních prostředků a kontrolu nad provozováním veškerého majetku Svazku.

Svazek Tišnovsko na základě provozní smlouvy pronajímá veškerý majetek jednotlivých obcí sloučených ve Svazku odborné firmě Vodárenská akciová společnost, a. s., se sídlem v Brně, která celou vodohospodářskou infrastrukturu pro Svazek provozuje. Tato společnost vznikla 1. 12. 1993 ze státního podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace. V rámci pronajatého majetku dodává pitnou vodu a odvádí a čistí odpadní vody pro více než půl milionu obyvatel v Jihomoravském kraji a v Kraji Vysočina. Její služby využívají občané i podnikatelé v 740 obcích v okresech Blansko, Brno-venkov, Jihlava, Třebíč, Znojmo a Žďár nad Sázavou.

Jediným akcionářem společnosti je Svaz vodovodů a kanalizací měst a obcí s. r. o. V něm jsou sdruženy svazky měst a obcí nebo samostatné obce. Vodárenská akciová společnost, a. s., je tedy ryze českou firmou. Tento v tuzemsku ojedinělý vlastnický model zaručuje systematickou údržbu a obnovu vodárenské infrastruktury, do níž plyne většina peněz ze zisku společnosti, ale také z nájemného, které společnost vyplácí vlastníkům infrastruktury, tedy i Svazku Tišnovsko.

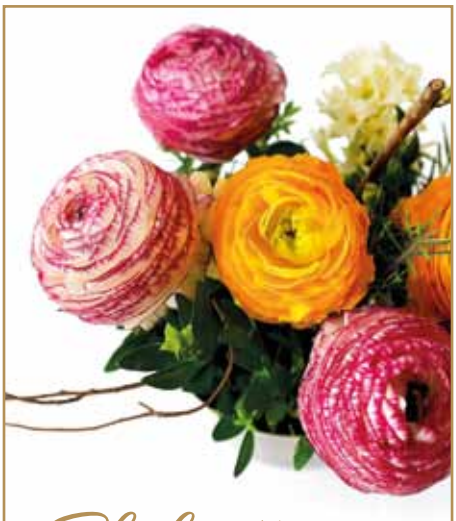

Blahopřejeme

ÚNOR

Dovolujeme si Vám představit občany města Tišnova, kteří oslavili svá životní jubilea:

80 let
Drahomíra Chocholáčová
Zdeňka Parolková

85 let
Marie Králíková

90 let
Emilie Mamulová

91 let
Ludmila Bednářová
Marie Zelená

95 let
Anežka Zelníčková

95 let
Lubomír Vítkovič

Oslavencům přejeme vše nejlepší, hodně štěstí, zdraví, dobré nálady a optimismu.

Dagmar Dvořáková, tajemnice
Komise pro občanské záležitosti
Rady města Tišnova

NOVÝ ZPŮSOB TŘÍDĚNÍ ODPADU A JEHO MOŽNÝ DOPAD

Jana Koudelová

Tímto reaguji na článek Výsledky průzkumu Ing. Věry Odehnalové, vedoucí Odboru správy majetku a komunálních služeb, uveřejněný v únorovém čísle TN, který se týká nového způsobu svozu odpadů DOOR-TO-DOOR. Současně tím i osvětlím, proč patříme k domácnostem, které o nové barevné popelnice zájem nemají. V oblasti, kde bydlíme, jsou sběrné kontejnery dobře dostupné a rádi se k nim s odpadem v původních, městem pořízených taškách projdeme. Jak jsme všichni zaznamenali, město zavádí nový systém svozu od domu DOOR-TO-DOOR pro rodinné domy už od 1. dubna. V březnovém čísle TN nás Ondřej Vrtěl seznamuje s tím, že do zápůjčky obdrží nové plastové popelnice každá domácnost žijící v rodinném domě, což vnímáme jako způsob psychologického nátlaku a cítíme se jaksi ve vleku události, do které je těžké pro občana s jiným postojem vstoupit. Domnívám se, že k tomuto kroku město přistoupilo trochu ukvapeně – z dotazníkové akce zmiňované v únorovém čísle TN vyplývá, že pozitivně na tuto možnou změnu zareagovala jen třetina domácností rodinných domů, nyní to však vypadá, že se očekává, že si nádoby vyzvedneme. Je potěšující, že prozatím bude možné využívat dosavadní pytlový sběr svozu od domu a sběrné kontejnery také ještě zůstanou jednou, a naštěstí zatím důležitou, z možností.

Moc dobře si uvědomuji důvody, které k podpoře třídění vedou: stále větší tlak na snížení objemu komunálního odpadu, který není kam ukládat a za jehož uložení obce platí velké poplatky. Obce jsou nucené politiku třídění přehodnocovat v souladu s nutným vývojem – je nyní šance se zaměřit na skutečnou podstatu vytváření odpadů. Začít klást důraz na bezobalovou osvětu a podporovat občany ke každodennímu zvažování, v jakých obalech, a zda vůbec v nich, zboží nakupovat. Již několik desítek let je zřejmé, že jedině touto cestou je možné jít – naučit se spotřebitelské zodpovědnosti už v úvaze: co sním, kde si to opatřím, čím vyperu a vyčistím – a kam to všechno, co zbude, předám. Pokud nejsme ještě dostatečně zodpovědní, mají být radnice měst uvědomělejší a mají nás vychovávat. K netřídičům se naše město mohlo postavit dvěma způsoby: zavést bezvýhradně čtrnáctidenní rytmus svozu komunálního odpadu a tím by motivace ke třídění nastala zcela přirozeně a levně. Když by se i přesto v komunálním odpadu objevily plasty či sklo, popelnici by jednoduše mohli odmítnout vysypat. Navíc když se projdeme městem, snadno zjistíme, že nepříznivá situace se sběrnými kontejnery a tříděním není u rodinných domů, ale v lokalitách bytových domů a sídlišť. Zde je nutné provést změny a umožnit uložení vytříděného odpadu na blízkém a oku ladícím místě…

Celý článek na www.tisnovskenoviny.cz

REAKCE ZE STRANY MĚSTA NA UVEDENÝ PŘÍSPĚVEK

Věra Odehnalová, Odbor správy majetku a komunálních služeb

Nový systém třídění odpadu DOOR-TO-DOOR umožní občanům rodinných domů v Tišnově pohodlněji a efektivněji vytřídit odpad. Názory občanů nás vždy zajímají a jsme nakloněni diskuzi.

Souhlasíme s názorem, že nejlepším řešením je odpad nevytvářet. V tomto ohledu jsme se zaměřili na větší informovanost prostřednictvím TN, TTV i např. škol. Zákonná povinnost v oblasti třídění se neustále zpřísňuje a povinnost třídit odpad má každý z nás. Naše město se snaží občanům tuto povinnost maximálně usnadnit. Jsme rádi, že dvě třetiny občanů si nádoby na tříděný odpad vyzvedly samy a ostatním občanům byly nádoby poskytnuty prostřednictvím rozvozových dnů.

Každý z nás se může rozhodnout, jakým dílem přispěje k udržení životního prostředí kolem nás. A je chvályhodný přístup, kdy zvažujeme u nákupu zejména potravin nejen způsob balení, ale i potřebnost dané komodity. Žijeme však v uspěchané době a i dobrá myšlenka je pak často nahrazena praktičností, možná snad i trochu leností. A tak ten již vzniklý odpad aspoň řádně vytřiďme.

Dále stojí za zmínku, že nové popelnice jsou vyrobeny z podílu recyklovaného plastu a z dlouhodobého pohledu jsou ekonomičtější, neboť se používají opakovaně. A pytle? Zatím zůstanou. S vytříděným pytlem je i obtížnější manipulace (na třídicí lince je nutné každý pytel samostatně rozřezat a vysypat). Jejich používáním však právě vytváříme zbytečně další odpad, neboť jsou pouze pro jedno použití. I náhradu jsme zvažovali, avšak bio pytle jsou vůči popelnicím neekonomické.

Svoz od rodinných domů byl zaveden také kvůli dochozí vzdálenosti ke kontejnerům na tříděný odpad, kdy občané museli docházet i přes 300 m ke sběrným hnízdům. Estetické hledisko jsme samozřejmě zvažovali též. Stávající sběrná hnízda ne zřídka o několika žlutých, modrých kontejnerech jsou často přeplněna a doplněna o směs barev odpadků povalujících se a poletujících okolo. A přitom je stále a stále uklízíme. Nová hnízda v nových zástavbách budou mít svůj architektonický vzhled. Ale u starých hnízd nejsme schopni zlepšit stav v krátkodobém horizontu. Jde o omezené finanční možnosti a někde to dané místo třeba neumožňuje. Uvědomujeme si, že zřídit místo pro další nádoby na svém pozemku není mnohde jednoduché. Děkujeme všem občanům, kteří v tomto ohledu novému systému vycházejí vstříc.

V každém případě jsme rádi za vyjádření odlišného názoru. Žlutá a modrá jsou barvy města Tišnova, i když nám v posledních dnech tyto barvy uvízly v srdci s úplně jiným významem, zkusme přijmout i ty naše nové žluté a modré popelnice jako součást dobrého úmyslu ve vztahu k životnímu prostředí.

V případě dotazů nebo podnětů ohledně systému odpadového hospodářství se neváhejte obrátit na Ing. Ondřeje Vrtěla z Odboru správy majetku a komunálních služeb, tel. 549 439 862.

CENY ENERGIÍ A POHONNÝCH HMOT

Josef Flek, poslanec PSP ČR, člen podvýboru pro energetiku

Letos v zimě jsme se potýkali s enormním nárůstem cen za energie a po ruské agresi na Ukrajině taktéž s nárůstem cen za pohonné hmoty. Nárůst cen byl způsoben nejen současnou krizí, ale i tím, že se Rusko na válečný konflikt připravovalo a poslední rok pozvolna zvedalo ceny za plyn proudící do Evropy. Po několika jednáních na Ministerstvu průmyslu a obchodu jsem však byl ubezpečen, že nás čeká pokles cen klíčových komodit.

Jako váš poslanec jsem ve výboru pro obranu i v podvýboru pro energetiku. Každým dnem se mi jen a jen potvrzuje, že vše souvisí se vším. V uplynulých dnech jsem se několikrát obrátil na příslušné instituce stran vysokých cen za energie a pohonné hmoty. Bylo mi sděleno, že u ropy dojde k poklesu cen v blízké době, navíc se Spojené arabské emiráty zavázaly k navýšení těžby ropy, která k nám poputuje dvěma ropovody. Jedná se o dobré řešení i z pohledu ochrany životního prostředí, kdy nebudeme muset brát v úvahu transport ropy na tankerech z oblasti Ameriky. Cena ropy tedy klesá a pokles bude viditelný brzy i na čerpacích stanicích.

Ministr Jozef Síkela mi také sdělil, že k zastropování či skokovému snižování cen nedošlo proto, aby lidé nepodnikali tzv. „nálety na pumpy“, což by situaci významně zhoršilo, jako tomu bylo v Polsku či Maďarsku. Díky umělému snižování cen jsou na mnoha místech pohonné hmoty nedostupné. Aktuálně jsme na tom s cenou o něco hůře, než je na tom Polsko, ale co se týče kvality, doporučují v zahraničí tankovat u nás. Některé čerpací stanice již zaznamenaly určitý pokles a trend by měl být nadále sestupný. Ministerstvo financí již pracuje na tom, jak zachytit nepoctivé pumpaře a porovnává nákupní a prodejní cenu pohonných hmot. Kde bude velký rozdíl, tam přijde větší kontrola.

Ceny plynu již také klesají, ale změna se bohužel neprojeví ihned. Naše závislost na ruském plynu je podstatně vyšší než na ruské ropě a Rusko si je této skutečnosti vědomo. Ruská ekonomika je však na vývozu plynu a ropy závislá ze 60 % a Rusové hrozí, že pokud přestaneme odebírat jejich ropu, přestanou nám dodávat i plyn. V souvislosti s vysokými cenami za energie tedy ministerstvo pracuje na balíčku, který podpoří domácnosti ve formě příplatků na energie a bude představen během několika týdnů. Naším cílem ve vládě je tedy aktuálně snížit závislost na ruském plynu a zajistit plnost našich zásobníků. Na tomto místě také upozorňuji na skutečnost, že je velký nedostatek energetického uhlí a návrat k němu není řešením. Obecně si dáváme za cíl co nejvíce podpořit obnovitelné zdroje energie v České republice tak, abychom byli energeticky nezávislí. Klademe velký důraz na dostavbu jaderné elektrárny a takové obnovitelné zdroje energie, které v našich podmínkách budou dávat smysl.

INZERCE

Vyrábějte si vlastní elektřinu 9 měsíců v roce a ušetřete až 60% nákladů.

FOTOVOLTAICKÉ ELEKTRÁRNY NA KLÍČ

Vyřízení dotace NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM
až 245 000 Kč
- snížení spotřeby elektřiny až o 60%
- záruka 10 let na technologie
- záruka 30 let na výkon FV panelu na 80%
- návratnost 7 let
- životnost technologie až 40 let

Kalkulace zdarma
Volejte: 778 766 350
Informace na www.modrozelenausporam.cz

optimalenergy

Petr Ševčík
Energetický poradce
tel.: 778 766 350
e-mail: petr.sevcik@optimal-energy.cz
kancelář: Procházkova 1975, 666 01 Tišnov

VÍTE, CO...

POMŮŽE PŘI JARNÍ OČISTĚ?

V našem organizmu se neustále hromadí různé látky, které mu škodí. Tělo s těmito toxiny bojuje a snaží se je zničit nebo vyloučit. Má k tomu velmi efektivní arzenál, kterému velí zejména játra se svými detoxikačními schopnostmi. Očistný proces organizmu ale můžete podpořit i vy. Třeba tím, co konzumujete a jaké látky případně tělu na pomoc pošlete. S očistou pomůže třeba řada rostlin.

- **Aloe vera –** obsahuje desítky zdraví prospěšných látek, například vitaminy (A, B, C, D, E), minerální látky (vápník, hořčík, zinek, draslík, chrom a další), enzymy a aminokyseliny. Aloe vera je tak známá coby antioxidant, ale i jako pomocník při čištění a detoxikaci organizmu.

- **Chlorella –** sladkovodní řasa řazená i mezi tzv. superpotraviny. Chlorella pyrenoidosa obsahuje vysoké množství chlorofylu a také vlákninu, vitaminy, minerální látky nebo aminokyseliny. Díky tomu pomáhá například střevnímu traktu, mikrobiální rovnováze nebo játrům.

- **Majoránka a rozmarýn –** i tyto známé bylinky pomáhají tělu s detoxikací a pročištěním. Obě dvě totiž mají vliv na trávení a působí také jako antioxidanty. Majoránka podporuje také funkci jater a střevního traktu a pomáhá regulovat hladinu cukru v krvi. Rozmarýn má zase vliv na vylučování, ledviny a močové cesty.

- **Ostropestřec mariánský –** skrývá v sobě ceněné látky v čele se silymarinem – směsí šesti flavonoligandů, které mohou pomoci činnosti jater i srdce. Játra jsou významným orgánem chránícím naše tělo před škodlivými látkami a toxiny, proto je ostropestřec významným pomocníkem právě pro očistu neboli detoxikaci organizmu.

Ptáte se, kde dané rostliny vzít, aby vám s očistou organizmu pomohly? Některé si snadno vypěstujete na zahrádce (majoránka, rozmarýn), další najdete třeba v doplňcích stravy od VITARu, které vznikají v Tišnově. ■

K nákupu doplňků stravy s účinnými látkami pomáhajícími při očistě organizmu můžete využít náš e-shop www.nasevitaminy.cz nebo přímo podnikovou prodejnu ve vrátnici tišnovského závodu.

VITAR, s. r. o. Výrobní závod Tišnov, **TEL** +420 549 121 811

NABÍDKA: PRACUJTE VE VITARU, V BLÍZKOSTI VAŠEHO BYDLIŠTĚ, A NEZTRÁCEJTE ČAS DOJÍŽDĚNÍM.

PŘIDEJTE SE K NÁM!
NABÍZÍME STABILNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

- **operátor/ka výroby**
  do třísměnného a nepřetržitého provozu,
  nástupní mzda 21 000–25 000 Kč,
  vhodné i pro absolventy učebních oborů
- **mechanik, elektromechanik**
  do třísměnného a nepřetržitého provozu,
  nástupní mzda 27 000–35 000 Kč
- **mistr / mistrová**
  do nepřetržitého provozu,
  nástupní mzda 26 000 Kč a více
- **skladník**
  do dvousměnného provozu,
  nástupní mzda 23 000–27 500 Kč

PROČ pracovat ve VITARu:

- stabilní práce a férové mzdové podmínky
- nárůst mzdy po zaučení zaručen
- čtvrtletní docházkový bonus ve výši 6 000 Kč
- finanční i nefinanční benefity
- po jednom roce smlouva na dobu neurčitou

Staňte se součástí našeho týmu
Více informací na www.vitar.cz/kariera
tel.: 577 644 709 | **e-mail: personalni**@vitar.cz

POMÁHÁME LIDEM VÉST ZDRAVĚJŠÍ ŽIVOT

INZERCE

NASYP SI... TIŠNOVSKÁ SPIŽÍRNA

Zlata Ptáčková

BRÁNA VYSOČINY místní akční skupina

A tak, jako kdysi před léty, nasype usmívající se prodavačka rozličné koření nebo třeba mouku do přinesené skleničky a přidá nějaké to slovo navíc z dění běžného dne. V **Tišnovské spižírně** na Brněnské ulici zákazník přímo vidí, co kupuje, a nemusí se orientovat prostřednictvím obalů. „Nakupování u nás funguje do jisté míry jako v ‚normálním' obchodě. Jen si svůj nákup rozmyslíte dopředu a nachystáte si doma vlastní obaly. Do krabičky, skleničky nebo pytlíku si následně nasypete to, co potřebujete, a hlavně kolik potřebujete. Když žijete sami, nemusíte kupovat velké balení, a naopak když máte velkou rodinu, můžete si vzít pořádný pytel rýže," osvětluje způsob nakupování bez obalu Markéta Horáková Lazarová.

Environmentální sociální podnik

Široký výběr všeho, co byste doma mohli potřebovat k přípravě pokrmů, představují vyrovnané sklenice s těstovinami, luštěninami, cukry, moukami a dalším zbožím včetně himálajské růžové soli, čajů a káv či sušeného ovoce a zeleniny. „Prodáváme také čerstvé potraviny, které bereme především od místních zemědělců a farmářů. Jde o mléčné výrobky, med, zeleninu a ovoce. Případně maso, které ale míváme většinou na objednání. Zákazníci u nás najdou dále ekodrogerii, tedy všemožné čisticí a prací prostředky, mýdla nebo šampony," doplnila prodejkyně a členka Hojnosti s tím, že výčet nabízeného sortimentu není rozhodně kompletní.

Kromě toho, že si mohou zákazníci v obchodě osobně nakoupit, si mohou rovněž přes internet objednat nákup do vlastních nádob s sebou.

Za otevřením první bezobalové prodejny v Tišnově stojí spolek Hojnost, který vznikl v roce 2017. Jeho členové roky podporovali místní zemědělce a biododavatele tím, že od nich společně nakupovali a objednávky si mezi sebou rozdělovali. Aby uspokojili zájem stále většího a většího počtu lidí, otevřeli si na podzim 2020 Tišnovskou spižírnu. „Jde o unikátní projekt, protože jsme zatím jediným spolkovým obchodem v České republice, který je otevřený současně členům i veřejnosti."

Markéta Horáková Lazarová.
Foto: Zlata Ptáčková

Unikátní projekt

Výrobce a zemědělce, s nimiž spojili svůj atypický model podnikání, si vybírají podle sady kritérií. Jak uvedla Horáková Lazarová, spolupracují s těmi, kteří hospodaří v souladu s ekologickým zemědělstvím. Seznam dodavatelů momentálně čítá třicet čtyři jmen. „Někteří mají oficiální certifikáty bio, s jinými máme zase navázány bližší vztahy, takže víme, jak fungují. Vše je založené na vzájemné spolupráci a důvěře."

Tišnovská spižírna ovšem není jen obchodem, ve kterém se prodávající a kupující snaží redukovat zbytečný odpad. Kromě vztahu k přírodě myslí také na vztahy mezi lidmi. Vytváří totiž pracovní příležitosti pro rodiče dětí do deseti let, kteří jsou obtížněji zaměstnavatelní na trhu práce. „Prodejna nestojí na principu majitel–zaměstnanci–zákazníci. Všechno se to prolíná, společně děláme některá rozhodnutí a samozřejmě se navzájem podporujeme," dodala ještě Markéta Horáková Lazarová.

Za bezmála rok a půl fungování se Tišnovská spižírna „rozrostla" o další sortiment, o nový pult pro nakupování zeleniny a byl mimo jiné dokončen dětský koutek a koutek na občerstvení. „Momentálně je naším nejdůležitějším cílem být ekonomicky stabilní. Fungujeme krátkou dobu, otvírali jsme během covidu. Do budoucna chceme v prodejně pořádat například semináře. A přitom neustále lidem nabízet a umožňovat nákup potravin, které jsou pěstovány ekologicky. Nemusíte se bát k nám přijít, rádi vám se vším pomůžeme."

Široký výběr všeho, co byste doma mohli potřebovat k přípravě pokrmů, představují vyrovnané sklenice s těstovinami, luštěninami, cukry, moukami a dalším zbožím.
Foto: Libor Šuhajda

Tišnovská spižírna se „rozrostla" o další sortiment i nový pult pro nakupování zeleniny.
Foto: Libor Šuhajda

ZÁPIS DO MATEŘSKÝCH ŠKOL V TIŠNOVĚ

NA ŠKOLNÍ ROK 2022/23

Daria Švecová, Odbor kancelář starosty a vnějších vztahů

Zápis dětí do mateřských škol proběhne ve **středu 4. května 2022 od 8.00 do 11.00 a od 13.00 do 16.00 hodin na pracovištích U Humpolky, Na Rybníčku a Horově ulici**, kde bude probíhat sběr vyplněných a podepsaných žádostí o přijetí. Elektronickou žádost je možné získat od 1. 4. do 4. 5. 2022 na stránkách města Tišnova. Žádost musí být potvrzena lékařem o očkování dítěte. Potřebný je také doklad o trvalém pobytu dítěte (OP rodiče, v případě odlišnosti trvalého pobytu dítěte od trvalého pobytu rodiče přinesou rodiče úřední potvrzení o trvalém pobytu dítěte nebo jeho OP), rodný list dítěte a průkaz pojištěnce zdravotní pojišťovny dítěte.

V pondělí 9. 5. 2022 v době od 8.00 hodin budou rodiče, kteří podali přihlášky na více škol, telefonicky osloveni ředitelkami škol, rodiče závazně oznámí, na kterou školu dítě nastoupí. Rodiče následně provedou **zpětvzetí – zrušení žádosti osobně ve středu 11. 5. 2022 v době od 8.00 do 11.00 a od 13.00 do 16.00 hod.** na ostatních školách. **Ve středu 25. 5. 2022 od 8.00 do 11.00 a od 13.00 do 15.00 hod.** přijdou rodiče podepsat rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí tam, kde podávali přihlášky.

Žádosti o přijetí je nutné předat v termínu 4. května 2022.

Informace ke dnům otevřených dveří v mateřských školách a veškeré podrobné informace a tiskopisy vztahující se k zápisu najdete na webových stránkách města Tišnova http://zapisms.tisnov.cz nebo na webových stránkách jednotlivých mateřských škol:
MŠ Sluníčko: http://www.slunickoms.wz.cz/
MŠ Na Paloučku: https://www.mshorova.cz
MŠ U Humpolky: http://www.msuhumpolky.cz

SVAZKOVÉ ŠKOLSTVÍ

AKTIVITY MŠ VENKOV V ŽELEZNÉM A VŠECHOVICÍCH

Barbora Packová

Již třetím rokem se v naší **svazkové mateřské škole VENKOV** schází děti z obcí Železné, Bukovice, Hluboké Dvory, Unín, Rohozec a Šerkovice. Všech šest obcí nám poskytuje zázemí a spolupracujeme s nimi ke vzájemné spokojenosti a radosti dětí. Jednou z aktivit byla ochota rodičů z **Unína** poskytnout dětem svůj „vlastní malý les“. Děti na místě v obci určeném sázely modříny a poctivě všechny stromky pořádně zalévaly. Rovněž má naše školka přátelskou spolupráci s místní knihovnou v **Železném**, kterou děti navštěvují s pečlivě připraveným programem, milým setkáním s ilustrátorkami dětských knih či návštěvou výstavy obrazů v místním kulturním domě. V době covidu a omezení jsme v našich svazkových obcích dětem nachystali stezky s úkoly na nejrůznější témata. Díky pozorování procesu moštování na hřišti v Železném se zrodil další nápad na společnou aktivitu „školkový mošt“. Tady nám poskytla pomoc obec **Rohozec**, kde se děti s velkou vervou pustily do sběru jablek a na druhý den za bedlivého dozoru pracovníků obce moštovaly. Některé aktivity organizuje naše MŠ i ve městě Tišnov, jako návštěvy dopravního hřiště u ZŠ nám. 28. října nebo využití kluziště u ZŠ Smíškova.

Obdobným způsobem bude fungovat provoz i **v nově vznikající MŠ ve Všechovicích**. Nové odloučené pracoviště pojme až 34 dětí. A protože stavební práce na školce finišují, už se těšíme, až ji na jaře vybavíme a připravíme pro příchod nových dětí s termínem otevření MŠ k 1. 9. 2022. Provoz mateřské školy bude řešen společným svazkovým školstvím DSO Tišnovsko. Jeho výhodou je kromě pomoci malým obcím s provozními a mzdovými náklady hlavně pružná reakce na výkyvy počtů dětí v jednotlivých obcích. Tímto Vás, rodiče a děti, srdečně zveme na **den otevřených dveří** svazkové MŠ, který se bude konat v budově **MŠ VENKOV v obci Železné č. 200 26. 4. od 15.30 do 16.30** pro zájemce o docházku do **MŠ v Železném** a dne **28. 4. od 15.30 do 16.30** pro zájemce o docházku do nové **MŠ Všechovice**. Provedeme Vás budovou mateřské školy, zodpovíme Vaše dotazy a předáme informace k zápisům dětí pro nový školní rok 2022/23. Na všechny se předem moc těšíme.

ZÁPIS DO 1. TŘÍDY ZŠ OLŠÍ

Základní škola Olší srdečně zve na zápis do 1. třídy ve středu **6. dubna 8.00–17.00**. S sebou rodný list dítěte a občanský průkaz.
Více **www.zsmsolsi.cz**

Proč právě k nám:
- naše škola získala certifikát FÉROVÁ ŠKOLA
- příjemné prostředí, malý kolektiv, individuální přístup
- častá venkovní výuka, budujeme školní eko zahradu
- žákům a učitelům pomáhají asistenti a speciální pedagog
- podporujeme rozvoj osobnosti dětí, jsme součástí komunity, spolupracujeme s rodinami žáků

ZÁPIS DO PRVNÍCH TŘÍD
PRO ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

PaedDr. Radmila Zhořová, Mgr. Michal Komprs, Mgr. Milan Růžička, Ing. Pavel Matějka, ředitelé základních škol v Tišnově sdělují, že zápis žáků k povinnému vzdělávání **se bude konat** za osobní účasti zákonných zástupců a dětí:

- **ZŠ Tišnov, nám. 28. října, p. o.,** a **ZŠ Tišnov, Smíškova, p. o.** – pátek **22. dubna 2022** v době od 14 do 17 h. v budovách jednotlivých škol, https://zapiszs.tisnov.cz/, www.tisnov-zs28.cz a na www.zssmiskova.cz
- **ZŠ ZaHRAda** – středa **6. dubna 2022** v době od 15 do 17 h., www.skolazahrada.cz
- **ZŠ CoLibri** – středa **20. dubna 2022** v době od 15 do 17 h. v budově školy na adrese Porta Coeli 1001, Předklášteří, www.skolacolibri.cz

Pro ZŠ Tišnov, nám. 28. října, p. o., a ZŠ Tišnov, Smíškova, p. o., bude otevřen registrační systém pro vyplnění a vygenerování žádostí o přijetí i odklad na https://zapiszs.tisnov.cz/ od 1. 4. 2022.

Náhradní termín zápisu lze dohodnout individuálně na telefonních číslech:
ZŠ Tišnov, nám. 28. října 1708 – 549 415 629, 736 773 269
ZŠ Tišnov, Smíškova 840 –549 415 163, 603 140 351
ZŠ ZaHRAda – 603 179 039
ZŠ CoLibri – 733 532 890

Zápis musí dle školského zákona být realizován nejpozději 30. 4. 2022.

Aktuální informace o formě zápisu budou zveřejněny na webových stránkách jednotlivých škol.

PROCHÁZKY S INSPIREM

Marie Dvořáková

S příchodem jara nás to láká ven čím dál víc a naše vycházky do přírody jsou delší. Abychom vám pomohli s tím, kam se vypravit, připravili jsme po Tišnově a jeho okolí zajímavé procházky.

Přírodovědná stezka – významné krajinné prvky v okolí Tišnova

Mgr. Monika Chlupová Fruhwirtová, koordinátorka EVVO, pedagožka

V blízkosti Tišnova se nachází nám všem dobře známá přírodní památka Květnice i památné stromy, ale je zde také hodně menších míst s krásnou přírodou. V okolí Tišnova je zaregistrováno jako **významný krajinný prvek** (VKP) na 53 míst v katastru Tišnova, Jamného, Předklášteří, Drásova i Železného. Jejich seznam najdete na webových stránkách města www.tisnov.cz/dalsi-prirodni-zajimavosti. Materiály pro stezku byly zpracovány dle textu **doc. Ing. Jana Laciny, CSc.**, dle stránek Ekoporadny Tišnovska, kde lze najít dlouhý seznam dalších zajímavých VKP, http://ekoporadna.tisnovsko.eu/ a webových stránek https://cs.wikipedia.org/wiki.

Stezka je určena příznivcům přírody, starším dětem, žákům i dospělým a vybízí návštěvníky k procházkám po dvanácti VKP v nejbližším okolí Tišnova. Jelikož se VKP nachází v okruhu několika kilometrů v přírodním terénu, doporučujeme si procházku rozdělit na několik výletů podle časových možností. Na dané lokalitě se seznámíte nejen s místem samým, ale můžete splnit i několik přírodovědných úkolů. Načerpáte novou energii do nadcházejících dní a při plnění úkolů můžete rovněž „odlehčit" přírodě od odpadků. Karta úkolů a mapka budou ke stažení na webu Inspira v záložce Akce nebo si je můžete vyzvednout u venkovní učebny v zahradě u Inspira. Kartu se splněnými úkoly vhoďte do schránky označené Stezka – VKP u vchodu do Inspira.

Začínáme **v Den Země v pátek 22. dubna**, končíme **v úterý 31. května**. Deset vylosovaných účastníků bude odměněno 3. června na Zahradní slavnosti Inspira hodnotnou cenou blízkou přírodě. **Odkud a kam?** Záleží na Vás, na které VKP začnete.

Mezi vybrané VKP patří: Lada nad sídlištěm – Lukasák, Čimperecká lada, Kolbábkův kopeček, Klucanina – Bučina na Šatanech, Klucanina – Šatany, Sychrák – Kolbábka, Klucanina – Skalka, Klucanina – Bukové zmoly, U Hradčanské zastávky, Tišnovská vodárna, Mlýnisko, Svratka.

Tišnov pod lupou 2 – pátrací hra po tišnovských zákoutích

Dáša Lazarová, pedagožka

Připravujeme pro vás pokračování venkovní hry „Tišnov pod lupou". Podle fotografií detailů budete pátrat po místech, kde byly nafoceny. Sami si otestujete nejen, jak dobře znáte Tišnov, ale také i to, jak umíte koukat kolem sebe. Jsou místa, která člověk prošel už stokrát a třeba si ani jednou nevšimnul krásného detailu na fasádě, nad hlavou nebo pod nohama. Pojďte s námi objevit jemné krásy Tišnova. Hledat můžete od 1. 4. do 30. 6. Hrací karta bude ke stažení na www.inspiro.cz/akce.

DĚTSKÉ SKUPINY JEZÍRKO A POTŮČEK
VE ŠKOLNÍM ROCE 2022/2023

Kateřina Hromčíková

Zřizovatelem obou dětských skupin je Rodinné centrum Studánka, jsou provozovány v souladu se zákonem 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, hygienickou vyhláškou č. 410/2005 Sb. a jsou řádně registrovány Ministerstvem práce a sociálních věcí v evidenci dětských skupin. Bližší informace k oběma skupinám a podrobněji k přijímacímu řízení na webu www.studanka-tisnov.cz (záložka Dětské skupiny).

Dětská skupina Jezírko (v RC Studánka, Riegrova 318, Tišnov)

Jezírko je zařízení školkového typu pro maximálně 15 dětí ve věku od 2 let. Jezírko provozujeme již od roku 2012. Od září 2022 se formálně mění na dětskou skupinu. Díky tomu můžeme výrazně snížit školkovné. Přijímáme děti bez ohledu na trvalé bydliště až do naplnění naší kapacity, rozhoduje pořadí podaných přihlášek. Po domluvě je možné přijmout i děti mladší 2 let, podmínkou je individuální péče (viz ceník níže) a včasná domluva (aby byla kapacita).

Principy péče: Nabízíme péči s pravidelným denním programem a aktivitami vedoucími k rozvoji dětí po všech stránkách. Důraz klademe na individuální přístup k dětem, známé, bezpečné a laskavé prostředí. O děti pečuje stálý tým zkušených certifikovaných pečovatelek. Jezírkovou „normou" je jedna pečovatelka na pět dětí. Naším cílem je co nejvíce vyjít vstříc poptávce rodičů a zajistit flexibilní péči, můžete proto přihlásit děti na každodenní, pravidelnou (např. dva nebo tři dny v týdnu), nepravidelnou, nebo též polodenní docházku.

Otevírací doba: 7.00–16.00 hod.

Strava: celodenní včetně pitného režimu (obědy dovážíme od externího dodavatele, svačinky připravují pečovatelky přímo v Jezírku)

Cena: skládá se ze stravného a „školkovného". Školkovné lze uplatnit jako slevu na dani až do výše minimální mzdy na příslušný kalendářní rok.

Strava celodenní 55 Kč/den, polodenní 45 Kč /den

Jak se přihlásit: Do Jezírka je možno přihlásit se již nyní, o přijetí rozhoduje pořadí při podání přihlášky. Přihláška je ke stažení na našich webových stránkách.

Kontakt: Blanka Mahelová (studanka.jezirko@gmail.com, tel. 775 050 558)

DOCHÁZKA	polodenní (7–12 hod.)	celodenní (7–16 hod.)
děti starší 2 let		
pravidelně **5 dní** v týdnu	3 000 Kč/ měsíc	4 000 Kč/ měsíc
pravidelně 4 dny v týdnu	2 500 Kč/ měsíc	3 400 Kč/ měsíc
pravidelně **3 dny** v týdnu	2 000 Kč/ měsíc	2 800 Kč/ měsíc
pravidelně **2 dny** v týdnu	1 500 Kč/ měsíc	2 200 Kč/ měsíc
pravidelně **1 den** v týdnu	1 000 Kč/ měsíc	1 600 Kč/ měsíc
nepravidelná docházka	400 Kč/ den	600 Kč/ den
individuální péče v Jezírku		
dítě **starší** než **18 měsíců**	600 Kč/ den	900 Kč/ den
dítě **mladší** než **18 měsíců**	750 Kč/ den	1 100 Kč/ den

Individuální péče – dítě má pro sebe ve třídě jednu pečovatelku, která se stará pouze o něj. Pro děti mladší 2 let je povinná, pro děti okolo dvou let dle individuální potřeby každého dítěte.

Dětská skupina Potůček (Květnická 821, Tišnov)

Potůček má kapacitu 23 míst a je určen pro tišnovské děti, které se z kapacitních důvodů nedostanou do MŠ.

Principy péče: Dětem jsou nabízeny věku přiměřené aktivity (výtvarné, hudební, sportovní a didaktické), které jsou tematicky propojeny týdenním a měsíčním výchovným plánem. Využíváme také Montessori pomůcky a jsme zapojeni do projektu výchova ke ctnostem, zaměřeným na vnímání sebe i vztahy mezi dětmi. O děti pečují kvalifikované pečovatelky, dále zde pracuje školnice (stará se o přípravu svačinek, výdej obědů a o úklid).

Dětská skupina v akci.
Foto: Šárka Ondráčková

Otevírací doba: 7.00–16.00 hod.

Strava: celodenní včetně pitného režimu (je zajištěna dovozem obědů z MŠ U Humpolky, svačinky připravujeme v Potůčku).

Cena: Částka se odvíjí od četnosti docházky. Zvolená délka docházky nemá vliv na pořadí v přijímacím řízení. Skládá se ze školkovného a stravného. Poměrnou část školkovného lze uplatnit jako slevu na dani až do výše minimální mzdy na příslušný kalendářní rok.

docházka 4–5 dní v týdnu: 1 500 Kč
docházka 2–3 dny v týdnu: 1 200 Kč

Jak se přihlásit – 1. kolo přijímacího řízení bude probíhat v době **30. 5. – 10. 6. 2022** až po ukončení přijímacího řízení do tišnovských MŠ. Budou přijímány pouze děti, které

- mají trvalý pobyt v Tišnově
- dosáhnou věku tří let do 30. 4. 2023
- prošly přijímacím řízením do alespoň jedné z tišnovských MŠ a do žádné z jimi vybraných tišnovských školek nebyly přijaty

Základním kritériem pro přijetí dítěte je jeho věk (starší děti budou mít přednost).

Kontakt: Kateřina Hromčíková (studanka.potucek@gmail.com, tel. 777 706 723).

ING. DANA VIDENSKÁ
VÁŠ REALITNÍ MAKLÉŘ PRO TIŠNOV A OKOLÍ

MĚJTE JISTOTU, ŽE JSTE PRO SVÉ BYDLENÍ UDĚLALI TO NEJLEPŠÍ

- Bydlíte ve svém vysněném bydlení?
- Uděláme vše proto, aby se Vaše sny splnily.
- Svěřte svou nemovitost do našich rukou a starosti nechte na nás.
- Společně zvolíme vhodnou obchodní strategii a vyřešíme Vaši situaci, jak po stránce prodeje či pronájmu nemovitosti, tak po stránce finanční.

ZAJISTÍME PRO VÁS:

- **PRODEJ** NEMOVITOSTI
- BEZPEČNÝ **VÝKUP** NEMOVITOSTI
- **PRONÁJEM** NEMOVITOSTI
- **OCENĚNÍ** NEMOVITOSTI ZDARMA
- **ROZDĚLENÍ** MAJETKU
- **ODHAD CENY** PRO DĚDICTVÍ ČI DAROVÁNÍ
- VYŘEŠÍME I VAŠI **FINANČNÍ SITUACI**
- **ODDLUŽENÍ** NEMOVITOSTI
- PORADENSTVÍ PŘI **INVESTIČNÍ KOUPI**

ING. DANA VIDENSKÁ
+420 724 267 306
dana.videnska@fincentrum.com
nám. Míru 115, 666 01 Tišnov

fincentrum® REALITY

INZERCE

POMOC UKRAJINĚ

Vladimír Vecheta

Válka na Ukrajině. Konflikt, který citelně zasahuje do života evropské komunity, vyvolal vedle celosvětové solidarity s napadeným státem i nutné kroky finanční, materiální a organizační pomoci. Ta míří jak na samotnou Ukrajinu, tak k zástupům uprchlíků, kteří hledají bezpečí na území sousedních států včetně Česka. Všechna čest, naše země, její obyvatelé i představitelé se k uprchlické a humanitární krizi postavili velmi aktivně a pozitivně. Snad je za tím i naše vlastní setkání s invazí vedenou východními armádami v roce 1968. Ta neblahá část historie, již nelze v kontextu současných událostí nevzpomenout. Snažme se, jak můžeme, aby zkušenosti pamětníků, které tak připomínáme v tomto tématu, nebyly zkušenostmi i našich dětí.

O SITUACI SPOJENÉ S VÁLEČNÝM KONFLIKTEM

SE STAROSTOU MĚSTA JIŘÍM DOSPÍŠILEM

Kristýna Pekařová, Odbor kancelář starosty a vnějších vztahů

Pane starosto, jaká je role města v rámci pomoci Ukrajině?
Situace na Ukrajině se dotýká nás všech. Jen stěží se dá uvěřit, že obrázky znázorňující válečné hrůzy jsou pořízeny nedaleko nás. Donedávna zcela nemyslitelné… V aktuální situaci se orgány města především soustředí na pomoc lidem, kteří jsou tímto konfliktem bezprostředně zasaženi. Kromě finančního daru na konto SOS Ukrajina zřízeného humanitární organizací Člověk v tísni radní také jednohlasně podpořili využití hotelu Květnice k ubytovávání válečných uprchlíků. Naše pomoc je kapkou v moři, ale je naší povinností pomoci lidem v nouzi, obzvláště pokud se do svízelné situace dostali cizím zaviněním. To je to, co dělá člověka člověkem. A mě těší, že takto k tomu přistupuje mnoho Tišnováků.

Jak to v bývalém Hotelu Květnice vypadalo předtím a jak to vypadá teď?
Interiér hotelu byl naposledy rekonstruován před 30 lety, od té doby sloužil svému účelu a ta léta byla znát. V posledních letech se na neutěšeném stavu výrazně „podepsal“ podnájemní vztah. Bylo nutné rekonstruovat elektroinstalaci, dobudovat kuchyňky, vyměnit koberce, vymalovat, pokoje kompletně vybavit postelemi a dalším nábytkem, zprovoznit a vyčistit sociální zařízení. Rád bych poděkoval pracovníkům městského úřadu, především z Odboru správy majetku a komunálních služeb za organizaci a skutečně mimořádné nasazení. Děkujeme též firmě JICOM, jejíž pracovníci na náklady firmy zrekonstruovali elektroinstalaci v prostorách části Hotelu Květnice. Vážím si gesta pana ředitele Zedníka, který dokázal okamžitě poskytnout pracovní kapacity. Poděkování patří i Gastroteamu Vojanec za nabídku bezplatného stravování pro uprchlíky a Michalu Kadlecovi z Hostince U Vlachů v Jamném za bezplatné poskytnutí vybavení kuchyněk. Díky velkému úsilí všech zapojených se podařilo během velmi krátké doby poskytnout důstojné přístřeší pěti ukrajinským rodinám s celkem jedenácti dětmi.

Město Tišnov je v pomoci Ukrajině aktivní.
Foto: Vladimír Vecheta

Je pravda, že do Tišnova budou přiděleni další uprchlíci?
Krajský krizový štáb nám uložil připravit prostory pro nouzové ubytování dalších cca sto uprchlíků. Rozhodli jsme se v této fázi vyčlenit ubytovací kapacity pro uprchlíky v jiných prostorech, než jsou školní tělocvičny. Chceme těmto lidem zajistit důstojnější podmínky a také bychom jen velice neradi omezovali fungování škol. Po dvou letech boje s covidem, kdy byly tělocvik a jiné sportovní aktivity možné jen zřídkakdy, chceme tišnovské tělocvičny ponechat dětem a veřejnosti. Oslovili jsme tedy i okolní obce. Některé mají vhodné prostory, které se rozhodly nabídnout. A tak např. v Kalech, Všechovicích a Doubravníku bude ubytováno více než třicet osob. Další ubytujeme v Tišnově, přičemž se budeme snažit využít nebytových prostor, které jsou v tuto chvíli relativně volné. Jedná se především o další místa v Hotelu Květnice a také bývalou školu v Jamném a areál tzv. Inženýrských staveb, jež město rovněž vlastní. Kromě ubytování je nutné řešit stravování a další sociální, zdravotní a školské záležitosti, které s pobytem nutně souvisí.

Jak v takové situaci fungují orgány města?
Ihned jsme aktivovali krizový štáb a vytvořili pracovní skupinu, která aktuální situaci řeší. Jsou v ní zastoupeni klíčoví pracovníci úřadu. Platí, že kva-

lita týmu se pozná v krizové situaci, a já jsem moc rád, že mám kolem sebe lidi, na něž je spolehnutí. Vyzkoušeli jsme si to při řešení pandemie covidu a bohužel jsme nyní navázali. Rada města je průběžně informována. Odbor správy majetku byl zmíněn výše, dále se na řešení situace podílí kancelář starosty a kancelář tajemnice. Odbor sociálních věcí je pro uprchlíky prvním kontaktním místem a zařizuje potřebnou pomoc především v oblasti vyřízení dávek, agenda školství pomůže se zprostředkováním vzdělání a volnočasových aktivit pro děti.

Jak mohou pomoci obyvatelé města?
S válkou na Ukrajině přišla opět obrovská vlna solidarity, setkal jsem se s mnoha nabídkami pomoci. To je skvělá zpráva a upřímně si vážím každého, kdo se rozhodl pomoci rodinám s dětmi prchajícím před válkou. Někdo pomohl s ubytováním, jiný věnoval finanční dar, další poskytl věci do materiální sbírky. Spousta institucí ve městě se aktivně zapojila (MAS, charita, školy, Inspiro…)
Aktuálně má teď z pohledu města prioritu příprava dalších prostor, což není levná záležitost. Na tyto účely je možné věnovat peníze formou daru. Pokud chcete pomoci, kontaktujte zaměstnankyni Odboru kanceláře starosty MěÚ Tišnov, Ing. Boženu Veselou (tel. 549 439 827, bozena.vesela@tisnov.cz).
Uvědomuji si, že ne každý si může dovolit poskytnout finance či jinou materiální pomoc. Věnovat Ukrajině však všichni můžeme alespoň vzpomínku. Děkuji tišnovské farnosti za uspořádání ekumenické modlitby v Tišnově. U pomníku obětem komunismu se ke společné modlitbě sešlo asi šest desítek lidí.

Ozývají se i hlasy,
které s pomocí nesouhlasí?
Jako vždy i takové názory padají. Děje se tak především na sociálních sítích a naštěstí opravdu ojediněle. Tito lidé zastávají názor, že by město válečným uprchlíkům nemělo poskytovat žádnou pomoc. Domnívají se, že se tak děje na úkor místních obyvatel, a kroky města kritizují. Jen stěží si kdokoli z nás dokáže představit, co přicházející lidé zažívají. Ženy, které byly zvyklé žít po boku svých partnerů, jsou nyní samy a musejí se v neznámé zemi postarat o sebe a své ratolesti. Nevědí, zda se ještě vrátí domů a shledají se svým manželem, bratry, kamarády. Vážně je těmto lidem možné něco závidět?
Válka v nás zcela přirozeně vyvolává strach a úzkost. Někoho nyní může děsit zvuk sirén oznamujících požár či přelétávající letadla více než dříve. Často z médií můžeme vidět, jaké hrůzy nyní zažívají obyčejní lidé, kteří s politickou situací nemají nic společného. Mnoho z nás si poté klade otázku, zdali je správné žít svůj všední život a dopřávat si radosti v podobě nových věcí či dovolených, když nedaleko od nás jiní lidé zažívají dost možná ty nejhorší chvíle ve svém životě. Je pravda, že i přesto, že nám konflikt na Ukrajině není lhostejný, musíme dále žít své životy – se všemi strastmi i radostmi, které přináší. Doporučuji všem věnovat pozornost pouze informacím, které pochází z důvěryhodných zdrojů a i sledováním těchto zpráv trávit jen omezenou dobu a nenechat se jimi zahltit.
Snažme se udržet si v této nelehké době zdravý rozum a pozitivní přístup k životu. Zkusme se radovat i z maličkostí. Začíná jaro a v Tišnově právě krásně kvetou krokusy! Projděme se nově otevřenou Lacinovu stezku Květnicí. Udělejme někomu radost. Usmějme se na sebe navzájem!

Ekumenická modlitba za Ukrajinu. *Foto: Pavel Hanák*

SBĚRNÉ MÍSTO MATERIÁLNÍ POMOCI

Město Tišnov a Oblastní charita Tišnov zřizují sběrné místo materiální pomoci na pomoc ukrajinským rodinám.

Co sbíráme?
- deky, polštáře, přikrývky (ne péřové duchny), povlečení, prostěradla, ručníky
- domácnost: vybavení do kuchyně – hrnce, vařečky, naběračky, příbory, talíře, misky; pytle na odpadky, utěrky, hadříky na nádobí, šňůra na prádlo, prádelní kolíčky, sušák na prádlo, úklidové potřeby (smeták, hadr na podlahu, mop)
- drogerie: mýdlo, sprchový gel, šampon, zubní pasta, kartáček, přípravek na nádobí, prášek na praní, dětské pleny, dětské vlhčené ubrousky, dětský pečující krém, dámské hygienické potřeby, toaletní papír
- potraviny: trvanlivé potraviny, balená voda, trvanlivé mléko, sůl, cukr, mouka, olej, káva, čaj, krupička, Sunar, kaše, masové konzervy, polévky, přesnídávky, sladkosti pro děti
- volně prodejné léky: Paralen, kapky do nosu, kapky proti kašli, léky proti bolesti, léky na trávicí obtíže apod.

Seznam poptávaných věcí budeme průběžně aktualizovat, dle aktuálních potřeb rodin. Sledujte naše webové a FB stránky.

Kam a kdy přinést?
Městské kulturní středisko Tišnov, sál pod Kinem Svratka, Mlýnská 152, Tišnov
každé **pondělí: 15.00–17.00 hod.**,
každou **středu: 07.30–10.00 hod.**
Mimo otvírací dobu sběrného místa od vás materiální pomoc přijmou v tišnovském Turistickém informačním centru v budově Hotelu Květnice (vchod z nám. Komenského).

Ozvěte se nám
- pokud víte o ukrajinských rodinách, které potřebují materiální pomoc
- s nabídkou dobrovolnické pomoci na sběrném místě

Kontakt
katerina.malaskova@tisnov.charita.cz, tel. 604 197 293
www.tisnov.charita.cz

DOBROVOLNICTVÍ UKAZUJE TO DOBRÉ V NÁS

Oblastní charita Tišnov

Marta Rémanová

Znovu se probouzí to dobré v nás. Stejně jako loni, kdy řádění tornáda spojilo celou republiku ve snaze pomoci. Dobrovolníci po boku profesionálů odvedli ohromný kus práce a jižní Morava jim nepřestává být vděčná. Nečekali jsme, že by nás něco podobného mohlo brzy potkat znovu. Přišlo však něco mnohem horšího. Válka na Ukrajině spustila humanitární krizi pro nás ještě před pár týdny nepředstavitelných rozměrů. A dobrovolníci opět od prvních dnů pomáhají – a Tišnovsko není výjimkou.

Hned začátkem března se Charita Tišnov společně s MAS Brána Vysočiny, městem Tišnov a základními školami (Smíškova a 28. října) zapojila do materiální sbírky na pomoc Ukrajině. Zvládnout třídění, nakládku a dopravu zboží na slovensko-ukrajinskou hranici vlastními silami nebylo možné. Naše prosba o dobrovolnickou výpomoc se setkala s okamžitou odezvou a sdílené tabulky se plnily jmény lidí ochotných věnovat svůj čas pomoci Ukrajině. Celkem se podařilo vypravit pět dodávek humanitární pomoci, některé na hraniční přechod, jiné až na území Ukrajiny.

S rychle se vyvíjející uprchlickou krizí začaly do našeho regionu přicházet ukrajinské rodiny, které před válkou uprchly jen se základními věcmi. Po dlouhých hodinách úmorné cesty se ocitly na Tišnovsku s jednou taškou nebo kufrem a často s dítětem v náručí. Vděční za střechu nad hlavou a pocit bezpečí. Právě pro pomoc ukrajinským rodinám na Tišnovsku vzniklo stálé sběrné místo humanitární pomoci. Město za tímto účelem poskytlo prostory sálu pod Kinem Svratka a Charita se se zajištěním chodu sběrného místa obrátila opět na komunitu dobrovolníků. Sběrné místo je otevřené v pondělí (15.00–17.00 hod.) a ve středu (7.30–10.00 hod.). Mimo tuto provozní dobu od vás materiální pomoc přijmou v Turistickém informačním centru.

Od začátku konfliktu na Ukrajině nám téměř nepřetržitě nabízíte dobrovolnickou pomoc, ptáte se, jak můžete pomoci, nosíte materiální pomoc a finanční sbírky zažívají rekordní podporu. Nabízíte své služby, pomoc konkrétním lidem a třeba i průvodcovství po městě. Jsme vděční za komunitu dobrovolníků, která se vytvořila, a děkujeme každému jednomu z vás, že jen nečinně nepřihlížíte, ale snažíte se pomoci. Prosíme, zachovejte nám svou přízeň a vytrvejme, tito lidé budou naši pomoc ještě dlouho potřebovat.

Umístění sběrného místa i druh poptávané materiální pomoci se mohou dle potřeb měnit. Aktuální informace najdete na předchozí stránce.

DOBROVOLNÍCI A UPRCHLÍCI PRO PORTA COELI

Tomáš Blaha

Náš dobrovolnický projekt v Porta coeli je především založen na snaze vrátit do krajiny Tišnovska staré a krajové odrůdy ovocných dřevin, extenzivní ovocné sady a aleje a na návratu lidí k půdě, ze které si můžou vypěstovat své živobytí. Od prvopočátku jsme se ovšem zaměřovali také na mezinárodní spolupráci a porozumění mezi lidmi všech jazyků a náboženství. V klášteře nám už během táborů a brigád pomáhali dobrovolníci ze všech koutů světa včetně Ukrajiny, Běloruska a Ruska.

Odmítáme nacionalismus a nesouhlasíme s tím, aby lidé zabíjeli své sousedy jen na přání šílených psychopatů, kteří je ženou do války ve snaze zajistit si slávu a místo v učebnicích dějepisu. Hned ráno ve čtvrtek 24. února nám psala naše kamarádka Olha z Charkova o tom, jak příšernou noc strávila ve svém bytě, a s prosbou, abychom pomohli její zemi. Bála se, že se západní veřejnost nedozví o Putinově invazi. Po počáteční frustraci a beznaději jsme se rozhodli jednat. Nedokážeme zastavit válečnou mašinérii, ale můžeme pomoci Ukrajině tím, že nabídneme v našich domovech bezpečný azyl pro uprchlíky. Po dohodě s řeholními sestrami jsme se tedy rozhodli nabídnout prostory dobrovolnického centra uprchlickým rodinám. Hned v úterý po invazi k nám do kláštera přibyly dvě rodiny ze Lvova, které do konce týdne následovaly další tři rodiny z Kyjeva a těžce zkoušené Irpině. Není to určitě poprvé, kdy v klášterních zdech nalezli azyl lidé prchající před násilím a zlobou vojáků – právo azylu patřilo k základním právům, která klášteru při jeho založení udělila královna Konstancie. Děkujeme Oblastní charitě Tišnov a MAS Brána Vysočiny a všem dobrým lidem za materiální pomoc uprchlíkům stejně jako obci Předklášteří, ZŠ Předklášteří, ZŠ nám. 28. října a ZŠ CoLibri za pomoc a ochotu přijmout děti uprchlíků do školní výuky a alespoň částečně vrátit jejich život do normálu.

Náš dobrovolnický projekt tím nekončí. Nemáme sice nyní k dispozici naše dosavadní ubytování pro dobrovolníky, takže jsme museli trochu přeorganizovat naše plány. Počítáme, že až se trochu oteplí, budeme schopni opět poskytnout ubytování v jiných, o poznání spartánštějších částech kláštera. Díky pomoci dobrovolníků budeme moci tyto prostory upravit, abychom mohli uskutečnit podle plánu i letní sezónu včetně mezinárodních táborů belgických skautů a workcampu INEX-SDA. Naše vzdělávací aktivity a semináře budeme muset omezit na jednodenní setkání bez ubytování, vzhledem k situaci je to snad pochopitelné.

Pokud i vy víte ve svém okolí o prostorách, které by se daly využít pro ubytovávání uprchlíků, ale v současné době vyžadují adaptaci a úpravu, neváhejte se nám ozvat, rádi vám s tím pomůžeme, síť našich dobrovolníků je široká a nějaké zkušenosti už snad také máme.

JAK JSEM PROŽIL SRPEN 1968 V TIŠNOVĚ

Miloš Sysel

Bylo mi tehdy pouhých jedenáct let a byl jsem typické dítě své doby. Měl jsem rád první máje, protože po průvodu bývala promítání v kině zdarma! Jediný den v roce, kdy se daly koupit balonky plněné plynem, které se samy vznášely a nemusely se do vzduchu pinkat rukou. Ale přece o něco raději jsem měl lampionové průvody v listopadu, kde jsme mohli stříkáním z bombiček benzinových náplní do zapalovačů holkám zapalovat celé lampiony, cestou domů pálit svíčky a na trojnožce ze sirek odpalovat „poplašňáky" do startovacích pistolí. Výborný byl i spořič tabáku, který poplašňák odpálil až po několika minutách. Ve velké oblibě jsme mívali podomácku vyrobené odpalovačky, sestávající z dutého klíče a zařízntého hřebíku na kolmo. Svázáno dohromady s náplní oškrabaných sirek po úderu o zeď domu to vydávalo skutečné výstřely, jak jsme je hojně slýchávali ve válečných filmech. Když jsme si hráli na partyzány, nikdo nechtěl být fašistou, všichni jsme chtěli být na té správné straně.

Která strana je ta správná, jsem do té doby neměl pochyb. Proto si na ten sklonek sladkého klukovského léta dobře vzpomínám.

Byla středa, stejný den, jako je letos, prázdniny a ráno jsem nemusel vstávat do školy. Maminka, která roznášela poštu, občas z rajonu odskočila domů a donesla třeba teplé rohlíky.

To ráno 21. 8. 1968 se dopoledne domů za mnou stavila také. Ale měla uplakané oči. Tohle jsem znal. Maminka plakala vždy, když v rodině někdo umřel.

Vyskočil jsem z postele a poděšeně vyhrkl:

„Mami, někdo umřel?"

Maminka zavrtěla hlavou a utírala si oči kapesníkem.

„Přepadli nás Rusi."

„Rusi? Jako Sovětský svaz?" nechtělo se mi tomu věřit. Ti Rusové, co nás osvobodili? Ne, to není pravda!

Maminka kývla.

„Ale jak je to možné? Vždyť jsou to naši kamarádi, spojenci, ochránci, jsou jako my, proti Němcům!"

Do té doby jasně černobílý svět se v mé dětské duši rozštěpil a začaly se hroutit mé doposud naivní, ale přece jen pevné představy o fungování světa.

Maminka mě naléhavě prosila, ať raději nikam nechodím, co kdyby tanky přijely i do Tišnova?

Lidé v ulicích, hlavně ti mladší, jako můj o několik let starší bratr, začali na hrudi nosit trikolóry, po zdech se objevovaly nápisy. Také jsem jednu trikolóru měl a ten pocit vlastní důležitosti z dospělého světa, jaký jsem zažíval po bloumání po ulicích, se ani nedá vypovědět! Doma se vykládaly politické vtipy o ruských okupantech. Ten o ruském vojákovi, neznajícím splachovací záchod, jsem měl nejraději.

Začal jsem sbírat nápisy na zdech domů a na silnicích a opisoval je na listy papíru.

Ruský buran chce náš uran!
Ivane go home.
Ať žije Svoboda a Dubček!
Ať žije svoboda! S malým s.
U nas nět kontrarevolucii.

Maminka z mé sběratelské činnosti byla lehce nervózní a neustále mě nabádala k opatrnosti.

S kamarády jsme chodívali číhat k Hradčanské železniční zastávce, jestli už nejedou tanky. Ale za pár dní, když tanky nejely, nás to omrzelo. Diskutovali jsme, co se vlastně stalo. Sověti jsou hodní, ale velí jim Brežněv, a to je ta svině. A vojáci musí poslouchat jeho rozkazy. Vytvořilo se zvláštní spojení slov – socialismus s lidskou tváří. Myslím, že nikdo nevěděl, co to znamená. Asi až do teď měl socialismus tvář zvířecí...

Z politiků se vytvořil tým hodných, které reprezentoval Dubček, Smrkovský, Černík nebo Císař.

Na straně zákeřných a zlých byl kapitánem Vasil Bilak.

„Jenom to, že se jmenuje Vasil! Takový rusácký jméno. Už jeho rodiče Rusům lezli do zadku!" Můj bratr měl v té věci jasno. A já tím pádem také.

Po městě začala chodit parta mladých mužů s bílou latexovou barvou a vytvářela nápisy nesouhlasu a vzdoru. V místní textilní galanterii nestačili objednávat trikolorovou stužku v barvách československé vlajky.

Doma se žilo z historek, které bůhví, zda se staly. Nějaká stará bába prý chtěla „latexové četě" zabránit v nápisu, a tak jí tou štětkou mázli po obličeji, aby zmlkla. Cha cha, latex se těžko smývá! To nesmyješ ani za týden. Poťouchlá škodolibost je český způsob, jak se vyrovnat s bezmocí. A pak historky o okupantech.

Polští vojáci jsou prý slušní, někde tankem zbořili plot a omluvili se za to, ale Rusi jsou hladoví, zemědělcům z polí kradou řepu a vaří si z nich boršč. Střílí i do lidí. Je jim to jedno. Svině.

Dětský rozum se vypořádal s tím paradoxem dosavadního rusofilství jednoduše. Rusové, co nás osvobodili v roce 1945, byli ti hodní, skuteční vojáci, charakterní a laskaví. Ti, co přišli teď k nám, byli ti zlí, padouši a zloději.

Na mezi pod tratí jsme vedli „vážné" politické debaty.

Kdyby byla válka, kdo by vyhrál? Američané mají atomovku. Ale Rusové už ji prý mají také. A silnější než Američani. Někdy jsme se pohádali, občas i trochu porvali. Ale Rusům v té době už nikdo z nás nefandil. Hry na válku skončily. Partyzánem nebo rudoarmějcem se nám najednou být už nechtělo.

V této atmosféře se konal náš první skautský tábor na říčce Bobrůvce pod zříceninou Víckova. Ale za pár let byl „znormalizován" i tišnovský skauting.

V následujících letech začalo lámání českého národa. A toto lámání bylo úspěšné. A jako vždy ne díky Rusům, okupantům a vojenské síle, zkrátka nepříteli. Zlomili ho vlastní lidé – kolaboranti, zbabělci, prospěcháři.

Bilaků bylo najednou všude plno.

Redakčně kráceno

Původní plné znění publikováno 20. 8. 2013, dostupné na www.tisnoviny.cz/obsah/21srpen-1968

VÁLKU LZE ZAHÁJIT SNADNO…

CITUJE SLAVNÉHO VOJEVŮDCE HOST REDAKCE GENERÁL ZBYNĚK ČEŘOVSKÝ

Vladimír Vecheta

„… ale těžko ji skončit“ zní druhá polovina výroku pruského generála Carla von Clausewitze, zkušeného vojenského stratéga z dob napoleonských válek. **Brig. gen. v. v. Ing. Zbyněk Čeřovský** (*1931, Hořice v Podkrkonoší) zavítal do redakce čtyři dny před začátkem války na Ukrajině a podělil se s našimi čtenáři o své životní zkušenosti. V letech 1950–70 působil jako aktivní důstojník Československé lidové armády, pro nesouhlas s intervencí vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 politicky pronásledovaný a vězněný disident a signatář Charty 77, v roce 1984 nuceně vystěhovaný do Spolkové republiky Německo, 1991 rehabilitovaný, do roku 1993 ředitel Věznice Pankrác, v roce 2021 povýšen do hodnosti brigádního generála ve výslužbě.

Mládí a armádní služba

Vážený pane generále, redakce je vděčná za možnost oslovit Vás a představit neobyčejný příběh Vašeho pohnutého života. Protože se v dalších odstavcích dotkneme dílčích etap Vašeho osudu, na úvod si Vás dovolím požádat o nastínění počátku Vašeho životního příběhu.
Narodil jsem se 13. července 1931 v Hořicích, okres Jičín. Můj táta dostal v roce 1937 zaměstnání u firmy Elektrolux a jezdil prodávat vysavače, chladničky, ledničky… a matka říkala, že od této chvíle se nám začalo žít dobře. Po skončení války jsme se přestěhovali do Litoměřic, kde jsem začal studovat na reálném gymnáziu, které jsem ukončil v Praze.

Po střední škole se Vaše životní dráha nasměrovala do armády. Co vás k tomu motivovalo?
Ještě v Hořicích jsme jednou byli u známého na návštěvě v jejich železářství, to jsem chodil tak do první třídy, a on se mě ptá: „Tak čím chceš, kluku, být?“ A já jsem na to řekl: „Já budu pilotem!“ A jak táta jezdil do Hradce Králové, tak se tam seznámil s místním policistou a on mě pak dvakrát třikrát vzal v Hradci na letiště, kde jsme se dívali na letadla. To jsem byl z toho celej pryč. Mě ty letadla nepřestaly zajímat ani na střední, a navíc jsem

Brig. gen. v. v. Ing. Zbyněk Čeřovský.
Foto: Michal Folta, Olomouc

měl na gymnáziu spolužáka Jirku Kováře a také jeho sen byl stát se pilotem. To ale jinde než v armádě nešlo. Tak jsme se do ní oba přihlásili.

U Vás se kariéra letce prolnula se studiem dělostřelecké vojenské akademie. Mířil jste za kariérou pilota nebo bylo umístění v rámci vojsk dirigováno shora dle aktuálních potřeb velení?
Člověk míní, armáda mění. „Zájemců o piloty máme dost, potřebujeme dělostřelce,“ řekli nám při přijetí a poslali nás do Hranic, kde jsem absolvoval vojenskou akademii a byl jmenovaný poručíkem. Jirka Kovář se hned přihlásil zas k letectvu a dostal se jako dělostřelecký pozorovatel k 45. pluku do Plzně. Tam jsme se zas po letech setkali, akorát já to vzal ještě velkou oklikou přes Vysokou Vojenskou akademii Klementa Gottwalda.
Když jsem vyšel z akademie, převeleli mě na velitelství protivzdušné obrany, kde jsem začal dělat pilotní výcvik. Takže jsem pak do Plzně přišel jako hotový pilot, a navíc s VŠ vzděláním. Díky tomu jsem měl rychlejší povyšování a lepší plat.

U pilotů je kritériem zkušenosti počet tzv. nalítaných hodin. Kolik jste měl nalítáno vy?
Než mě vyhodili z armády, tak jsem do té doby měl asi 2 260 hodin a vystřídal cca osmnáct typů letadel. Naposled jsem sloužil na migách.

Okupační invaze v roce 1968

Obrat v životě u Vás nastal momentem střetu s „bratrskou pomocí“ invazních vojsk Varšavské smlouvy. Byli jste předem informováni, že k něčemu dochází?
Že k té okupaci dojde, to jsme sledovali. Okupace začala ve středu. A my jsme ve středu měli létání a pak tzv. poletový rozbor, kde se hodnotilo, jak se plnily úkoly. Jeden z důstojníků říká: „Je tady známý, který se právě vrátil z Podkarpatí, a prý u hranic na Slovensku jsou obrovské tankové kolony.“ To byl ale závěrečný akt. Jako vojáci jsme tu situaci četli jasně: Rusové tady od května dělali celou řadu cvičení, ale podivuhodné na tom bylo, že se ta cvičení konala na území Československa, a naše armáda se toho neúčastnila. A poslední cvičení, které má prověřit, jestli je agresor připravený na akci, je cvičení protivzdušné obrany. Když proběhlo tohle cvičení, kterého jsme se zase nezúčastnili, tak jsme si říkali: Aha, už jsou na nás připravení.

Jak se dnes díváte na proběhlé události toho dne? Nehrozilo tehdy vypuknutí ozbrojeného střetnutí?
Podle nás byla celá ta akce připravená i na našem generálním štábu. Měli to tak zařízené, aby jak k nám armády vtrhnou, se nedovolila nějaká reakce. V armádě je systém, kde se vše dělá na základě rozkazu. A voják jednotlivec se nemůže rozhodnout, že teď půjde do války, nebo že naopak nebude válčit.
Druhá věc: ta přesila byla ohromná. Naše armáda v té době měla 240 tisíc vojáků, 3 tisíce tanků, 1 500 letadel, ale oni sem přivezli mnohem víc vojáků, mnohem víc tanků. A obsadili všechno. Dovezli vlastní výzbroj, vše, co armáda potřebuje, když chce jít do války. Protože se hovořilo o tom, že není vyloučeno, že

okupace může přerůst v konflikt, a že se půjde dál „na La Manche“. Dokumenty dnes říkají, že Brežněv byl rozhodnutý k provedení okupace už v únoru. K tomu museli ovšem shromáždit vojáky i ze vzdálených posádek. Velitel sovětského leteckého pluku, který v srpnu 1968 přistál v rámci okupace na letišti Mimoň-Hradčany s letouny MiG-21, mi řekl, že byl předtím dislokovaný na rusko-čínské hranici, odkud se musel přesunout k přípravě této invaze.
Vedle Rusů poslali největší počet Poláci a Bulhaři. Nezúčastnili se Rumuni, Srbové, tedy Jugoslávci, a s NDR udělali velkou chybu. Němečtí vojáci z NDR měli ještě stále stejné uniformy jako wehrmacht za války. A když přijela jejich první divize do Ústí n. L., lidi křičeli, je tady zase Hitler. Tak je raději stáhli a dnes se tvrdí, že tady vůbec nebyli, ale je to historicky i fotograficky zdokumentované. Takže z Varšavské smlouvy si na nás vyšláplo pět států, včetně Maďarů, což je taky s podivem, protože ti si v roce 1956 užili s Rusy svoje.

Hodnotíte tehdejší postoj vedení státu jako zradu? Nebo to byla strategicky správná opatrnost, která ochránila zemi před krveprolitím?
Byla to velká podlost, jednoduše velezrada. Když mě v půl třetí probudil dozorčí důstojník letiště v Hradci, kde jsem byl jako zástupce velitele, a ptal se, co se děje, tak když jsem vyšel ven, uviděl jsem proudy letadel. My měli na trase sedm leteckých pluků, ale žádný nedostal rozkaz k zásahu. Přišly jen dva protichůdné rozkazy: od ministra obrany Martina Dzúra, který říkal, že máme Rusům poskytnout všechno, druhý od prezidenta Ludvíka Svobody, podle kterého nemáme poskytnout nic. A velení armády ani velení divize neříkalo vůbec nic. Tak jsme stáli před dilematem, co máme dělat? Co zamýšlí armáda? Máme se bránit? Jak, s čím? Nikdo nic neříkal?
Takže jediný útvar, který se postavil jako útvar, byl v Českém Těšíně, a pak výsadkáři v Prostějově.

Byl jste jeden z mála, kdo se hned situaci nepodřídil.
Když k nám ti Rusové přilítli v půl sedmé ráno 21. 8., tak první byli ti z polské Žaganě. Velitelem byl pplk. Gaponov, se kterým jsem se setkal na našem letišti již v květnu. Ale teď když jsme se potkali, tvářil se, jako bych byl neviditelný. Tak jsem si řekl, trhni si nohou. Nahoře na věži jsem řekl, vypněte světla a radary, letiště nefunguje. On se tam dobýval, ale nikam se nemohl dostat. Tak jen naroloval na dráhu a z letadla navigoval přistání svého pluku. Ti přistáli, ale byli bez paliva. My jsme ho neměli, protože naše podzemní sila propouštěla, a tak v nich palivo nesmělo být. Rusové seděli v letadlech, neměli co k jídlu, ani k pití, a pršelo na ně. A podpůrný letištní prapor zadrželi lidi na mostě v Trutnově. Rusové sami nám problémy nedělali. Až druhý den se tam objevili Poláci, motostřelecký pluk, a to byla kapka našeho odporu. Poláci se s námi vůbec nebavili a postavili nás jako zločince pod nabitými samopaly k hangáru, a my ani nevěděli, co udělají.
Bylo zajímavé, když jsem byl loni u prezidenta, tak jsem dostal ocenění za statečnost a hrdinství v boji proti Rusům. A my jsme s Rusy neměli žádný konflikt, ten konflikt vyvolali Poláci, kteří nám ničili letiště a chovali se naprosto agresivně.

Vy jste byl jedním z těch, kdo nejen nepomáhal, ale nakonec i nepodepsal.
Když jsme viděli, že nás vedení státu a armády prodalo, tak jsme si svůj osud začali psát první den. Pak se totiž posuzovalo, jak se chováš – pomáháš, nebo nepomáháš? A pak přišel osudový pokyn: „Tady to podepiš, že souhlasíš s pobytem cizích vojsk na našem území. Když podepíšeš, budeš sloužit. Když nepodepíšeš, tak jsi skončil.“ Kdo nechtěl, nepodepsal, a tím to bylo vyřízeno – bylo nás kolem 11 tisíc, co nepodepsali a skončili.

Ve křížku se státní mocí

Jak se potom vyvíjel váš další život, ať už profesní nebo osobní?
Po obsazení jsme tedy nesměli asi dva měsíce létat. Pak došlo k reorganizaci, mě zbavili velení a přemístili do Čáslavi na velitelství divize. Já jsem tam být nechtěl, tak jsem si podal žádost o propuštění z armády, ale nebyl zájem nikoho propouštět. S tím totiž byly spojeny některé výhody, které mi nechtěli dát. Ale oni nás chtěli vyhazovat, a pak nám nemuseli nic dát. Dostal jsem zákaz přístupu na letiště a asi za šest měsíců mi oznámili rozkazem, že jsem propuštěný z armády bez všech náležitostí, degradovali mě na vojína, odebrali mi vyznamenání (přitom ani ministr obrany neměl právo mi ho odejmout). A tím to skončilo a začal ten „zajímavý“ život, který se táhl dlouhá léta.
Nikde jsem nemohl sehnat zaměstnání. Když jsem se někam přihlásil, výsledek byl vždy ten, že místo bylo již obsazeno nebo zrušeno. Vzali mě až na stavbu plynovodu československo-sovětského přátelství, ale s tím, že nemůžu pracovat v Pardubicích a poslali mě na východní Slovensko.

Věznění a vazby vnímám jako snahu režimu zlomit Vás a zcela se Vás zbavit.
Poprvé mě zatkli v Chomutově, kde jsem byl pověřen stavbou horkovodu pro město. Ono se stalo, že StB zachytila nějaké letáky z Chomutova, a tak padlo podezření na mě, že s tím mám co do činění. Dovezli mě v poutech k soudu, ale soudce mě propustil. Pak mě znovu zatkli a vrátil jsem se domů až za šest měsíců.
Když už jsme tak upadli v nemilost, lidi se nám začali vyhýbat, přecházeli na druhý chodník, dělali, že nás nevidí. Říkal jsem si, že na to kašlu, že to svědčí o jejich charakteru, ale žena to nesla daleko hůř.
Pak mě zavřeli podruhé. To se odehrálo v Hradci, kde mi řekli, že se musíme vystěhovat (do zahraničí – pozn. red.). Ale žena zásadně nesouhlasila s tím, že bychom měli v republice nechat děti jako rukojmí. Já ovšem do žádosti o vystěhování napsal, že ji podávám pod nátlakem StB a že se odmítám zbavit čs. státního občanství, protože se domnívám, že po pominutí těchto politických poměrů v ČSSR se vrátíme zpátky. To je nějak rozpálilo, protože mě lapli a vláčeli přes Jáchymov, Valdice a Pankrác.

Se Svobodnou Evropou v Německu

Nakonec jste byl s celou rodinou do Německa přece jen vystěhován. Na jakém principu tato akce StB pod názvem Asanace fungovala?
Normálně mě zavolali a v zásadě řekli, že buď pojedu, nebo dostanu dalších patnáct let vězení, protože oni na mě mohou připravit jakýkoliv dokument. Zpětně jsem se pak dozvěděl, že mě stíhali za vyzvědačství, a na to bylo těch patnáct let nebo trest smrti, bez milosti. Ale to mi naštěstí nedokázali. Nicméně přišli jsme o dům a v roce 1984 jsme tak vyjeli do Německa, s němčinou jsme na tom byli chabě, já ještě uměl angličtinu, ale nevím, kde jsem sebral odvahu tvrdit své ženě, že to bude dobrý.
Dorazili jsme do Mnichova do uprchlického tábora. Postarali se o nás Američané, dali nám ubytování v hotelu, kde jsme nic neplatili, dostávali stravu a každý pátek

60 dolarů, což byla tehdy strašná spousta peněz. Tam jsem navázal kontakt se Slávou Volným, který byl známý jako redaktor Svobodné Evropy, a ten mě pozval do čs. redakce. Tam jsem jako očitý svědek asi dvě hodiny vyprávěl, jak to vypadá u nás, jak to vypadá v kriminále. Tímhle jsme se etablovali do Svobodné Evropy a žena tam potom dostala trvalé zaměstnání.
V Mnichově působila organizace, která zprostředkovávala vystěhovávání do Ameriky, kde to řídila charita. Starší syn se tak dostal do Utahu a mladší do New Yorku.

Rozpačité kručky rehabilitace

Byl Váš návrat po roce 1989 z německého exilu motivován chutí být opět doma? Nebo jste sem šel se zájmem ještě se zapojit zpět do života armády?
Já jsem se vracet nikdy nechtěl. Synové už byli v Americe, já tam měl vyřešené zaměstnání, ale žena se nechtěla do Ameriky stěhovat, protože tady měla rodiče. Američané nám chystali pasy a víza, ale když jsme řekli, že se do Ameriky stěhovat nebudeme, tak skončila veškerá jejich podpora. Řekli nám: *„Tisíce lidí chtějí do Ameriky, a my je tam nepustíme, vám to nabízíme, a vy tam nechcete. Od příštího týdne se starejte sami o sebe.“*
Náš návrat byl pak navázaný na Svobodnou Evropu, když se rozhodla otevřít redakci v Praze. Žena byla jmenovaná vedoucí kanceláře, a tak jsme zařizovali stěhování redakce v květnu 1990 do ulice V Jirchářích, kde 17. 5. 1990 otevřela oficiálně provoz. Pro nás to bylo zase složité, protože jsme neměli kde bydlet. Dům nám nehodlali vrátit a taky nám ho nikdy nevrátili. Takže jsme pendlovali mezi Mnichovem a Prahou, než jsme dostali byt.

Vy sám jste byl rehabilitován na vlastní žádost, nebo na návrh jiných osob?
O rehabilitaci jsem nežádal, pozvala mě sama rehabilitační komise, když zjistili, že jsme zase v Praze. A to byla veliká fraška. Předsedou komise byl gen. Frýbort, někdejší náčelník politické správy západního vojenského okruhu, agent StB, a ten mě rehabilitoval!
Dle zákona o rehabilitaci se měl každý vrátit na své místo. Tak jsem byl u gen. Vacka, a pod dobrozdáním, abych byl rehabilitován a vrácen do armády, byli podepsaní titíž lidé, kteří mne z armády vyhazovali! Když se ukázalo, že pro mě už v armádě místo není, dostal jsem nabídku převzít funkci ředitele věznice. Nakonec jsem šel na Pankrác, ale v roce 1993 jsem tam skončil.

Životní zkušenosti a názory

Současná česká armáda začleněná do vojenských struktur NATO je neporovnatelně odlišná od armády, jak jste ji zažil vy v aktivní službě. Byla tato transformace rozumná, nebo má smysl, aby si i malá země, jako je ČR, budovala silné a operačně nezávislé armádní síly?
V 90. letech jsem tvrdil, že je potřeba revidovat celý systém armády. Že je zcela nesmyslné, aby armáda měla 200 tisíc vojáků, chodili tam na dva roky základáci, a že je potřeba profesionální armáda, stačilo by nám 25 tisíc vojáků. A protože zrušili politickou správu a organizace KSČ, navrhoval jsem zavést do armády vojenské kaplany. Oni ze mě tehdy dělali blbce, že jsem se zbláznil. A dnes? Armáda má 25 tisíc vojáků, máme v ní kaplany…

Naše armáda se profesionalizovala, ale s tím vymizel ze života společnosti prvek branné přípravy mladé generace. Jaký je Váš pohled vojáka na tento krok? A měla by být alespoň nějaká verze branných cvičení součástí běžné přípravy mladých i dospělých na život nebo na mimořádné situace?
My jsme zavedli profesionální armádu, ale nikdo se nezaobírá tím, kde budou nějaké zálohy. Když ti profesionální vojáci padnou, kdo je nahradí? Američané mají Národní gardu, my nic takového nemáme. Když se přihlásí tisíc lidí, kteří byli kdysi v armádě, udělá se pro ně cvičení, ale technika se mění, zbraně se mění, způsoby války se mění, a to je potřeba se naučit. Kluci z misí jsou dobře vycvičení. Mají dobrou výzbroj, ale je jich málo. A zkušenosti nepředávají.
Naši mladí kluci jsou rádi, že není vojna, ale my jsme jim dávali nějaký řád, naučili jsme je, co kdy dělat, a ne že si každý dělá, co chce. Ono to přineslo nějaký systém. Ale také jsme říkali, zkraťte vojnu. Dva roky nemají smysl, zkraťte to na půl roku. A vypusťte voloviny a věnujte se jen výcviku. Takže určitě by se branná výchova měla do výchovy mládeže vrátit. Ale je to otázka vedení armády. To nemohou rozhodovat občané.

Uzlovým bodem Vašeho životního příběhu byl střet s vojenskou mocí z Východu. Někdejší sovětské vojáky znáte. Ruské síly znovu zneklidňují mezinárodní scénu. Jak vidíte jejich dnešní vojenské „tanečky“ okolo Ukrajiny a tlak na západní státy?
Pruský generál Carl von Clausewitz říká: „Válku lze zahájit snadno, ale skončit těžko.“ Když vypukla I. světová válka, také si mysleli, že Rakousko porazí Srbsko během čtrnácti dnů. A válka trvala čtyři roky a stála deset až patnáct milionů životů. A ví někdo, že si p. Putin nevzpomene a nezahájí válku proti Ukrajině, která ho „ohrožuje“, což je naprostý nesmysl. A nezamíchá se do toho NATO, Čína a další země a nebude další světová válka? On chce tu Ukrajinu celou připojit? Asi jo. Zkusil to s Krymem, všichni byli zticha. Vytvořil tam dvě nesmyslné republiky, které nikdo neuznal. Tvrdí, že nikoho nechtějí přepadnout, proč tam mají 200 tisíc vojáků, tanky, děla, raketomety? A provedli odzkoušení protivzdušné obrany, takže jsou připravení na válku. Já se toho hrozím, protože nelze odhadnout, koho to všechno zasáhne. Jestli si někdo myslí, že se nás to přímo netýká, tak je to velký omyl.

Tišnovský epilog

Loni jste oslavil již devadesátku. Čemu přičítáte svou životní výdrž až do pokročilého věku? Zocelila Vás armáda, nebo máte v povaze jen tak se nevzdat, a to ani stáří?
Možná to jsou geny. My jsme v rodině vždycky hodně sportovali, nikdy jsem nepil ani nekouřil a měl jsem pěkné manželství. Žili jsme spolu skoro 67 let. Sice byly v životě nervy, ale nebyl jsem zvyklý hned házet flintu do žita.

Nyní sedíme v Tišnově a vy, ač momentálně bytem ve Slaném, máte zájem se sem na závěr života přestěhovat. Co Vás k nám na Moravu přivádí?
Mně se v Tišnově moc líbí, jsem tady poněkolikáté. Bydlím ve Slaném, ale život s člověkem zamíchá tak, jak nečeká. My měli se ženou velký dům, ale když jsme naznali, že se o něj už sami nepostaráme, prodali jsme ho a koupili si byt ve Slaném. V r. 2020 mi ale zemřela, tím jsem se ocitl ve Slaném sám. A když jsem rozesílal oznámení o úmrtí, dostal jsem pozvání k návštěvě i od přátel z Tišnova. Tak jsem začal jezdit sem k vám. Mám podanou žádost na byt v Centru sociálních služeb, snad se tam nějaké místo uvolní.

Děkuji vám za rozhovor a přeji ještě mnoho slunných dní života.

BYDLENÍ V TIŠNOVĚ

POTÝKÁ SE TIŠNOV S NEDOSTATKEM V NABÍDCE BYTŮ?

Vladimír Vecheta

„Lokalizace Tišnova v dobré dostupnosti metropolitního centra v Brně a zdravé životní prostředí města obklopeného lesy na okraji tradiční brněnské rekreační oblasti Českomoravské vrchoviny jako bonus dělají z našeho města atraktivní lokalitu pro trvalé bydlení a pobyt.“ Slova realitní makléřky Jitky Mikulové vhodně uvozují naše téma Tišnova jako lokality pro bydlení a život. Není se tedy co divit, že se v Tišnově „setkáváme dlouhodobě s vyšší poptávkou po bydlení, než jakou můžeme svou nabídkou uspokojit“, doplňuje pohled komerčního trhu s nemovitostmi na současnou situaci v Tišnově a jeho blízkém okolí. Poptávka a nabídka bydlení však tvoří jen střípek zapadající do složité mozaiky demografického vývoje a územního plánování regionu, jeho kapacit, únosnosti a v neposlední řadě infrastrukturní vybavenosti. To všechno není zdaleka pouze věcí trhu s nemovitostmi, ale hodně dlouhodobé a citlivé výšivky, na které pracují celé generace představitelů obecních samospráv a úřadů, s cílem udržet **rovnováhu mezi architekturou naší krajiny a uplatněním základního lidského práva na domov**.

Bydlení – právo, nebo zásluha?

„Bydlení, tedy možnost obývat prostor k takovému účelu určený, patří k základním a nejvýznamnějším lidským potřebám. Jeho kvalita a komfort jsou důležitým ukazatelem standardu života a jeho zajištění ovlivňuje kvalitu sociálního zařazení člověka ve společnosti i v rodině.“ Definice, kterou v různých obměnách najdeme od studentských prací až po dokumenty ministerstev. Pro dobré pochopení bytové problematiky je proto nezbytné osvětlit v úvodu odstavce položenou otázku: je adekvátní bydlení **právem** každého občana, a tudíž má každý oprávnění očekávat, že mu bude umožněno či dokonce zajištěno ze strany právního garanta, tedy státu, nebo je **výsledkem** vlastní snahy, a tedy zodpovědnost za jeho zajištění leží čistě na bedrech jednotlivce, resp. jeho rodiny?

Jde o složitou a klíčovou životní otázku, na kterou není jednoduchá odpověď, a v tomto ohledu panují protichůdné pohledy a následná očekávání.

Obhájci pojetí bydlení jakožto **základního lidského práva** se opírají o výklad deklaratorních dokumentů OSN a EU, konkrétně **čl. 25 Všeobecné deklarace lidských práv, čl. 11 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech** nebo **Evropskou sociální chartu**. Jak však zdůrazňuje právní výklad Ministerstva pro místní rozvoj, *„v českém právním řádu právo na bydlení přímo definované není. Dle uvedených dokumentů a praxe Evropského soudu pro lidská práva jde o právo deklaratorní – tedy nenárokové. Závazky, které státu plynou z mezinárodních dokumentů, **nezahrnují povinnost výstavby domů nebo bytů pro všechny obyvatele** na území státu **ani** povinnost **zajistit právní nárok jednotlivce na poskytnutí bytu**. Jde o deklaraci směřující k činnosti státu **vytvářet podmínky** pro aktivity jednotlivých skupin občanů směřující k **zajištění bydlení vlastními silami nebo za** víceúrovňové **podpory státu**“*.

Bytová politika a její kořeny

Rozpor mezi **solidaritou** (bydlení jako **sociální politika**) a **zásluhovostí** (bydlení jako **hospodářská politika**) vyprodukovalo několik různých přístupů zrcadlících se v typech bytové politiky státu od **liberálního** typického pro anglosaské země, který preferuje aktivitu jednotlivce, až po **universalistický systém** stojící na celospolečenské solidaritě, kdy je bydlení zajišťováno z velké části státem. Někde vprostřed je přístup **korporativní**, který staví na myšlence solidarity v součinnosti komunit a státu. Tento přístup, typický pro sociálně orientované země Evropské unie, převládl fakticky i v české bytové politice poté, co byl opuštěn administrativně přídělový systém bydlení uplatňovaný do roku 1989. Současná politika se však i po třiceti letech musí vyrovnávat s **deformovaným pohledem** generací vyrůstajících v době socialismu, který vnímá **bydlení jako sociální službu**, kterou má poskytovat stát.

Dnešní bytová politika

Nejstarší právní kořeny péče obce o své občany představuje **domovské právo** čili institut „příslušnosti k obci“. Představoval právo na nerušený pobyt v obci a na chudinské zaopatření z její strany. Vznikl v souvislosti se zavedením obecní samosprávy v roce 1849 a platil až do roku 1949.

Po zmíněném 40letém období přídělového systému státu došlo v 90. letech fakticky k přesunu **zodpovědnosti za bydlení ze státu na občany**, obce a další subjekty. Prvním krokem byla privatizace bytového fondu. *„Byl to převod do té doby státem vlastněného bytového fondu do vlastnictví obcí,“* vysvětluje vznik bytového a domovního fondu v majetku města místostarosta Karel Souček, v jehož gesci se péče o majetek města, a tedy i bytová politika Tišnova nachází.

Že se bytový fond nenacházel vždy v „ideální kondici“, vedlo obce k otázce, jak dále s nabytým majetkem vyžadujícím udržovací či zásadní rekonstrukční investice nakládat. Při absenci adekvátních finančních zdrojů nebo při uplatnění politického přístupu se obce nezřídka rozhodly pro následný prodej obecních nemovitostí jednotlivcům i právnickým osobám např. ve formě SVJ (společenství vlastníků bytových jednotek). *„Extrémní přístup v tomto ohledu uplatnil někdejší primátor Teplic Jaroslav Kubera, který*

Revitalizované sídliště pod Květnicí.

zprivatizoval celý městský bytový fond s tím, že bydlení je záležitostí každého jednotlivce," uvádí Karel Souček možný přístup. *„Teplice tak sice šetří, protože nemusí do bytového fondu investovat, nevím ale, jak řeší otázky sociálně potřebných,"* doplňuje druhou stranu mince související s bytovou politikou města.

Bytový fond Tišnova

„I zastupitelstvo města Tišnova v porevoluční době stálo před strategickým rozhodnutím, jak bude vypadat bytové hospodářství města," vysvětluje východiska současné bytové politiky Tišnova Lenka Knechtová, někdejší zastupitelka města a nynější předsedkyně komise bytové. *„Rozhodnutím zastupitelstva se rozdělily byty v majetku města na **určené k prodeji** a **neurčené k prodeji**."*

*„Byty určené k prodeji byly z větší části prodány, i tak stále zbývá **26 bytů neprodaných**. Jde ovšem o byty většinou s původními obyvateli bytu, kteří mají smlouvu na dobu neurčitou. Ti mohou kdykoliv svoje právo uplatnit." – „Nikdy ale nedošlo k prodeji bytu i s jeho uživatelem třetí osobě,"* doplňuje Karel Souček důvod, proč přes poptávku po bydlení v Tišnově zůstávají byty neprodané. *„Naší snahou je, aby do budoucna všichni nájemníci obecních bytů měli smlouvy na dobu určitou,"* vysvětluje jeden z aspektů bytové politiky města Michal Kudláček jako člen komise bytové, ale zároveň i vedoucí odboru sociálního a ze své pozice garant plnění sociální politiky města, *„snadněji je potom možné s bytovým fondem pracovat dle aktuálních, především sociálních potřeb města."* U smluv na dobu neurčitou se tak město musí vyrovnat s dědictvím minulosti.

„Byty určené k prodeji nemají zrekonstruována bytová jádra, elektroinstalaci, kuchyňské linky, podlahy, a tak by město muselo najít v rámci rozpočtu města Tišnova další finanční prostředky na rekonstrukce," doplňuje ekonomický důvod pokračující snahy byty doprodat Kateřina Smetanová z odboru správy majetku a komunálních služeb, která má bytovou agendu města na starosti. Kromě toho se jedná o *„byty v řádu jednotek v rámci mnoha bytových domů jak na sídlišti pod Květnicí, tak pod Klucaninou. Tam, kde město nemá většinu v SVJ, musí respektovat rozhodnutí SVJ a nemá v SVJ možnost s ohledem na menšinový podíl cokoliv ovlivnit. Pak může čelit situaci, že bude investovat finanční prostředky, o kterých nebudeme přesvědčení, že jsou v souladu s řádným hospodářem,"* doplňuje Lenka Knechtová. Některým skutečnostem je dle názoru předsedkyně komise lépe předcházet než se za město dostat do právně složité situace. *„Výnos z prodeje bytů je navíc zdrojem prostředků pro investice a opravy stávajícího bytového fondu k prodeji neurčeného… a pro výstavbu bytů nových,"* shrnuje dokument Bytové koncepce města Tišnova 2017–2027.

Struktura bytového fondu

Město Tišnov má ve svém vlastnictví v současné době **448 bytů**, z toho je **125 bytů neurčených k prodeji**, **26 bytů určených k prodeji**, **92 bytů** na ulici Dlouhá (s podílem 51 %) a **205 bytů** v rámci Domů s pečovatelskou službou Centra sociálních služeb Tišnov, p. o.

V roce 2023 se zmenší bytový fond o **92 bytů bytového družstva Dubina II.** v ulici Dlouhá 1803–1810, které budou po vypršení dvacetiletého dotačního moratoria bezúplatně převedeny na stávající majitele. *„V tomto ohledu zatím nemáme vzor, jak má převod probíhat,"* uvádí Kateřina Smetanová, *„tak doufám, že nebudeme první, kdo bude muset metodiku vytvořit pro ostatní,"* říká s úsměvem.

125 bytů neurčených k prodeji se nachází v domech, které jsou čistě v majetku města Tišnova. Jde většinou o standardní bytové domy na adresách nám. Komenského 145, Halouzkova 34, Polní 639–640, nám. Míru 111, Kostelní 910, Bezručova 35 a Jungmannova 932–934.

Zvláštní statut mají tři bytové domy: K Čimperku 1811, postavený přispěním státní dotace, je určen pro osoby se sníženými příjmy. Obdobné určení se týká i lokality dvou domů Na Mlékárně 255 a 795, která je dlouhodobě sociálně problematickou. Nacházejí se zde tzv. byty se sníženou kvalitou, případně holobyty. *„I když se vyhýbáme vytvářet z této lokality tzv. sociálně vyloučenou, jako město můžeme být rádi, že tento prostor pro nejslabší sociální případy vůbec máme,"* vidí situaci realisticky Michal Kudláček.

Specialitou je potom dvacet bytových jednotek v nadstavbě budovy ZŠ nám. 28. října 1708. *„Od počátku zde platí pravidlo tzv. startovacích bytů, kdy nájemní smlouvy jsou uzavírány na dobu určitou pěti let, po této době by si nájemce měl bydlení zařídit jinde,"* definuje účel této kapacity Bytová koncepce. *„Za dobu, co ty byty existují, z nich vystartovala jen jedna rodina,"* komentuje tento projekt Karel Souček. Práce s tímto segmentem bytového fondu tedy budí dost rozpačitý dojem, včetně otázky, zda má mít prim sociální ohled na uživatele bytů, kteří nejsou reálně schopni se přestěhovat jinam, nebo důslednost města v trvání na době určení smlouvy, aby mohly byty opět sloužit dalším „startujícím".

Bytová koncepce města Tišnova

Do roku 2016 postrádalo město pro hospodaření s bytovým fondem a strukturou žadatelů o byt strategický dokument. Ten připravila v letech 2014-16 pracovní skupina jako **Bytovou koncepci města Tišnova 2017–2027** a **Plán výstavby bytů dle bytové koncepce**, což byl zároveň podklad pro finanční plánování města Tišnova. Garantem Bytové koncepce je místostarosta Aleš Navrátil.

V současné době proběhla aktualizace Bytové koncepce v pracovní skupině složené z Michala Kudláčka, Karla Součka, Aleše Navrátila, Lenky Knechtové a Kateřiny Smetanové. Materiál je předložen Komisi bytové, Komisi majetkové a Finančnímu výboru. V Zastupitelstvu města Tišnova by měla být projednána v měsíci květnu 2022.

Jednou z důležitých funkcí Koncepce je průběžné vyhodnocování stavu bytového fondu města vzhledem ke struktuře žadatelů a poskytování podkladů Radě města pro investiční plánování. V tomto duchu koncepce vyladuje **optimální strukturu bytového fondu** vzhledem ke struktuře žadatelů. Zatímco v roce 2016 koncepce konstatovala *„nadměrný počet bytů 2+1 a nedostatek malometrážních bytů 1+kk, 1+1"*, aktualizované znění reflektuje sociálně-demografický vývoj poptávky přesně opačným směrem. *„Stávající bytový fond by měl mít s ohledem na strukturu žádostí o 13 bytů velikosti 2+1 více, na úkor stávajících 13 bytů velikosti 1+1."*

Cílový stav struktury bytového fondu města Tišnova ovšem zohledňuje i očekávaný demografický vývoj. V jeho rámci se jeví *„jako optimální zachovat celkový stávající stav 125 bytů jako potřebné minimum s ohledem na počet žadatelů"* a *„s ohledem na demografický vývoj do roku 2027 město potřebuje minimálně **15 nových bytů velikosti 2+1** (60 m²) určených pro rodiče s dorůstajícími dětmi, kteří pak uvolní menší byty a dovolí nové pronájmy zájemcům o menší byty,"* konstatuje návrh aktualizované Bytové koncepce.

Za optimální cílový stav Bytové koncepce považuje Lenka Knechtová, *„až prodáme byty určené k prodeji a všichni nájemci*

budou mít smlouvu na dobu určitou, ***bude bytový fond využívat cílová skupina obyvatel, která opravdu řeší z pohledu sociálního a zdravotního složitou životní situaci*** *a nespadá do skupiny obyvatel, která je řešena formou např. sociální pobytové služby.“* To plně souzní s pohledem Michala Kudláčka, který jak sám konstatuje, vždy ze své pozice vnímá *„bytovou politiku jako součást sociální politiky města“*.

Potřebujeme stavět?

„Potenciál rozšiřování bytové i individuální výstavby je dán platným územním plánem a zejména strategickými cíli vedení města Tišnov. Tím je myšlena vize o cílovém směřování města z hlediska velikosti, ale i charakteru,“ uvádí na dotaz redakce Ing. Jan Malec, ředitel společnosti Němec Jiří stavitel s. r. o., která je významným developerem tišnovské výstavby posledních let. *„V konkrétních lokalitách, jako je i město Tišnov, je významným limitem také stav infrastruktury, jako je oblast zásobování vodou, nakládání s odpady, dopravní infrastruktura a podobně,“* doplňuje.

Ohledně budoucnosti bytové otázky města je tedy třeba se obrátit na **Strategický plán pro město Tišnov pro období 2021–2025** a **Demografickou studii města Tišnov a jeho zázemí s prognózou vývoje do roku 2030**, vycházející ze statistických údajů mj. Sčítání lidu, domů a bytů. Dokumenty na sebe navazující konstatují záměr města zastropovat **počet obyvatel na 10 tisíc**. *„Jde o záměr reflektující kapacitní možnosti města, především pak s ohledem na schopnost zajistit adekvátní infrastrukturu vzdělávání dětí na úrovni MŠ a ZŠ, jejichž počet dle demografického výhledu ještě poroste nebo se dotýká stropu,“* popisuje tento aspekt strategie Karel Souček. Prognóza přitom předpokládá do roku 2030 setrvalé zpomalování růstu počtu obyvatel, které by se mělo **zastavit na 9,5 tisíce**. *„S růstem počtu obyvatel a tomu odpovídající potřebě výstavby je ale spojeno dilema každé radnice: když tu obyvatele nebudeme mít, nebudeme mít ani finance, které město obdrží ze státního rozpočtu, zejména na základě zákona o rozpočtovém určení daní. A pak budou chybět na údržbu, rozvoj a zvyšování kvality infrastruktury a života,“* ukazuje Karel Souček opačný pohled. Jednoduše řečeno, *„když nebude nabídka bydlení u nás, půjdou lidé jinam“*, ale s nimi odejdou i veřejné finance. Něco tedy o aktuálním vývoji říká i fakt, že za stejné období narostl počet obyvatel v okolních obcích oproti Tišnovu dvojnásobně.

Areál bývalé pily.

„V současnosti jsou vytipovány v platném územním plánu dvě lokality možné bytové výstavby, které by pokryly navrhovaný plán Bytové koncepce k navýšení bytového fondu města o patnáct nových bytů 2+1. Jednou je lokalita Na Mlékárně 1947, bývalý areál Inženýrských staveb. Druhou jsou pozemky ve vlastnictví města na rohu ulic Mlýnské a Moukovy,“ uvádí Karel Souček. Soukromými developerskými projekty jsou pak záměry výstavby bytových domů v areálu bývalé pily na Trnci a na lokalitě Za penzionem. *„Tu a tam se po zdlouhavém papírování staví i uvnitř města, což je zpravidla soukromá výstavba RD. S více prostorem už město nepočítá.“*

I když má předpokládaná výstavba dle Demografické studie vytvořit prostor pro dalších cca 1 800 bydlících, analýza dosavadních dat ukazuje, že se jedná spíše o místní občany přesídlující z jiné adresy ve městě, zatímco migrace (nově přistěhovalí) představuje jen nižší procento uživatelů. Nejmasovější výstavba tak probíhá v obcích, které k tomu vytváří podmínky, a to i navzdory strmému nárůstu cen pozemků i nemovitostí. V posledním desítiletí dominuje výstavba v **Železném** a **Drásově**, vzrostl počet domů v **Šerkovicích** a **Lomnici**. Nové stavební projekty připravují i **Vohančice**.

Nejde jen o cihly

„Nedostatek pozemků, málo stavebního materiálu…“ omílá leckteré médium spíše politická klišé. Hlubší pohled pod povrch otázky dostatku nebo nedostatku bytových kapacit se ale nemůže vyhnout poukazu na důležité sociologické změny v našem chování, které za tím vším stojí jako snad ještě daleko významnější faktory.

V první řadě je to **změna struktury domácností**. Roste počet **domácností s nižším počtem členů**, příp. se často vinou nestability partnerství zvyšuje podíl

Developerská výstavba bytových domů.

domácností jednotlivců. Prakticky zcela **zanikl** fenomén **vícegeneračního bydlení** v jednom bytě a jen výjimečně v tradičním prostředí vesnic zůstává vícegenerační sdílení jednoho domu, zpravidla však v podobě oddělených domácností. V důsledku demografického stárnutí, ale zároveň prodlužujícího se věku dožití roste i počet domácností seniorské generace.

Dalším ohledem je vývoj **změn životního stylu a standardu** odrážející se v růstu požadavků na kvalitu bydlení. Filozofickou otázkou pak už je, zda jde o požadavky adekvátní nebo nadstandardní, bavíme-li se o hlučnosti, bezbariérovosti, velikosti obytné plochy a životního prostoru pro jednu osobu, potřeby balkonu, teplotního komfortu (zima/léto), dostupnosti rezidenční infrastruktury, veřejné dopravy, pracovních příležitostí, energetické náročnosti či environmentální příznivosti.

„Poptávka po bydlení je obecně závislá na situaci ve společnosti,“ hodnotí Jan Malec. *„Protiinflační zásahy společně se zcela novou celosvětovou situací danou válkou na Ukrajině mění situaci natolik, že skutečnou poptávku bude možné vyhodnotit v okamžiku, kdy lze zahájit závazné rezervace prodeje bytů…“*

Máme kde bydlet?

Jak se zdá, má Tišnov sociálně potřebné občany podchycené. Horší to bude s perspektivou bydlení vlastnického a nájemního, kde jsou dílem kapacity výstavby naplněné, a také pořizovací ceny nemovitostí stejně jako výše nájemného představují nebezpečnou sociální skluzavku nedostižnosti bydlení pro rozšiřující se počet občanů. Přesto je namístě vědět, že domov nám rozhodně nespadne z nebe jako právo, domov je třeba vytvářet vlastními silami. I když na to nestačí. A o tom už jsou další příspěvky na téma bydlení.

Foto: Vladimír Vecheta

TÉMA: MĚLO BY MĚSTO VLASTNIT BYTY? A POKUD ANO, K ČEMU BY MĚLY SLOUŽIT?

Štěpán Pilný
(zastupitel města, ANO)

Od města se očekává, že pomůže svým občanům. A jednou formou pomoci je poskytnutí střechy nad hlavou. Bydlení stále patří k základním životním potřebám. Pro případy nouze, krize má město udržovat bytové hospodářství, aby mělo nástroje, jak pomoci. Byty, které byly postaveny nebo opraveny z dotace, musí město poskytovat žadatelům striktně podle podmínek, ke kterým jsme se zavázali při podpisu smlouvy o přidělení dotace. V praxi to znamená, že máme byty pro občany s nízkými příjmy, pro občany v seniorském věku, dále podle sociální a zdravotní kondice. Město by dále mělo podporovat svoje občany, kteří mají problém s bydlením a jsou handicapovaní, mají invalidní důchod. Prostě ulehčit život těm, kteří se např. nemohou plně uplatnit na trhu práce, zůstali sami bez pomoci rodiny. My v Tišnově máme výhodu, že dlouhodobě na koncepci bytového hospodářství spolupracují jak odbor sociální, odbor majetku, komise bytová, tak odbor finanční, který je správcem bytového účtu, a odbor investic. Díky koncepci, která je naplňována již druhé volební období, dochází k postupnému naplňování vytyčených cílů. Od roku 2019 máme k dispozici i dva obytné moduly pro řešení krizových situací. Město musí spolupracovat se všemi občany, ovšem snažit se musí obě strany. A samozřejmě podpora musí být pouze po dobu, kdy je situace tíživá. Dnes je již běžnou praxí smlouva na dobu určitou. Vzhledem k tomu, jaká je celorepubliková situace na trhu s byty a jak je náročné financování bydlení pro mladou generaci a rodiny s dětmi, očekávám, že z vládní úrovně budou uvolněny finanční prostředky na další formy podpory bydlení na naší úrovni. V takovém případě by město mělo být aktivní a využít všech možností, jak svoje občany podpořit.

Irena Ochrymčuková
(zastupitelka města, KDU-ČSL)

Města obvykle byty vlastní, mají pro to historicky dobré důvody. Pokud nebudeme zabíhat do podrobností, omezím se na zmínku, že města i obce potřebovaly ubytovat osoby vykonávající v něm určité zaměstnání, bez vlastní nemovitosti. Byli to učitelé, lékaři, strážníci, úředníci, lesníci a další, už ne tak vážená povolání. Sídelní jednotky se také staraly o své chudé, seniory a sirotky. Status městského bytu přetrval dosud. Byty jsou občany žádané, nájem není tržní, je regulován, podstatné opravy zaručeny. Získání bytu není okamžité, přidělení omezeného počtu volných se na odboru správy majetku řídí výběrem ohodnocených žádostí z pořadníku podle poměrů žadatelů. Zásadní je trvalé bydliště v místě, věk nad 18 let, příjem a žádné vlastnictví nemovitosti. Po doporučení bytové komise a sociálního odboru rozhoduje rada města. Pronajímají se startovací byty, byty sociální, byty pro seniory, pro osoby znevýhodněné. Nájem se sjednává na dobu určitou. Město Tišnov má zpracovaný svůj základní střednědobý strategický dokument Bytovou koncepci 2017–2027. V ní je v souladu s územním plánem a plánem investic obsaženo, např. aby město mělo dostatek bytů, je třeba stavět nové (i s využitím dotací) a revitalizovat bytové domy v majetku města (inženýrské sítě, zastřešení, sanace, bytová jádra, podlahy, okna, omítky apod.). Vysoké náklady se mohou zčásti hradit také prodejem předem určených bytů v domech, kde není město majoritním vlastníkem. Prostředky z prodeje jsou deponovány na zvláštním účtu pouze pro tyto účely. Plánované hospodaření s byty pracuje i s demografickým výhledem do roku 2027, čísla a počty se průběžně mění. Výjimečně je nutné se ve správě bytového fondu krátkodobě přizpůsobit nějaké aktuální události, zejména živelní. Čím promyšlenější je struktura, tím hladší může být průběh.

Libuše Čermáková, Jiří Dospíšil, Tomáš Havlát, Zdeněk Kunický, Aleš Navrátil, Veronika Pozděnová, Martin Sebera, Pavla Veselá Hanusová
(zastupitelé města, spolek MOST)

Město Tišnov stejně jako řada dalších obdobně velkých měst jednoznačně bytový fond potřebuje. Je to důležitý nástroj pro zajištění bydlení zejména pro ty, kteří se nachází v těžké životní situaci. Je spousta rodin i jednotlivců, kteří potřebují střechu nad hlavou z různých důvodů (nedostatečné příjmy, úmrtí v rodině, děti z dětských domovů, domácí násilí či samoživitelé atp.), ale nemají šanci v dané chvíli uspět na komerčním trhu s pronájmem či případně si byt koupit. Těmto lidem by mělo umět jejich město pomoci. Je dobře, že současná koalice od roku 2014 k tomuto problému přistupuje zodpovědně. Připravila strategický dokument Bytová koncepce města Tišnova, ve kterém bylo jasně pojmenováno, co a za jakých podmínek je potřeba v Tišnově udělat, aby se bytový fond nedostal do neřešitelné situace. Mnohonásobně se navýšily prostředky do oprav a rekonstrukcí současného bytového fondu. Opravovat byty je velmi důležité. Vytváří to pro město finanční prostředky do časů dobrých i zlých a potřebným lidem jistotu bydlení. A to se v současné chvíli děje.

Pokud by otázka zněla **Mělo by město vlastnit byty i ke komerčnímu pronájmu?** Odpověď by byla jednoznačná. **NE.** Město by mělo nechat komerční pronájmy na soukromém sektoru. Za veřejné peníze vytvářet konkurenci komerčnímu sektoru není správné. V minulosti tyto úvahy ze stran různých politických uskupení byly, ale naštěstí se jim podařilo odolat.

Smyslem bytové politiky v Tišnově by stále mělo být: **Bytový fond města Tišnova by měl primárně přispívat k uspokojování potřeb bydlení u občanů města Tišnova, kteří mají nižší šanci uspět na komerčním trhu s nájemním a vlastnickým bydlením.**

Karel Souček
(zastupitel města, ODS)

Téměř všechna města velikosti Tišnova byty vlastní. Odpověď na druhou otázku vyvolává řadu dalších podotázek.

Obecní pastouška v Tišnově vyhořela v roce 1688, ale byla znovu postavena. Poté, až do roku 1898, stál obecní špitál a útulek pro zchudlé měšťany na severní straně kostela. Na konci 19. století tehdejší radní prosadili stavbu obecního chudobince na rohu ulic Na hrádku a Riegrovy, na což upomíná i současná pamětní deska.

Potřebnost je tedy historicky daná, ale struktura a sociální status obyvatel se od té doby výrazně proměnily. Jedním z důležitých kritérií je i spravedlivé odlišení zájemce o potřebné bydlení, kteří si opravdu nemohou pořídit bydlení. Postavme vedle sebe ty, kteří platí komerční nájem či hypotéku, a ty, kteří bydlí v městském bytě či o něj žádají. V případě tržního nájemníka či vlastníka hypotéky jsou náklady na desítky roků v mnoha jednotkách tisíc a mezi podmínky získání potřebných financí je i doložení adekvátního příjmu. V případě žadatele či obyvatele bytu městského nebo rekonstruovaného z dotace je ovšem jedním z posuzovacích kritérií doložení, že jeho příjmy nepřekročí určitou hranici, jinak bude muset byt opustit. Nechci se zde dotknout těch, kteří se snaží z klícky regulovaného nájemného najít dvířka ke svobodnějšímu rozletu, ale nabízí se další otázka: jsou motivační prvky nastaveny tak, aby touha po nezávislosti a sebevědomém životu byla silnější než mnohdy výhodné, pohodlné a lehce ponižující dokazování toho, že na víc nemám?

Obecní byty jsou pro město nákladem. Na to peníze utržené z nájemného nestačí. Zbytek tedy musí dorovnávat všichni ostatní. I ti, kteří platí nájemné komerční či hypotéku. Společnost musí být solidární, ovšem jak pravil kdysi Tomáš Baťa: „Každý člověk je zámožný, pokud má zdravé ruce a trochu rozumu."

Jan Křehlík
(zastupitel města, Zelení Tišnov)

Otázka je zvláštní, město Tišnov přece v současné době 448 bytů vlastní. Tento počet klesá, za posledních pět let jich bylo 17 prodáno, dalších 26 je k prodeji určeno. V roce 2023 ubude i 92 bytů bytového družstva Dubina, přejdou do osobního vlastnictví. V Centru sociálních služeb Tišnov je dalších 205 bytů. Poslední investice do výstavby bytů byla v roce 2003. Majoritní podíl má město i ve 125 bytech neurčených k prodeji.

Zájem o koupi městských bytů stále stoupá, stejně tak jejich cena. Kdo je lepší hospodář, zda město nebo kupující, laskavý čtenář posoudí sám. Utržené peníze město ukládá na bytový účet, kde je v současné době zůstatek skoro 29 milionů korun. Měsíčně je připsán úrok pouhých 42 korun.

Výše zmíněných 125 bytů je minimum, jejich struktura není optimální. Jsou potřeba menší byty, pro osoby ohrožené ztrátou bydlení, pro sociálně slabší osoby, hendikepované nebo byty, kterými může obec stabilizovat některé profese. Proto si myslím, že město vlastnit byty má a mělo by budovat nové, kde může ovlivnit složení nájemců. Na rozdíl od developerů, kteří budují byty jako lukrativní podnikání.

Bytová politika města by se měla řídit řadou strategických dokumentů. Hlavní je Bytová koncepce města Tišnova pro roky 2017–2027, schválená v červnu 2016 s předpokladem pravidelné čtyřleté aktualizace. První aktualizace měla být v červnu 2020. Tento úkol nebyl splněn. Že se město v bytové politice řídí zastaralým dokumentem, je v dnešní době na povážení. Na tuto skutečnost opakovaně při jednání Zastupitelstva města Tišnova upozorňuji. V připravované aktualizaci doporučuji do hrozeb ve vztahu k bytovému fondu města doplnit válku v Evropě. Do bytové politiky města Tišnova může zásadně zasáhnout zákon o sociálním bydlení. O jeho potřebě se hovoří od roku 2007, ale stále neexistuje.

INZERCE

SPOLUOBČANÉ BEZ STŘECHY NAD HLAVOU

MĚSTO TIŠNOV O PROBLEMATICE BEZDOMOVECTVÍ

Kristýna Pekařová, Jiří Sokol, Michal Kudláček

Bezdomovec není sprosté slovo, zaměstnání ani trestná činnost. Jedná se o stav, ve kterém se nacházejí lidé po celém světě. Benátky, Paříž, New York, Brno, Praha, Ostrava, ale i Blansko, Boskovice, Kuřim – ve všech zmíněných městech žijí lidé bez domova. Ne jinak je tomu u nás v Tišnově.

Bezdomovci byli, jsou a zřejmě budou

S trochou nadsázky můžeme říci, že problematika bezdomovectví je stará jako lidstvo samo. Vždyť již v Bibli se můžeme setkat s prvním případem – Kain byl dle Starého zákona Hospodinem proklet k tomu, aby se stal bezdomovcem a tulákem.

I v našem městě se lidé žijící bez domova vyskytovali odnepaměti – původní útočiště pro tyto osoby, tehdy zvané chudobinec, se nacházelo u hřbitovní zdi. Později pro tyto účely sloužil městský špitál, tzv. Špitálek poblíž kostela sv. Václava.

Na konci devatenáctého století fungovala jako útulna pro chudé budova č. p. 25 – dnešní Inspiro. V letech 1920–1922 byly postaveny dva domy Na Mlékárně, které podobnému účelu slouží i dnes.

Byty Na Mlékárně
– nástroj prevence života bez domova

V domech ve vlastnictví města Na Mlékárně je celkem třicet bytových jednotek. Jejich obyvateli jsou osoby, které mají trvalé bydliště v našem městě, nízký příjem (například invalidní důchod či pobírají dávky pomoci v hmotné nouzi) a sníženou šanci nalézt si bydlení na komerčním trhu.

Za toto ubytování jsou nájemníci povinni hradit nájemné. Nájemní smlouva je uzavřena vždy na dobu určitou v souladu s principem – platíš, bydlíš. Město Tišnov prostřednictvím Odboru sociálních věcí Městského úřadu v Tišnově zajišťuje potřebným nájemníkům dávky cestou zvláštního příjemce. Probíhá to tak, že dávky namísto dotyčné osoby převezme město. Pracovníci pak na odboru sociálním z částky strhnou poplatky spojené s ubytováním a zbylou část příjmu osobě najednou či po částech vyplatí. Osoby, kterým je tato služba poskytována, nejsou schopny hospodařit se svými prostředky a existuje zde vysoká pravděpodobnost, že pokud by obdrželi peníze standardním způsobem, nezaplatily by nezbytné pohledávky a o bydlení by přišly.

Na Mlékárně našly svůj domov osoby, které by dokázaly jen stěží fungovat v klasických formách ubytování. Město tento způsob žití provozuje jako součást bytové politiky města. Jedná se o nástroj, kterým je aktivně předcházeno tomu, aby se sociálně či psychicky slabé osoby ocitaly bez střechy nad hlavou.

S těmito lidmi Odbor sociálních věcí aktivně pracuje, pokud však i přes veškerou vyvinutou snahu nejsou lidé schopni a ochotni dodržet elementární pravidla soužití v bytovém domě Na Mlékárně, nemohou zůstat. Častým porušením pravidel je, že nájemníci umožňují přebývat v bytě i jiným osobám, které zde zapříčiňují vznik mimořádných událostí, které musí následně řešit policie.

Takhle dopadneš,
když se nebudeš učit – nebo ne?

Mnozí z nás se můžou domnívat, že bezdomovci se stávají pouze lidé, kteří vyrůstali v tíživých životních podmínkách, a proto si v dospělosti nedovedli poradit s praktickými otázkami života a ocitli se na ulici. Častým předsudkem vůči těmto lidem bývá také to, že jsou to lidé s velice nízkým či žádným stupněm vzdělání. Bývají tak často používáni jako odstrašující případ. Je však pravda, že k tomu, ocitnout se na ulici, může vést opravdu krátká cesta zapříčiněná jen několika dobře míněnými, ale chybnými rozhodnutími, která může učinit i vzdělaná osoba pocházející ze silného rodinného zázemí.

Není pravda, že lidé žijící bez domova nemají nikoho, kdo by je měl rád a nabídnul jim pomoc. Jejich rodiny jim často obětovaly mnoho sil i finančních prostředků. Snažily se svého rodinného příslušníka nasměrovat správným směrem, avšak bez úspěchu. Pro tyto osoby je vzpomínka na jejich osobu blízkou, která nyní žije bez domova, velmi bolestná a mnohdy se s touto ztrátou nedokáží vyrovnat po celý život.

Častým důvodem toho, proč není rodina schopna se svým blízkým v domácnosti fungovat, je jeho závislost na alkoholu či jiných drogách, mnohdy v kombinaci s psychiatrickou diagnózou. Ze stejných důvodů není tento člověk schopen života na ubytovně, kde vyžadují abstinenci a bezkonfliktnost.

Když chybí střecha nad hlavou, i auto se hodí. *Foto: Městská policie Tišnov*

Častým prvním krůčkem k životu bez domova může být také neuvážená půjčka či úvěr, jehož splácení je nad naše limity. Svízelnou finanční situaci pak lidé často řeší další půjčkou. Začínají se kupit věřitelé, přicházejí dopisy s poslední možností učinit splátku. Pokud člověk v tuto chvíli zvolí vyčkávací taktiku namísto hledání skutečného řešení problému, je jen kousek od momentu, kdy se rozezní zvonek a za dveřmi bude čekat návštěva z exekutorské komory.

Jak se tedy zachovat? Jako ideální rada se samozřejmě nabízí nedostat se do této situace – pečlivě zvážit své možnosti splácení, vzít v potaz možná investiční rizika, číst smlouvy i s tzv. „informacemi pod čarou“, zamyslet se nad tím, co se stane, když nebudu moci splácet.

Pakliže se již člověk dostal do situace, kterou finančně nezvládá, nebo ví, že se tento moment nevyhnutelně blíží, je na čase bezodkladně jednat. Přímo v Tišnově je Vám v této situaci připravena podat pomocnou ruku Oblastní charita Tišnov, sídlící na adrese Ráboňova 116, která provádí dluhové poradenství. Všem, kteří se v této situaci ocitnou, může pomoci se sestavením splátkového kalendáře, při komunikaci s věřiteli, mapováním dluhů či návrhem na nařízení, zastavení či odkladem exekuce a insolvence. Poradnu Porta může kontaktovat kdokoli na telefonním čísle 534 008 134.

Samozřejmě jsou i lidé, kteří si bezdomovectví zvolili sami, protože nemají zájem se přizpůsobit životu ve společnosti. Každý člověk má svůj životní příběh a k bezdomovectví může vést mnoho cest.

Být člověkem bez domova není zločin

Osoby bez adresy nelze trestat jen z podstaty, že jsou bez domova, a ani jim nelze nařizovat, kde a jak mají žít. Ovšem i život na ulici má svá pravidla a také lidé takto žijící jsou povinni dodržovat právní normy. Samozřejmě ne všichni bezdomovci zákony dodržují, stejně jako ne všichni řidiči dodržují pravidla silničního provozu. Je ovšem obrovský rozdíl mezi možnostmi vynucení pravidel chování od řidiče vozidla a od člověka, který nemá v životě co ztratit. Mnohdy je jediným, co vlastní, jeho život a igelitová taška s věcmi denní potřeby. Pobyt v nápravném zařízení může představovat spíše dočasné vysvobození nežli trest.

Lidé se mohou pohybovat, kde chtějí, a dělat vše, co není zákonem zakázáno. Jinými slovy, pokud někdo spí na lavičce

Squat za železničním náspem.
Foto: Vladimír Vecheta

na náměstí, v parku nebo u nádraží, nedopouští se žádného protiprávního jednání.

Jiným případem však mohou být následky jeho chování na místě, například když má kolem sebe rozházené své odpadky, močí, kálí, zvrací nebo požívá alkoholické nápoje tam, kde je to zakázané. Na tyto jevy zákon pamatuje a jsou ze strany policie postihovány.

Pokud někoho pohoršuje chování druhého vůči jemu samotnému či jiným osobám, je otázkou, jak se k této věci postaví. Veřejné pohoršení je postihnutelné, musí být však doloženo svědectvím více osob a zde v mnoha případech nastává problém – každý by chtěl situaci řešit, ale nikomu se nechce svědčit.

Před novelizací zákona o přestupcích byl v účinnosti institut zákazu pobytu osoby na území obce, ve které osoba nemá trvalé bydliště (což je v této komunitě v Tišnově většina) a páchá na území obce opakovaně vyjmenované druhy přestupků. Tento institut byl v minulosti městskou policií uplatňován a výsledek byl hmatatelný. V novelizované podobě zákona se již tento paragraf nenachází. Bohužel, nebo bohudík? Odpověď by mohla znít, jak pro koho.

Zákonných prostředků je poskromnu. O této problematice se často hovoří, ale řešení není na dohled.

Aktuální situace v Tišnově

V našem městě v současné době Městská policie Tišnov registruje cca devět osob, které je možné označit pojmem bezdomovec. Počet těchto osob se průběžně mění s ohledem na roční období, zdravotní stav a výkon trestu.

Městská policie se snaží cíleně pomáhat těmto jednotlivým osobám. Mnohdy se jedná o nekonečný příběh, ale i malý krok vedoucí ke zlepšení je v této oblasti úspěchem.

Při své práci s bezdomovci se strážníci snaží především zohlednit fakt, že se jedná o lidskou bytost, která má své klady i zápory. Jednání s těmito osobami však často komplikuje vliv alkoholu či drog.

Odbor sociálních věcí MěÚ Tišnov a záchranná síť Oblastní charity Tišnov nabízí potřebným materiální pomoc (jedná se o základní potraviny, oblečení, hygienické potřeby). Tyto komodity však poskytují pouze v případě, že se člověk dostal do mimořádné situace. Nejedná se tedy o dlouhodobé zásobování osob, které žijí bez domova a nejsou ochotny spolupracovat na krocích vedoucích ke zlepšení jejich životní situace. I přesto, že je osobám bez domova aktivně nabízena pomoc, jsou mezi nimi tací, kteří o ni nestojí a se svým současným stavem jsou spokojeni. Pokud tito lidé nemají motivaci, nelze je jakkoli nutit, aby svůj životní postoj přehodnotili.

Součást společnosti
– ať chceme či nikoliv

Město Tišnov považuje za velice důležité věnovat se prevenci bezdomovectví. Nenabízí tedy pomoc jen samotným lidem bez domova, ale všem osobám, které se ať už svojí vinou či nepřízní osudu ocitly v tíživé situaci a hrozí jim ztráta střechy nad hlavou a tuto situaci chtějí aktivně řešit. Téměř vždy je totiž snazší nepříznivou situaci odvrátit nežli se ocitnout bez domova a teprve poté začít hledat možná řešení. Cesta zpět do společnosti totiž mnohdy bývá velmi složitá.

Příčin bezdomovectví je zpravidla více a z povahy věci mohou být v člověku hluboce zakořeněné a obtížně odstranitelné. Aby byl u jedince vyřešen problém bezdomovectví, nestačí mu pouze poskytnout bydlení, je třeba řešit příčinu špatného sociálního fungování člověka.

Přístupy lidí k osobám bez domova se diametrálně liší. Někteří jsou pohledem na tyto spoluobčany pohoršeni, jiní je litují. Ať už je náš postoj k této skupině obyvatel jakýkoli, nezbývá než se se setkáváním s nimi smířit. Není totiž v moci státu, církve ani měst přimět všechny osoby k řádnému životu s číslem popisným.

PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

Ludmila Zahradníková, Úřad práce Tišnov

Příspěvek na bydlení je primární pomoc státu domácnostem s náklady na bydlení, a to jak pro rodiny, tak i jednotlivce. V souvislosti s růstem cen energií bylo pro rok 2022 schváleno mimořádné zvýšení příspěvku na bydlení prostřednictvím zvýšení částek normativních nákladů tak, aby mohl pomoci s úhradou zvýšených nákladů na energie.

Kdo má nárok

Nárok na příspěvek na bydlení vzniká splněním níže uvedených zákonem stanovených podmínek a lze jej uplatnit **maximálně 3 měsíce zpětně**.

Nárok má vlastník nebo **nájemce** bytu, jestliže jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu všech společně posuzovaných osob a koeficientu 0,30 a současně tento součin není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.

Od 1. 1. 2022 má nově nárok také podnájemce celého bytu, který byt užívá se souhlasem vlastníka bytu, dále osoba, která byt užívá na základě služebnosti užívání celého bytu (tzv. věcné břemeno), a také vlastník, který užívá k trvalému bydlení **stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci** (tato stavba musí splňovat zákonem stanovené technické požadavky).

Výše příspěvku na bydlení

Výše příspěvku činí rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny za kalendářní měsíc vynásobeným koeficientem 0,30.

Pokud jsou skutečné náklady na bydlení nižší než normativní náklady na bydlení, náleží příspěvek na bydlení ve výši rozdílu mezi těmito skutečnými náklady na bydlení a rozhodným příjmem domácnosti vynásobeným koeficientem 0,30.

Důležité posuzované informace

Za **společně posuzované osoby** (domácnost) jsou považovány všechny osoby, které společně užívají byt s výjimkou osob, které prokážou, že spolu trvale nežijí.

Pro stanovení nároku se posuzují tzv. **rozhodné příjmy**, tj. čisté příjmy všech společně posuzovaných osob a průměr **uhrazených nákladů na bydlení** za minulé kalendářní čtvrtletí. Pokud rozhodný příjem nedosahuje částky životního minima domácnosti, započítává se částka odpovídající životnímu minimu této domácnosti.

Náklady na bydlení tvoří:

a) u nájemních bytů a bytů v podnájmu **nájemné**,
b) u družstevních, vlastnických a bytů užívaných na základě služebnosti tzv. **srovnatelné náklady** (viz tabulka)
c) **další náklady**, což jsou u všech bytů náklady za plyn, elektřinu a za plnění poskytované s užíváním bytu např. teplo, vodné, stočné, spotřeba a úklid společných prostor, odvoz odpadu + příp. náklady na pevná paliva (viz tabulka)

počet osob domácnosti	taxativní částky srovnatelných nákladů	taxativní náklady na pevná paliva
1	2 240 Kč	802 Kč
2	3 065 Kč	1 097 Kč
3	4 008 Kč	1 435 Kč
4 a více	4 834 Kč	1 773 Kč

Náklady na bydlení musí být vždy rozepsány na jednotlivé položky, které se prokazují podrobným rozpisem. Do nákladů na bydlení se promítají také částky záloh, doplatků nebo přeplatků.

Normativní náklady na bydlení jsou stanoveny jako průměrné celkové náklady na bydlení podle velikosti obce (pro Tišnov i okolí platí obce do 9 999 obyvatel) a počtu členů domácnosti. Zahrnují nájemné, resp. srovnatelné náklady a ceny služeb a energií. Jsou propočítány na průměrnou spotřebu přiměřenou velikosti bytů pro daný počet osob v nich trvale bydlících.

Normativní měsíční náklady na bydlení v roce 2022

počet osob domácnosti	bydlení v nájmu a podnájmu	družstevní a vlastní bydlení
1	6 746 Kč	6 232 Kč
2	9 010 Kč	8 432 Kč
3	12 271 Kč	11 561 Kč
4 a více	15 211 Kč	14 368 Kč

Kde se žádá

O příspěvek na bydlení se žádá na příslušném **kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR**, dle místa **skutečného pobytu žadatele** (tj. místa, kde žadatel bydlí, kde se nachází byt, na který o příspěvek na bydlení žádá). Nárok na dávku již není jako dříve vázán na trvalý pobyt žadatele a osob společně posuzovaných.

Žádost se podává zpravidla jedenkrát ročně, a to od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku a následně se vždy na **počátku každého kalendářního čtvrtletí dokládají** náklady na bydlení a příjmy domácnosti za předcházející kalendářní čtvrtletí jako podklad pro vyhodnocení dalšího nároku na dávku. Novou žádost o tuto dávku lze ale také podat kdykoli v průběhu roku (např. pro nárok od 1. 4. 2022 se budou dokládat náklady a příjmy za 1. čtvrtletí 2022 atd.).

Žádost o dávku se podává **na tiskopisu předepsaném MPSV** na kontaktním pracovišti buď osobně, doručením poštou nebo elektronicky – s využitím zaručeného elektronického podpisu, odesláním z vlastní datové schránky nebo nejnověji s využitím bankovní identity občana. Při doručení žádosti poštou nebo elektronicky ovšem vzniká riziko, že zaslané doklady nebudou úplné, bude je třeba dodatečně doplňovat a doba vyřizování žádosti se tím prodlužuje. **K žádosti o příspěvek na bydlení se dokládají** další náležitosti, které naleznete na webu kontaktního pracoviště Úřadu práce.

Příklad výpočtu příspěvku

Rodina 2 dospělí + 2 děti (5 a 8 let); příjem obou rodičů ve výši minimální mzdy plus přídavek na děti: 29 940 + (1 130 + 1 270 = 2 400), celkový měsíční příjem rodiny je 32 340 Kč. Bydlí v nájemním bytě v Tišnově a jejich skutečné náklady na bydlení jsou 15 000 Kč za měsíc. 30 % příjmů = 9 702 Kč a normativní náklady na bydlení 15 211 Kč.

Podmínka 1: náklady na bydlení jsou vyšší než 30 % příjmů = 15 000 Kč je větší než 9 702 Kč.

Podmínka 2: 30 % příjmů je nižší než normativní náklady = 9 702 Kč je menší než 15 211 Kč.

Výpočet příspěvku na bydlení:

Příspěvek na bydlení = skutečné náklady na bydlení – 0,30 x příjmy rodiny

Příspěvek na bydlení = 15 000 – (0,30 x 32 340).

Příspěvek na bydlení = 15 000 – 9 702

Výše příspěvku na bydlení bude 5 298 Kč.

OPERÁTOR SKLADU

SPIRE

V oblasti dodávky kol a sportovních potřeb jsme leadrem na středoevropském trhu, rosteme, a proto hledáme další kolegy:

Jako operátor(ka) skladu budete zodpovědný:
» příjem a zaskladňování a vyskladnění zboží
» přesuny zboží v rámci skladu
» administrativu spojenou s výkonem práce

Pracovní doba:
» 8:00 – 16:30
» Místem výkonu práce je nově vybudovaný, moderní sklad v sídle firmy v Jinačovicích

Nabízíme:
» Nástupní mzda od 26 000 Kč, růst mzdy dle výkonu a kvality odvedené práce
» Příplatky za přesčasy
» Možnost nákupu za zaměstnanecké ceny
» 5 týdnů dovolené
» Jednosměnný provoz

Váš životopis prosím zašlete na **eduard.brychnac@aspire.eu**, nebo volejte **725 204 911.**

PŘIVÍTÁME NOVÉ KOLEGY

MECHANIKY | ELEKTRIKÁŘE (Nástupní bonus 20 000 Kč)

A DALŠÍ TECHNICKÉ POZICE

PRACUJEME PO – PÁ, VÍKENDY MÁME VOLNÉ

Přijďte se za námi podívat. Vždy poslední středu v měsíci v 13,00 hod pořádáme prohlídku firmy.
Termíny prohlídky: 27.04., 25.05., 29.06.2022

+420 541 426 448
prace@walter-machines.de
walter-machines.com/cs

Walter s.r.o | Personální oddělení | Blanenská 1289 | 664 34 Kuřim

Aktuální volná místa
www.jobs.cz/fp/walter

WALTER

Creating Tool Performance

A member of the UNITED GRINDING Group

TTV

REPORTÁŽE Z NAŠEHO MĚSTA

YouTube

Milí diváci Tišnovské televize, opět pro vás máme nové QR kódy, jejichž prostřednictvím můžete zhlédnout naše reportáže. Jsme rádi, že nás sledujete.

Tišnov zavede nový systém svozu

Město dá lidem žijícím v rodinných domech do zápůjčky kolem dvou tisíc kusů nádob na papír a plast.

Město nechalo opravit boží muka

Po Břenkově kříži v okrajové části Tišnova došlo i na opravu božích muk na Kukýrně nebo kapličky na Trmačově.

Tomáš Chadim hledá jiné světy

V Galerii J. Jambora vystavuje fotograf Tomáš Chadim. Jeho projekty vyžadují jistou dávku zamyšlení a představivosti.

Na návštěvě v Pivovaru Květnice

První pivo z Pivovaru Květnice, které se vaří pod kopcem Klucanina, lidé ochutnali na začátku prázdnin 2016.

Na další dny připravujeme reportáž z výstavy Miloše Fice a jeho fotografií z Velké pardubické, reportáž z republikového turnaje veteránů ve stolním tenise, reportáž z otevření Lacinovy stezky Květnicí a též 4. díl seriálu Na návštěvě u... Tentokráte zavítáme do Ekofarmy Nelepeč.

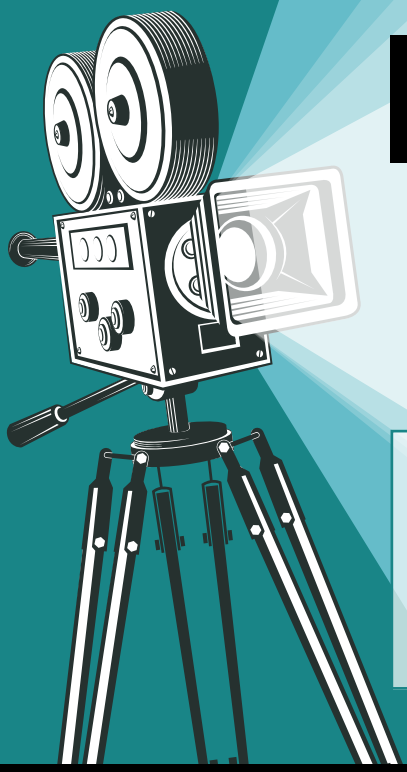

REKLAMA V KINĚ SVRATKA

vám ušitá přímo na míru

Kino v Tišnově navštíví za rok cca 33 000 návštěvníků různých věkových kategorií. Možnost cílené reklamy – teenageři, bio senior, dětská představení pro rodiny, promítání pro školy a školky, klasická večerní promítání.

Nabízíme možnost promítnout **reklamní spot** (až 30 s) nebo **reklamní slide** (10 s) před vybranými filmy jak **na filmovém plátně**, tak v **TV umístěné ve foyer kina**.

Vyúčtování probíhá dle smlouvy zpětně za měsíc, **dle** reálné **statistiky návštěvnosti** Kina Svratka.
Cena **1 Kč** (bez DPH) za diváka.

Kino Svratka | **Letní kino**

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

Bližší informace: **kino@kulturatisnov.cz, +420 737 789 273**

SLAVNÉ ROKY TIŠNOVSKÉ CYKLISTIKY

KRÁSNÝ SPORT S KRÁSNÝM NÁČINÍM

Vladimír Vecheta

Historie slavných etap silniční cyklistiky v Tišnově a poté v Drásově byla v tišnovských médiích již opakovaně popsána a připomínána, ať už v souvislosti s různými výročími nebo u jiných příležitostí. Naposledy ve Voxu a v Tišnovských novinách v prosinci 2011, neméně podrobně předtím ve Fotorevue č. 8 v roce 1998. I sama skutečnost, že tento sport spojuje na Tišnovsku řadu významných jmen a osobností, znamená, že jsme se tohoto tématu již v minulém roce lehce dotýkali. Ať u příležitosti jubilejních nebo i vzpomínkových. A protože naše redakce dostala zároveň možnost nahlédnout do bohatých fotografických archivů a kronik cyklistického oddílu včetně zasvěcených komentářů Petra Rampuly, Karla Součka a Lubomíra Drábka, přislíbila znovu připomenout na stránkách novin příběh tišnovských, malhostovských i drásovských cyklistů, jehož počátek má v letošním roce již 65leté výročí.

Stopa vede z Malhostovic

Příběh závodní cyklistiky na Tišnovsku se začal psát roku 1957, kdy parta šestnáctiletých kluků, studentů tišnovského gymnázia, jezdila po okolí a na Lomnici za svými spolužáky na kole. Byli to převážně žáci třídní profesorky Jarmily Jurkové. Ve stejném období vznikla podobná skupina cyklistů v Doubravníku, kde vynikal výkonností Petr Životský, trénovaný nedvědickým pošťákem Standou Nevečeřelem.

O rok později vzniká z iniciativy **doktora Františka Součka v Malhostovicích cyklistický oddíl pod hlavičkou Sokola.** *„Zde začíná systematický trénink a na malhostovickém hřišti dokonce vyroste klopený cyklistický ovál. Proto mají kluci díky péči i podmínkám výsledky v krajském měřítku velmi dobré,“* vzpomíná na své mládežnické roky Petr Rampula. Tréninku se tehdy ujal pan Jeniš, kterého dr. Souček dovedl z Brna. *„Ten řídil tréninky z motocyklu,“* píše pan Rampula.

Záhy po oficiálním vzniku začal oddíl **organizovat závody**. Ač se ten úplně první vedoucí v roce 1958 po trase Malhostovice–Borač–Malhostovice domácím jezdcům nepodařil, když u Štěpánovic tři spadli a dojeli na poničených kolech s mnoha odřeninami. Vítězství si odvezl Pavel Dolníček ze Štěpánovic. O pár měsíců později už ale na trati Doubravník–Vír a zpět brali Malhostovičtí všechny medaile v pořadí Petr Rampula, Milan Staněk a Karel Šudák. V těchto letech se jezdil závod v Tišnově se startem a cílem u Modety.

Vedle už zmíněných jmen se ve startovních listinách objevují i Ferdinand Duchoň, Pavel Šimek z Kuřimi, Milan Staněk z Malhostovic a Slávek Pečínka z Drásova. Závody v okolí Tišnova rozhodně nenesly přídomek „regionální“. Sjížděli se na ně závodníci z celé republiky, a dokonce zde mezi dorostenci startoval Jiří Daler, který pak v roce 1964 vyhrál olympiádu v Tokiu, nebo v mužích Pavel Doležal, stříbrný účastník Závodu míru a jeho pozdější ředitel. První velký úspěch zaznamenalo družstvo v roce 1960 na krajském přeboru mužstev na silnici, kdy v konkurenci třiceti týmů obsadilo 10. místo. Nejúspěšnější místní cyklisté Pavel Šimek, Karel Šudák, Petr Rampula a Ivo Parolek se propracují v registrované cyklistice mezi závodníky TJ Favorit Brno a získávají nejvyšší výkonnostní třídy v silniční cyklistice. *„Účastnil jsem se v těch letech velkých závodů, jako bylo Mistrovství republiky v Dubnici n. Váh., Okolo Slovenska, Praha – Karlovy Vary – Praha, Košice–Tatry–Košice, Krkonošská pravda nebo etapový závod O putovní pohár redakcie Hlas ludu na Slovensku,“* vzpomíná Petr Rampula.

II. fáze – TJ Tišnov

Když Petr Rampula a Karel Šudák ukončili v polovině 60. let závodní kariéru, shromáždili kolem sebe chlapce z Tišnova a okolí a založili cyklistický oddíl TJ Tišnov, který navázal jak na organizaci závodů, tak na výchovu mladých cyklistů. Tým složený z Mirka Zemánka, Jana Koudelky, Roberta Kovaříka, Jiřího Nečase, Jana Modráka, Lubomíra Drábka, Bořivoje Chromého, Petra Kučery, Petra Beneše, Františka Křivánka, Sváti Řezaniny, Jana Vlasáka a Libora Šikuly se přičleňuje k Okresnímu Domu pionýrů a mládeže v Tišnově, a tak nese od roku 1967 název **TJ ODPM Tišnov**.

Oddíl si buduje svoji klubovnu v bývalé Halouzkově pekárně (na dnešním nám. 28. října) a už v tom roce pořádá v Tišnově III. ročník cyklistického závodu O štít SČSP. Svou výkonností sklízí cyklisté obdiv i na mediální úrovni. *„Cyklistický oddíl… má 15 závodníků a necelou desítku funkcionářů, trenérů a organizátorů. Přesto vyvíjí soustavnou činnost, a to v podmínkách, které jsou, mírně řečeno, dost obtížné,“* čteme v deníku Směr OV KSČ a Rady ONV Brno-venkov z 20. října 1967. *„Závodníci se sjíždějí z celého Tišnovska – v zimě do Deblína nebo Malhostovic, kde získali tělocvičnu, v létě do Tišnova. Na závody jezdí reprezentanti oddílu po vlastní ose.*

První závodníci cyklistického oddílu TJ Tišnov 1968 – zprava Beneš P., Kučera P., Modrák J., Chromý B., Drábek L, Zemánek M.

Mistrovství Moravy družstev 1972 – Chutný, Drábek, Rampula, Babák, Martínek.

V praxi to znamená jet na kole z Tišnova do Znojma, Třebíče nebo Blanska, a potom ještě závodit. Přesto dosahují cenných sportovních úspěchů. Bořivoj Chromý v mladším dorostu dosáhl ze čtyř startů jedno prvé a dvě druhá místa. Úspěšně reprezentuje oddíl i starší dorostenec Miroslav Zemánek.“ Vítězem domácího, v tom roce 13. závodu, kterého se oddíl účastnil, se stal Lubomír Drábek, který nakonec svou cyklistickou dráhu přivedl až do Dukly Brno.

V roce 1972 pořádá oddíl velký cyklistický závod se startem a cílem na Kukýrně na trati Tišnov–Lomnice–Rašov–Rohozec–Železné–Tišnov. Ve třech kategoriích tu startuje okolo 200 závodníků. I další silniční závody byly v 70. letech opravdu velkolepé a v dnešní době už si jen stěží dovedeme představit, jak v okolí Tišnova šlapalo do pedálů přes 600 závodníků. Ve stejné době na sebe první Tišnováci oblékli reprezentační dresy.

Cyklokros pod Klucaninou

„Konec podzimu je začátek sezóny pro velmi namáhavý sport – cyklokros. Jízda v terénu je náročná nejen na jezdce, ale i jejich stroje,“ píše komentátor fotky cyklokrosaře ve svahu Klucaniny, dokumentující již 5. ročník veřejného cyklistického závodu na tomto náročném tišnovském kopci. Pro dnešní vyznavače bikových singletrailů a terénních parádiček je však třeba připomenout, že se píše rok 1972 a o existenci horského kola se v cyklokrosu zatím nic neví. Závodníci zdolávají terén na silničních favoritkách, a k cyklokrosu tak neodmyslitelně patří i obvyklý obrázek cyklisty zdolávajícího kopec s kolem na rameni.

První cyklokrosový závod po cestách Klucaniny a Sychráku uspořádal oddíl TJ Tišnov už 30. 11. 1968. *„Poprvé v historii cyklistiky na Brněnsku,“* jak si všimnulo dokonce i tehdejší Rudé právo, *„díky obětavým mladým funkcionářům, kteří přislíbili, že závod budou pořádat i v příštích letech tak, aby se stal tradicí.“* Závod se těšil *„velkému zájmu diváků i místních výrobních podniků, kteří věnovali závodníkům za jejich přitažlivé sportovní boje ceny,“* doplnila komentář i Rovnost. Na trati dlouhé 2000 m odjeli závodníci dle kategorií 8, 12 a 20 km.

O pět let později už vítězství domácích komentují média jako „očekávané“: *„Úspěchy M. Junce, L. Martínka, J. Drábka a I. Konečného z domácí TJ nejsou náhodné, ale svědčí o dobré tréninkové disciplíně a kvalitách trenérů P. Rampuly a L. Drábka,“* čteme.

Pod záštitou MEZ Drásov

To už ovšem tišnovská cyklistika startuje v dresech s nápisem MEZ Drásov. ODPM se totiž stěhuje do Zastávky a cyklistický oddíl našel nového patrona v řediteli závodu MEZ Drásov

Odchovanci TJ MEZ Drásov – J. Drábek, M. Chutný, J. Zavřel, L. Šikula.

a jeho finanční podpoře. *„Tehdy začíná jedno z nejúspěšnějších období cyklistiky na Tišnovsku,“* vzpomíná P. Rampula. *„Jednota počtem členů není veliká, ale má ve svém středu několik žáků a dorostenců, kteří se řadí mezi nejlepší v republice,“* píší dobová média na potvrzení povědomí o *„Velkých úspěších malého oddílu“*, jak stojí v titulku jiného článku. *„Jméno cyklistického oddílu*

Lubomír Drábek, vítěz III. ročníku cyklokrosu O štít, r. 1967.

Cyklokros Tišnov – Souček, Valíček, Šikula.

Ivo Konečný při cyklokrosu na Klucanině v roce 1972.

MEZ Drásov má v kraji, ale i daleko za jeho hranicemi dobrý zvuk. Především je to zásluhou jezdců, kteří dokáží soupeřům ukázat záda," čteme z výstřižků dobové Rovnosti archivovaných v kronice oddílu. Vedle již zmiňovaného M. Junce, *„M. Chutný dokonce získal titul přeborníka na dráze. Josef Zavřel v letošním roce jezdil v reprezentačním trikotu a svými výkony si vybojoval jmenování do juniorského družstva ČSSR."*

Drásovský oddíl tak úspěšně vychovává mladé závodníky pro větší kluby. Josef Zavřel končí čtvrtý na dorosteneckém mistrovství Československa a přestupuje do Dukly Brno. Martin Chutný získává titul mistra Moravy ve sprintu, ve stejné disciplíně bere bronz na mistrovství republiky, republikový titul získává na tandemu a přestupuje do SVS Brno. Miroslav Junec se stává několikanásobným republikovým mistrem a přestupuje rovněž do SVS Brno. Pavel Klepárník získává páté místo v republikové dorostenecké soutěži a přestupuje do Dukly Brno. Další drásovský odchovanec Otakar Klepárník sbírá úspěchy ve velkých evropských etapových závodech nejdřív v dresu brněnské Dukly, později Přerova, Interu Bratislava a Bohumína. V roce 1977 startuje Miroslav Junec na juniorském mistrovství světa a do Československa se vrací jako mistr světa v bodovacím závodě a k tomu veze ještě stříbro ze závodu na 1 km s pevným startem. Později přidává ještě bronz z mistrovství světa jako člen stíhacího družstva a dvakrát vyhrává mezinárodní závod Šestidenní dvojic na dráze v Brně. Do SVS Brno přestupuje také Luboš Martínek, výborný silničář a cyklokrosař. Tréninkové činnosti mládeže se věnují Lubomír Drábek a Bořivoj Chromý. Do střediska vrcholového sportu Favorit Brno, později Dukla Brno, se dostává Tomáš Rampula, vítěz několika závodů v cyklokrosu i na silnici v kritériích. Cenným bylo zejména 3. místo z Mistrovství republiky v závodě družstev na silnici.

Miroslav Junec – juniorský mistr světa v roce 1977 ve Vídni.

Chutný, Kopřiva – mistři tandem Bratislava 1974.

Za poznámku stojí, že cyklistika, která je dnes hodnocena jako lidový hobby-sport a turistika, představovala ve 20. století ve světě výkonnostního sportu novinku a jako taková se rozvíjela různými směry. Vedle populární **silniční cyklistiky**, která se samozřejmě – jak jinak – jezdila na běžných silnicích, což umožňoval v porovnání s dnešní dobou zcela odlišný automobilový ruch, se pro závodní i tréninkové účely stavěly velodromy, kde se rozvíjela **dráhová cyklistika**. Specifickou podobu získala **sálová cyklistika**, která užila kolo k technickým sportům, jako je **kolová** (fotbal na kole s míčem), ve které jsou nepřekonatelnými domácími a světovými mistry brněnští bratři Pospíšilové, nebo cyklistická **krasojízda**. Sportovně nejatraktivnější a cyklisticky nejnáročnější byl potom **cyklokros**, což byla, jak už jsme zmínili, jízda na silničním kole v přírodním nebo těžkém terénu. Tento směr se pak díky své atraktivitě stal inspirací pro vývoj horského kola a zrod **mountainbikingu**, který až prorocky vyřešil problém vytlačení cyklistiky z houstnoucí silniční dopravy a její přerod ve víceméně „přírodní" sport. Zvláštním akrobatickým extrémem se pak stal **cyklotrial/bikros**. Nicméně ve své době 70. let 20. století byli nejen tišnovští cyklisté velmi všestranní a řada z nich závodila zároveň na umělých drahách, na silnici i v cyklokrosu.

Mediální ocenění *„Cyklistický oddíl MEZ Drásov může být v práci s talentovanými sportovci příkladem i pro mnohem větší kluby"* netřeba za tou galerií medailí a úspěchů ani komentovat.

V roce 1975 je ustaven okresní svaz cyklistiky, který sdružil v tu dobu již pět existujících cyklistických oddílů – k dosud jedinému oddílu MEZ Drásov přibyly oddíly ve Veverské Bítýšce a Zbýšově, a oddíly sálové cyklistiky v Medlově a Oslavanech, což bylo dokladem sílící popularity cyklistiky na sportovním poli.

Závod Brno–Mikulov–Brno, Ledečský kopec, 60. léta.

Start kategorie DM Drásov 1973.

Leoš Balák.

Tým oddílu MEZ Drásov v roce 1975.

Náborové závody dětí.

V 80. letech se oddíl začíná věnovat i chlapcům od deseti let. *„Cyklisté MEZ Drásov uspořádali na okruhu kolem ZDŠ náborový závod ‚Hledá se mistr světa', kterého se zúčastnilo ve čtyřech kategoriích 58 adeptů silniční cyklistiky,"* všímají si hned média a dodávají, *„Závod se dětem líbil a přivedl do cyklistického oddílu TJ MEZ Drásov další mladé sportovce,"* jak čteme z nedatovaného výstřižku v kronice oddílu. Další formou náboru byla *„pozvánka pro chlapce ve věku 11–12 let na turistické vyjížďky. Přišlo víc než třicet chlapců, z kterých se vytvořila skupina začínajících cyklistů,"* uvádí inspirativní příklady práce drásovského oddílu s mládeží jihomoravský deník Rovnost.

I z této generace vyrůstá několik reprezentantů a profesionálů, mezi nimi například Slavomír Heger, který na přelomu století jezdil za špičkovou stáj ZVVZ Wüstenrot a vyhrál mimo jiné závod „Okolo Srbska". Dalším odchovancem je Marek Rampula, juniorský reprezentant, několikanásobný medailista domácího mistrovství v dráhových disciplínách. Spolu se Slavomírem Hegerem získal 2. místo na mistrovství republiky v bodovacím závodě dvojic v Plzni.

Úspěšní až do konce

Od roku 1990, kdy dochází ke zrušení tréninkových středisek mládeže a středisek vrcholového sportu, zůstává břemeno tréninkové činnosti na cyklistických oddílech. Oddíly jsou svazem cyklistiky hodnoceny podle úspěchů v domácích soutěžích a dle toho i dotovány ze státního rozpočtu. TJ MEZ Drásov patří

Družstvo žáků 1981: Rampula M., Filla D., Rampula T., Heger S.

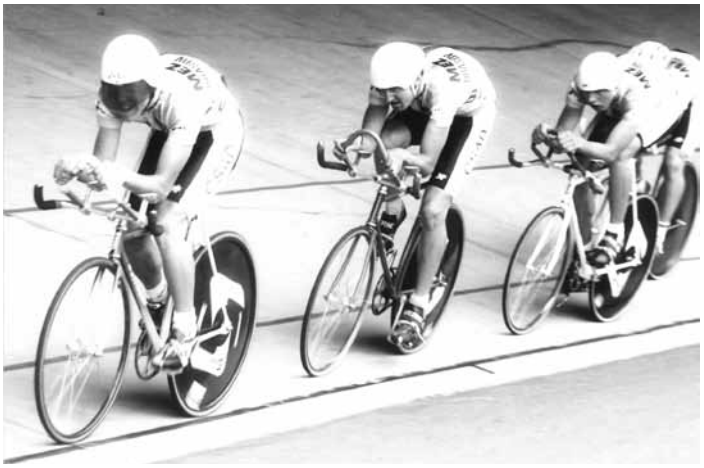

Závod družstev na dráze velodromu – M. Zavřel, L. Zavřel, V. Procházka, J. Helán.

vzhledem k výborným výsledkům na silnici a dráze k nejlepším v republice a drásovská cyklistika opět vychovává několik reprezentantů. Nejúspěšnějším jezdcem tohoto období byl Jiří Helán, který v mládežnických kategoriích získal tři tituly mistra republiky a připsal si i vítězství v největším etapovém závodě pro mladší dorostence v Evropě – Závodě míru v Jevíčku.

Vynikajících úspěchů na republikové úrovni dosahují také Leoš a Pavel Balákovi, a to v cyklokrosu. A bratři Karel a Jiří Vévodovi, členové SVS Brno a medailisté z Mistrovství republiky na dráze.

V polovině 90. let mění oddíl opět název na **Klub cyklistů Drásov – ELVO**. Záštitou klubu přestává být drásovský MEZ, který se mezitím stal součástí koncernu Siemens a *„nový majitel již o sponzoring sportu na regionální úrovni neměl zájem"*, vzpomíná Lubomír

Největší radost mám z toho, že jsem vychoval řadu vrcholových sportovců i těch, kteří jezdili na kole jen pro zábavu, bez ohledu na výsledky. A také z toho, když kluci (dnes pánové ve věku) řeknou: „Díky, že jsi nás učil jezdit na kole, ale i překonávat překážky v životě, a naučil nás zdravému životnímu stylu." A ti, kteří se potkávali na cyklistických tréncích jako malí a mladí kluci, se tam scházejí dodnes na kole (když prší, tak pěšky), vzpomínají na své kamarády, kteří již tam nemohou.

Petr Rampula

Drábek. Ale protože oddíl setrvale pracuje s mladými cyklisty, sbírají drásovští cyklisté ještě jednou ovoce své práce. Nejvýrazněji se prosazuje v kategorii mladších dorostenců Michal Vodička. Jako člen CK Brno vítězí v etapovém závodě v Třebíči, stává se mistrem republiky v bodovacím závodě a v kategorii do 23 let vyhrává mistrovství republiky na silnici i v časovce, a stává se juniorským reprezentantem ČR. Družstvo stíhačů získává stříbrné medaile na mistrovství ČR na dráze v Praze.

„Galerii slavných jmen mistrovských medailistů doplňuje Martin Dvořáček, Radek Jůza nebo Tomáš Máčka, čtyřnásobný mistr ČR ve stíhacím závodě na dráze, a také sestava družstva na dráze Radek Inek, Petr Inek, Vladimír Andrlík a Jan Balák patřící pod Duklu Brno a řada dalších medailistů republikových mistrovství.“

Velká sestava týmu TJ MEZ Drásov v roce 1974. *Foto: František Křivánek*

„V roce 2002 vydal drásovský oddíl poslední závodní licenci a historie špičkové mládežnické cyklistiky na Tišnovsku, kterou prošlo přibližně sto padesát závodníků, se po více jak čtyřiceti letech uzavřela,“ píše P. Rampula na závěr svého příspěvku v tišnovském VOXu.

„Po roce 2010 pak dochází k postupnému útlumu i v hobby činnosti oddílu,“ vzpomíná někdejší trenér Lubomír Drábek. *„Motorem života oddílu jsou samozřejmě trenéři. A s naším odchodem do sportovního důchodu už to nepokračovalo,“* komentuje postupný zánik činnosti Petr Rampula. *„Jedním z důležitých důvodů byla ale i změna situace bezpečnosti pohybu cyklistů na silnicích,“* shodují se pamětníci. *„Dnes už si prakticky nikdo netroufne na hlavní cesty, na kterých my jsme běžně trénovali a jezdili. Obrovský nárůst dopravy vytlačil silniční cyklistiku do ztracena.“*

Na svůj mateřský oddíl ale kluci, dnes už i staří pánové, hned tak nezapomněli. Počátkem **listopadu 2011** se koná na pozvání Petra Rampuly a Karla Šudáka výroční sraz členů cyklistických oddílů celé historie tišnovské cyklistiky od dob Sokola Malhos-

„Nikdo nemůže jen sednout na kolo bušit. **Na kole se musí myslet.** Jenomže cyklistika je fyzicky hrozně namáhavá a tělo se brání – když už nemůže, aby ještě muselo. A to je moment na celém závodění asi nejpodstatnější: umět překonat krizi a uvědomit si, že právě tenhle okamžik v závodě je důležitý. Zapomenout, že mě bolí nohy, ruce, hlava, oči, záda – zapnout maximum a vydat se ze všech sil v pravou chvíli, třeba na stu, dvou stech metrech. Komu se to nepodaří, může se pak desítky kilometrů mučit a namáhat – a přesto výsledek etapy, anebo i celého závodu už je ztracený. Ztracený právě v těch stu nebo dvou stech metrech. To je umění dobrých a vynikajících závodníků, že to dovedou. A že tenhle moment prožívá každý i sebelepší cyklista – to je jistá věc!“

neurčený zdroj, kronika oddílu

J. Helán jako vítěz v České Třebové.

1999 tým KC ELVO Drásov.

Zavřel, Kalenda, Procházka, Helán z MEZ Drásov jako reprezentanti ČR na Závodě míru mládeže v Terezíně.

Michal Vodička, třikrát mistr republiky, dnes hlavní sponzor českého cyklistického profitýmu ELKOV Kasper.

tovice až po současné ELVO Drásov. A sraz měl bohatou návštěvnost. *„Zúčastnilo se na sto dvacet členů včetně slavných jmen Smolíka, Dahlera, Bláhy, Junce nebo Magdy,“* vzpomíná organizátor.

„Myslím, že někdy v roce 2015 se pak konala i poslední schůze,“ namáhá svou paměť na našem setkání Karel Souček. Celá aktivní historie cyklistického oddílu na Tišnovsku tedy trvala rovných padesát let.

Škoda, že dnes neexistuje nějaká Síň slávy tišnovské cyklistiky, která by mohla připomenout úspěchy a získaná ocenění, a třeba i tak navnadit současné žákovské a studentské generace k novému zápolení a sportu. *„Něco by se našlo, ale to je všechno po krabicích u každého doma…,“* posteskne si Karel Souček. Zdánlivě zaprášená historie však není zdaleka úplně mrtvá. V Tišnově se např. schází partie bývalých aktivních cyklistů na nedělní vyjížďky dodnes.

Triatlonisti…

Výkonnostní silniční a dráhová cyklistika však nebyla jedinou aktivitou, která z hlubokých kořenů systematické práce cyklistického oddílu vyrostla. *„V letech 1987–8 jsme založili triatlonový oddíl TJ MEZ Drásov triatlon a závodili jsme v **triatlonu**,“* připomíná Karel Souček jednu z rozvojových etap modernější doby oddílu. *„Trénovali jsme plavání na rybníce v Loučkách a v Kuřimi v bazénu,“* doplňuje Lubomír Drábek. *„Oddíl fungoval asi do let 1993–4. Za tu dobu jsme pořádali triatlon třikrát i v Tišnově na koupališti. My jsme sice neuměli moc plavat, ale zase jsme všem ujeli na kole. A v běhu jsme to pak udrželi. Takže jsme mívali obstojné výsledky,“* doplňuje s úsměvem.

Na triatlonové aktivity z počátku 90. let navázala aktivní skupina pořadatelů vedená Lukášem Růžičkou závodem **Tišnovský Triatlon**. Od roku 2008 jej pravidelně pořádá v prostoru a okolí tišnovského koupaliště „v disciplínách plavání, horská kola a krosový běh pro širokou sportovní veřejnost“, jak je uvedena na webu www.titri.wz.cz i na facebookovém profilu @ Tisnovsky Triatlon.

… a další pokračovatelé

Pokračovatele v tradici aktivních cyklistů našel Tišnov v různých zájmových skupinách. Ty se sice již neprofilují v rámci zavedených struktur sportovních svazů, aktivně se však zapojují a účastní nového trendu, který se šíří v rámci filozofie „sport pro všechny“, což jsou především soutěže a závody pro širokou i neorganizovanou veřejnost. V oblasti cyklistického sportu to jsou s nástupem rozšíření horských kol především MTB závody a také již zmíněné triatlony, příp. další kombinované extrémní sportovní aktivity jako Spartan race.

Příkladem takové zájmové skupiny je tým **Tišnov Bikers**. Byl založen počátkem roku 2007 a *„v současné době sdružuje přibližně dvacet jezdců z krásného města Tišnova a jeho blízkého okolí“*, čteme na týmovém webu. Hlavním cílem existence týmu je pocit sounáležitosti mezi tišnovskými cyklisty, *„i když se netají vysokými závodními ambicemi“*, jak doplňují. Členové týmu se tak se-

Vítězové krajského kola přeboru škol ze ZŠ Smíškova – M. Dvořáček, R. Jůza, A. Dvořáček.

Na startu Memoriálu Ivo Medka.

V cílové rovince. *Foto: archiv MěÚ Tišnov*

Nejmladší účastníci Memoriálu Ivo Medka na pumptracku pod Klucaninou.

Perličkou mezi „pokračovateli" slavné tišnovské juniorské cyklistiky je dnes desetiletý Tišnovák Daren Dvořák. Ten se od svých tří let věnuje BMX, tedy **bikrosu**. A svou sportovní kariéru už zvládl dotáhnout v roce 2018 na evropského a v roce 2019 i na světového bikrosového šampiona ve své kategorii. Jezdí sice za vyškovskou stáj, ale kde je tréninkový pumptrack pod Klucaninou ví v Tišnově každý.

tkávají nejen na startovním poli závodů, ale též při společných vyjížďkách, v hospůdkách či při jiných společenských událostech. Stránky https://tisnovbikers.webnode.cz/o-nas/ jsou však již zastaralé a ani FB profil *„eliťáků, kteří to myslí se závody vážně, tak zároveň pohodářů, kteří se cyklistikou jen baví"* (volně parafrázováno – red. pozn.) s odkazem na nefunkční www.tisnovbikers.cz ukazují, že již nejde o skupinu v současnosti úplně aktivní.

Aktivní je ovšem zájmová skupina **Maglia rosa** profilující se sympatickou kombinací *„Milujeme Itálii, čistý asfalt a italskou kávu"*. Tento cyklistický klub zrozený v roce 2021 má za cíl *„spojovat lidi se zájmem o pohyb, zdravý životní styl a cyklistiku"*, jak uvádí ve svém prvním informačním bulletinu. Klub pořádá společné cyklovyjížďky a výběhy, *„aby se i nejpomalejší cítili komfortně a byli tak motivováni jezdit pravidelně."* Informace o aktivitách klubu a pozvánky na pravidelné i nárazové akce jsou na webu www.magliarosa.cz a sociálních sítích např. @ magliarosacafe na FB.

Bodovací orientačně-cyklistický závod dvojic pro širokou veřejnost **Duchovo BiciOri** s pravidelným startem u lomničské sokolovny může být dalším příkladem aktivit podporujících sportovního ducha veřejnosti. Na to, kdy a zda se bude konat a jak vypadaly minulé ročníky od roku 2002, je možné nahlédnout na www.biciori.wz.cz. V loňském roce se rovněž v Tišnově konal po odmlce 5. ročník MTB orientačního závodu **Bludný kruh**. No a nelze zapomínat na již tradiční a veřejností oblíbený **Memoriál Ivo Medka**.

I když takovéto jednorázové cyklistické aktivity nemají nic společného se systematickou prací sportovních oddílů, jichž se týkal celý výše uvedený exkurz do slavné historie tišnovské cyklistiky, popularita a účast na nich ze strany veřejnosti jsou příkladem, že zájem o cyklistický sport mezi mladou i střední generací Tišnováků rozhodně nevyhasl. Naopak **stále se něco děje**, a především je třeba zdůraznit, že k tomu není nutná angažovanost obecní samosprávy nebo stálých dotací z veřejných zdrojů. Vždyť cyklistika je krásný sport s krásným náčiním…, a navíc se dá provozovat skoro kdekoliv v krásném prostředí krásného Tišnovska.

Foto: kronika cyklistického oddílu, archiv Petra Rampuly a Lubomíra Drábka

Předstartovní ladění na závodě Bludný kruh.

Kontrolní stanoviště na Bludném kruhu.

Foto: Pavel Hanák

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

DIVADLO OŽÍVÁ

POZVÁNKA NA DVĚ UNIKÁTNÍ PŘEDSTAVENÍ

Pavel Hanák

Vážení milovníci múzy Thálie, dovolte, abychom vám představili první dvě letošní vlaštovky, kterými odstartujeme divadelní rok 2022. V obou případech jsme sáhli po komediálním žánru, ale z úplně jiných světů. Zajímavou změnou je to, že jsme se po vzoru standardních divadelních sálů rozhodli k rozdělení prostoru Kina Svratka na tři sekce a diferenciaci ceny vstupného. Vstupenky je možné nakupovat buď fyzicky v TIC Tišnov nebo on-line na webových stránkách mekstisnov.cz v sekci Program Kina Svratka. Na co se tedy můžete těšit…

6. dubna 2022 v 19.00 hod

MINDGAME – Líbezné vyhlídky

StageArtCz uvádí mrazivě černou komedii, v hlavních rolích: Miroslav Etzler, Pavla Vitázková a Petr Halberstadt

Hra MINDGAME – Líbezné vyhlídky je černá komedie s prvky thrilleru. Excelentní Miroslav Etzler s vámi bude skládat tajemné puzzle a s oslňujícími Pavlou Vitázkovou a Petrem Halbersdatem vás přivedou až k šokujícímu vyústění. Inscenace MINDGAME nenechá obecenstvo klidným, během celé hry si diváci nebudou jisti tím, kdo je kdo, nebo zda to, co právě vidí, je pravdou nebo jen ďábelskou iluzí.

Hra Anthony Horowitze, kterou do češtiny přeložila Dana Hábová, měla premiéru 2. září 1999 v Británii a brzy si našla cestu na newyorskou Broadway. Inscenace vypráví o Marku Stylerovi, autorovi „zaručeně pravdivých“ detektivních románů, který se pokouší získat rozhovor s Eastermanem – známým sériovým vrahem – nemá ani ponětí, do čeho se pouští. Napřed musí dostat souhlas doktora Farquhara – podivínského ředitele Líbezných vyhlídek – psychiatrické léčebny, v níž je Easterman držen. Brzy však zjistí, že nic není takové, jak se zdá. Například kdo je ve skutečnosti záhadný Borson? Odkud se přesně vzalo maso v mrazáku nebo proč není kostlivec ve skříni?

15. května 2022 v 19.00 hod

FACHMAN

Divadelní spolek Frída uvádí One Man Show ze života Sadr. Okartonáře, v hlavní roli Martin Trnavský

Po oblastním herci Ignáci Pičmanovi a učiteli hudební výchovy a chemie, který se stane Rapperem, se Trnavský do třetice objeví jako skvělý řemeslník, specialista na sádrokarton, zkrátka FACHMAN.

Podobně jako v předcházejících dvou monodramatech i zde jeho postava čelí výzvě, která je celkem mimo dosah jeho společenského zařazení. Fachmanův svět je stavba. Nikdy nepřečetl žádnou knihu, má problémy s vyjadřováním… Za Fachmana totiž mluví jeho ruce!

Jeho protikladem je svět jeho manželky. Ta vystudovala literaturu a od útlého věku velmi ráda čte. I když se zdá, že je jejich vztah sociálně nevyvážený, opak je pravdou. Možná je to tím, že se po celou dobu ve svých protikladech navzájem doplňovali, a to až do momentu autohavárie Fachmanovy ženy… Tato hra je setsakramentsky ze života a z Martinova výkonu vám spadne brada.

VELIKONOČNÍ SLAVNOST MĚSTA TIŠNOVA

ROZEHRAJE CELÝ PARK NA HRÁDKU

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

Pavel Hanák

Po dvouleté pauze si opět budeme moci připomenout tradice spojené s velikonočním obdobím. Velikonoční slavnost města Tišnova se odehraje **10. dubna 2022 od 10.00 do 13.00 hod.** Letošní slavnost však bude trochu jiná, a to hlavně díky tomu, že přípravy na akci ovlivnila ještě omezení způsobená covidovými opatřeními. První změnou bude umístění slavnosti, která se neuskuteční na náměstí Míru, ale **v krásném parku Na Hrádku**. Hlavní program se bude odehrávat na stálém pódiu ve spodní části parku a doprovodný program, určený primárně pro děti, rozpohybuje doslova celý park. O program na pódiu se postará Městské kulturní středisko spolu s KVJ. Těšit se můžete na tradiční lidové pásmo **dětí z KVJ**, dále na rozkošné divadlo pro děti v podání **Dřevěného divadla Honzy Hrubce** a pro příznivce tradiční country, respektive bluegrassové hudby je připraven koncert legendární skupiny **Poutníci**. Doprovodný program rozehraje doslova celý park, a to díky spolupráci s našimi partnery. Velikonoční pohybové hrátky pro děti připravuje **Studánka**, netradiční velikonoční zajíce si vlastníma rukama mohou děti vyrobit pod patronací **Inspira**, doslova vyřádit se děti mohou na skákacích hradech, které zapůjčí **Restaurace Sklep**, a s tradicemi se děti i dospělí mohou setkat ve stanu **Městského muzea Tišnov**, kde na ně bude mimo jiné čekat **Jirka Ondra** a naučí je dělat píšťalky nebo **František Trnčák** se svými unikátními pomlázkami. No a vůně něčeho dobrého se bude linout ze stánku **kavárny Coffein**. Jsme rádi, že i letos zahájí Velikonoční slavnost pan **farář Rybecký** spolu s prvním místostarostou města panem **Karlem Součkem**, s nimiž si připomeneme, že tato slavnost není pouze o vítání jara, ale i jiných hodnotách, které nás provázejí dlouhá staletí. Těšíme se na setkání s vámi všemi.

Na velikonoční slavnosti zahraje skupina Poutníci. Zdroj: Poutníci

SAMARA JOY DĚLÁ ČEST SVÉMU JMÉNU

JAZZFESTBRNO ON THE ROAD 2022

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

JAZZ FEST BRNO ON THE ROAD

Václav Seyfert

Naše město se letos již potřetí zapojí do projektu JazzFestBrno On The Road, který rozšiřuje působiště tradičního jazzového festivalu o další destinace v okolí Brna. Zatímco v obou předchozích případech (Melanie Scholtz & Brian Charette v roce 2019 či duo Turumtay-Zarić vloni v létě) šlo o propojení jazzu s jinými žánry, konkrétně s elektronikou a world-music, letos budeme mít možnost navštívit koncert podstatně standardnějšího charakteru.

V úterý **3. května** se ve Velkém sále městského kulturního střediska na Mlýnské ulici představí od 19.30 hodin **Samara Joy** (*1998), zpěvačka z newyorského Bronxu. O umělkyni, která vloni vydala své eponymní debutové album, napsal jeden renomovaný kritik, že *„Samařin hlas a její hudba patří do všech dob, jako by byla spojena s celou historií jazzu najednou – jako by existovala ve všech obdobích současně“*. Její repertoár tvoří do značné míry slavné jazzové evergreeny, ovšem v nových objevných aranžích – však také první písničkou, kterou firma Whirlwing Recordings vybrala z alba na singlový trh, je Carmichaelova skladba Stardust z roku 1927, jedna z vůbec nejnahrávanějších skladeb v celé jazzové historii. Oceňované album bylo vydáno i na vinylu a za příslušný obolus je jeho obsah dostupný ke stažení na platformě Bandcamp.

Samara Joy pochází z hudební rodiny, její prarodiče vedli známou gospelovou skupinu The Savettes, témuž žánru se s úspěchem věnoval i otec. Samara nejprve vystupovala ve školních muzikálech, poté se vypracovala od členství v gospelovém sboru až k postu vedoucí bohoslužeb a během studia na Fordham High School for the Arts jí konečně učaroval i klasický jazz. Získala stipendium Nadace Elly Fitzgeraldové a v roce 2019 se stala vítězkou mezinárodní pěvecké soutěže Sarah Vaughan International Jazz Vocal Competition.

Zatímco na albu doprovází Samaru Joy vedle rytmiky kytarista Pasquale Grasso, na evropském turné po trase Paříž–St. Gallen–Bologna–Varšava–Praha–Tišnov budou za jejími zády hýřit rytmy pianista Ben Paterson, basista Matthias Alamane a bubeník Malte Arndal. Přijďte se přesvědčit, že Samařino příjmení – značící v češtině radost, štěstí, ale také úspěch – je vskutku více než příhodné.

SAMARA JOY

jazzfestbrno.cz

mekstisnov.cz

3. 5. 2022 Tišnov

19.30 Velký sál MěKS

Vstupné: 350 Kč / 290 Kč

Snížené vstupné senioři 65+, studenti, ZTP a ZTP/P

Prodej online a v TIC Tišnov

město TIŠNOV

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

JAZZ FEST BRNO ON THE ROAD

DEN ZEMĚ A DEN NA ZEMI

Radka Kaclerová

V kalendáři svátků a výročí najdeme v dubnu jednu významnou a celosvětovou událost – Den Země. Ten vznikl před více než padesáti lety na podporu ochrany životního prostředí a mírových hnutí v USA. Od té doby se rozrostl do mezinárodních akcí zaměřených na environmentální vzdělávání. Galerie se letos poprvé připojí k oslavám Dne Země a připravila kulturní program s názvem Den na Zemi.

Den na Zemi

22. 4. 2022, 17.00–19.00 hodin

17.00 hodin – komentovaná **prohlídka výstavy fotografií Jiné světy s Tomášem Chadimem**. Při té příležitosti proběhne křest jeho knihy fotografií Znásilněná krajina a zároveň katalogu k výstavě.

18.00 hodin – **autorské čtení z básnické sbírky Nová divočina s Jonášem Zbořilem**. Jonáš Zbořil je editorem kultury webu Seznam Zprávy. V roce 2013 vydal básnickou sbírku Podolí, za kterou byl nominován na Cenu Jiřího Ortena a Literu pro objev roku v rámci cen Magnesia Litera 2014. Knihu Nová divočina vydalo nakladatelství Host.

19.00 hodin – projekce **dokumentárního filmu Čas lesů**, v rámci ozvěn projekce festivalu Jeden svět. Francouzský dokument z roku 2018 mapuje plochy francouzských lesů, jejichž ploch přibývá, diverzita však klesá. Jaké jsou cesty k životaschopnému lesu?

17.00–19.00 hodin – **úniková hra a kvízy pro děti** na téma záchrany planety Země. Hry budou k dispozici v domku Veroniky Richterové na zahradě galerie a v přilehlé Farské zahradě.

Výtvarné dílny

Lektorka galerie Lucie Zamazalová připravila na duben bohatý **program pro děti**. Zveme Vás na **Velikonoční dílnu v galerii** v pondělí **11. 4.** od 14.00 do 17.00 hodin a na další **sobotní výtvarný ateliér** dne **30. 4.** od 9.00 do 11.00 hodin, v němž si děti vyzkouší prožitkovou malbu na velká plátna přírodními barvami.

Pro dospělé nově nabízíme jednou za měsíc výlety do přírody spojené s malováním v plenéru technikou akvarelu. První setkání **Putování s akvarelem** proběhne v blízkém okolí galerie v sobotu **30. 4.** od 13.00 do 18.00 hodin. Na všechny doprovodné akce se můžete přihlašovat na galerie@kulturatisnov.cz, tel. 730 167 598. Těšíme se na Vás!

VÝSTAVA STOPA: VYŘEŠ ZLOČIN! A DIVOKÉ DEVADESÁTKY

Eva Vávrová

Uvolnění společenských poměrů po roce 1989 se projevilo i bezprecedentním nárůstem kriminality. Počet trestných činů rostl, nově se objevil organizovaný zločin. I tomu se zjevně lépe dařilo ve svobodnější společnosti. Nárůst všech typů obecné kriminality (hospodářská, majetková, násilná či mravnostní kriminalita) lze sledovat zhruba do roku 1998, poté následuje strmý sestup. Vlna kriminality se ale nepřelila přes celou republiku rovnoměrně. Naopak, od počátku bylo evidentní, že některé části republiky byly zasaženy více. Třeba Praha. S nadsázkou lze říct, že hlavní města bývají i hlavními městy zločinu. Praze ale od počátku zdatně konkurovala Ostrava, v letech 1994–1996 bylo nejvíce trestných činů spácháno v okrese Ostrava-město, teprve v letech 1997–1999 ji předstihla Praha. Vysoká kriminalita byla v letech 1994–1999 také v okresech Ústí nad Labem, Teplice, Mělník, Mladá Boleslav či Brno-město. Na opačném konci žebříčku pak pravidelně končil celý Kraj Vysočina, Pardubický či Zlínský kraj. Pohled do statistik kriminality (dostupné na www.policie.cz) ukazuje, že toto rozložení se příliš nemění. Vrátíme-li se domů, můžeme s ulehčením říci, že Tišnov zůstal po celou dobu v mělkých vodách relativního bezpečí a žádná kriminální tsunami se nekonala. Jak si tedy představit ty divoké devadesátky? Třeba pomůže **beseda s Kryštofem Bartošem, představitelem vyšetřovatele Tomáše Kozáka, jednoho z ústřední trojice kriminalistů v seriálu Devadesátky**. Budeme si povídat, jak se točí kriminální seriál, co se dozvěděl o době, kterou příliš nepamatuje, a co ho na ní překvapilo, i o tom, jaké role ho baví. Zveme Vás do Muzea města Tišnova, a to v neděli 10. 4. v 17.00. Vstupné je 60 Kč. Rezervace možné na webových stránkách www.mekstisnov.cz/muzeum.

Kryštof Bartoš, představitel Tomáše Kozáka z kriminalistického seriálu Devadesátky.

S TURISTICKÝM INFORMAČNÍM CENTREM ZA HISTORIÍ

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA LOMNICE

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM TIŠNOV

Lea Pavlišová

„Lomnice milá, tys pohádkou byla života mého…“

Takto opěvoval Lomnici v básni místní rodák Alois Buchta, kterou ve 30. letech minulého století napsal. Lomnice je vklíněná mezi kopce, ze kterých je na ni vždy úchvatný pohled. Je to městys, přesto tu objevíte víc historických památek než v leckterém větším městě.

Přestože je pro mnohé takřka za kopcem, mnoho se o ní neví. Už na první pohled upoutá svým monumentálním chrámem, který téměř vždy v nově příchozích vyvolává zvědavou otázku, jak je možné, že takto malá obec disponuje takovýmto kostelem. Při prohlídce celé obce poté otázek stále přibývá a návštěvníci jsou překvapeni zajímavými souvislostmi.

Pohled na Lomnici. *Foto: Josef Buček*

Jen na okraj snad uvedu, že zakladatelé městečka, páni z Lomnice, patřili mezi elitu české šlechty. Podíleli se spolu s českými králi na rozvoji Moravy a zasahovali do politického vývoje českých zemí.

Svoji důležitost neztratila i nadále, kdy ji později odkoupil rod Serenyiů. Zdánlivě neznámé jméno má v dějinách Moravy své pevné místo. Zrodilo se z nich několik významných politiků, druhých po samotném panovníkovi, se sídlem právě zde v Lomnici.

Pokud se chcete dozvědět, proč se proslulé lázeňské prameny v Luhačovicích jmenují po členech rodu Serenyi, co má Lomnice společného s brněnským textilním průmyslem, anebo něco o zdánlivě ztracené pozdně gotické lomnické madoně, přijďte na procházky, které pro vás chystá TIC Tišnov.

Na první procházce, která se uskuteční **9. 4. 2022**, vás bude provázet lomnická rodačka PaedDr. Lea Pavlišová a můžete se těšit na množství velice zajímavých příběhů o této krásné a doposud méně známé perle Moravy, jak ji nazývají mnozí historikové.

DUBNOVÉ VÝSTAVY A AKCE PODHORÁCKÉHO MUZEA

MB Muzeum Brněnska

Irena Ochrymčuková

Podhorácké muzeum s dobrým pocitem oznamuje prodloužení výstavy dokumentárních fotografií z 80. a 90. let 20. století s názvem **Takový byl Tišnov**. Zájem návštěvníků byl tak silný, že muzejníci celou výstavu přesunuli do prvního poschodí na delší část chodby, kde bude k vidění do 4. 9.

Muzeum také nabízí do 2. 10. 2022 ke zhlédnutí řadu zajímavých a záhadných objektů z depozitářů jako **Záhady? Muzejní kabinet kuriozit**. Účel předmětů není na první pohled jasný, návštěvníci se mohou na chvíli stát průzkumníky, pokusit se uhodnout, k čemu vlastně sloužily.

Na svátky jara upozorní komorní výstava **Jarní radosti** v termínu 8.–18. 4. 2022. Vystavená keramika H. Krejsové, košíkářské výrobky M. Bednáře, pečivo M. Ochrymčukové a kraslice I. Řezníčkové a J. Zezuly vytvoří jistě atmosféru. Některé z předmětů lze i zakoupit.

Součástí výstavy budou výtvarné dílničky **Jarní tvoření** v neděli 10. 4. 2022 od 14 do 16 hodin s lektorkou L. Chytrou. Akce s překvapením je určena pro děti i rodiče, návštěvníci si mohou vyrobit jarní dekorace pro potěšení. Vstupné do muzea obvyklé, muzeum bude otevřeno i po čas velikonočních svátků v době: 8.00–11.30, 12.30–15.30 hodin.

Keramika H. Krejsové.

Foto: archiv muzea

Záhadná nádoba.

HEROLTICE

Tomáš Herrman, starosta obce

Obec leží 304 m n. m. nad údolím řeky Svratky jižně od Tišnova. Mezi ní a údolím Bílého potoka se rozkládá jedna z četných krasových oblastí, známý **Lažánecko-heroltický kras**. Jeskynní systémy zde vznikly díky třem ponorným potokům. Jeden z nich se propadá jižně od Maršova na dně Stříbrné zmoly, druhý potůček se ztrácí severně od Lažánek v Lažáneckém závrtu a vyvěrá na povrch 1,5 km daleko v Maršovském žlebu tzv. Vincovou vyvěračkou. Třetí Pejškovský potok vyvěrá v místě zvaném Na bílé poblíž Heroltic. V obci je k trvalému pobytu přihlášeno 224 obyvatel.

Historie

První zmínky jsou z r. 1316, kdy do Heroltic zamířil **rytíř Herult (Herolt) z Heroltic** a usídlil se na kopci Horka, kde stála tvrz. Ve znaku pánů z Heroltic byla červená račí klepeta na bílém poli. Tato informace posloužila v roce 2007 pro vytvoření obecního praporu. Později patřila vesnice k panství Vohančickému, s nímž byla roku 1700 prodána městu Brnu. Za třicetileté války se téměř vylidnila, a proto se r. 1693 mluví o pusté vsi Heroltic s pustým dvorem a ovčínem. V roce 1784 byl tento dvůr rozdělen mezi drobné chalupníky. Tím vznikla nová část osady „Ve Dvoře".

Na konci 18. století byla v obci založena **škola**, zrušena v roce 1854, kdy byla postavena nová škola v Březině.

K historii Heroltic neodmyslitelně patří **Sbor dobrovolných hasičů** založený 19. 1. 1908 k úctě 60 let panování Jeho císařského veličenstva Františka Josefa I. K dnešnímu dni má sbor 38 členů, z toho 12 žen a 8 mladých hasičů. V roce 2021 bylo sestaveno dětské družstvo.

Významné stavby

Kaple sv. Jana Nepomuckého, patrona obce, je z r. 1810. Napravo od vchodu s výklenkem s pamětní deskou obětem 1. světové války. Odhalená 22. 5. 1922 při mši, kterou sloužil místní rodák farář František Kalný.

Na návsi stojí **socha sv. Jana Nepomuckého**, kterou dala postavit obec z odkazu rodáka Tomáše Trtílka v roce 1907.

Na území obce jsou **čtyři kříže**. U kříže u silnice směrem k Šárce býval kdysi snad malý hřbitůvek obětí prusko-rakouské války anebo obětí moru.

Kaple sv. Jana Nepomuckého.

K novodobým stavbám patří budova **obecního úřadu** společně s **hasičskou zbrojnicí**. **Kulturní dům** z roku 1974 na místě bývalé hospůdky a obchodu. **Hospůdka** (dříve obchod) postupně prochází rekonstrukcí. V letních měsících je vítanou zastávkou pro cyklisty.

Hřiště pod obcí slouží pro nedělní fotbalová utkání, jako cvičiště pro místní sbor dobrovolných hasičů, ale také pro pořádání pálení čarodějnic a drakiády.

Uprostřed obce býval rybník. Po vybudování podzemní požární nádrže v r. 1956 byl zasypán a na jeho místě vznikl parčík, později na jeho části **dětské hřiště** s pískovištěm a houpačkami.

Turistické zajímavosti

JV od Heroltic je krásné údolí, kterým protéká řeka **Svratka**. Nespornou krásu a půvab tohoto údolí si v uplynulých letech oblíbili lidé ze širokého okolí. Bylo zde vybudováno několik rekreačních táborů společně s cyklisty oblíbenou **Šárkou**.

V místě zvaném **„Na Bílém" se nachází prameniště vody** pro Tišnov i Heroltice. Voda, která vyvěrá ze skály a nikdy nezamrzá, se čerpá do vodojemu na kopci Velká Dřínová.

Nejvyšší místo katastru je **Les Obceny** a **pole Spaliska**. Z lavičky na okraji lesa je krásný výhled směrem na Veverskou Bítýšku a hrad Veveří nad ní.

Na katastru obce je 10 VKP. Ty mají mimořádný význam z hlediska ochrany druhové rozmanitosti včetně chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Údolí Pejškovského potoka a jeho přítoku potoka Maršovského patří k nejmalebnějším výtvorům přírody, které Tišnovsko nabízí. Potkáme zde stopy po štolách po těžbě stříbrné rudy, **Čertovu hráz** sloužící k plavení dřeva nebo kamenem vyzděnou **studánku U Sovy**. V prudkém svahu žlebu se rozkládá bukový **prales Slunná**, jediné takové místo Brněnska.

Život v obci

Nejvíce živo je na návsi, kde se nachází dětské hřiště, které je stále plné dětí. Každý rok se v Heroltcích konají **myslivecký** a **hasičský ples**, **karneval**, **vítání jara**, **pálení čarodějnic**, **hodové posezení pod májou**, **přátelské fotbalové utkání**, **dětské letní kino**, **drakiáda**, **lampionový průvod**, **rozsvícení vánočního stromku** doprovázené vystoupením na koních a **mikulášská besídka**.

Přijeďte se někdy podívat do Heroltic a přesvědčit se na vlastní oči.

Foto: archiv obce

Sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Floriána.

PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROCE 2021 – 2. ČÁST

Barbora Gottwaldová

MAS Brána Vysočiny v roce 2021 poskytla v území nemalou pomoc napříč všemi dotačními tituly. Mimo vlastní projekty realizuje jako příjemce tyto projekty:

Projekt **Zpracování Akčního plánu pro udržitelnou energii a klima na část území MAS Brána Vysočiny, z. s.**, jehož cílem je zpracovat akční plán pro udržitelnou energii a klima pro část území MAS Brána Vysočiny, z. s. (pro obce Předklášteří, Heroltice, Vohančice, Březina). Bude vytvořen seznam prioritních oblastí pro řešení a přehled opatření s popisem, odůvodněním potřeby, přesné lokalizace, časovým harmonogramem a možnými finančními zdroji. Dalším cílem projektu bude zvýšení povědomí o problematice životního prostředí a klimatické změně, a to jak u veřejnosti, tak i u zástupců obcí.

Projekt **Sdílení lidových tradic**, který je realizován v rámci přeshraniční spolupráce s partnerem Regionálná rozvojová agentúra Šamorín. V rámci projektu bude vydán zpěvník písní Tišnovska včetně tanců a říkadel (dvanáct pásem z Tišnovska a jedno ze Šamorína). Bude pořízeno osm párů krojů, bannery o historii lidových tradic na Tišnovsku a Šamoríně a je plánovaný výjezd na Slovensko na festival. Partneři ze Slovenska navštíví tišnovské hody.

Projekt **Zvyšování kvality neformálního vzdělávání na Tišnovsku**, který má za cíl podpořit rozvoj lidí, kteří se věnují práci s mládeží prostřednictvím neformálního vzdělávání. Jedná se zejména o osobnostně sociální rozvoj, získání kompetencí v polytechnickém či projektovém vzdělávání, badatelských aktivitách, praktickém využívání ICT a v neposlední řadě i v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti.

Projekt **Výsadba na území MAS Brána Vysočiny – lokalita Tišnov**. V rámci projektu došlo k výsadbě 23 ks ořešáků v lokalitě Mlýniska, k.ú. Tišnov.

MAS Brána Vysočiny dále vypomáhá s administrací těchto projektů:

Projekt **Založení ÚSES – LBC, Za borky** v k.ú. Borovník, příjemce obec Borovník. Předmětem projektu je realizace prvku územního systému ekologické stability – části lokálního biocentra. Realizace bude spočívat převážně v založení dřevinných porostů výsadbami.

Nový chodník ve Vohančicích.

Projekt **Vohančice – protierozní opatření v tratích Haltýře a Skalka**, příjemce obec Vohančice. Projekt řeší terénní a vegetační úpravy v lokalitě tratí Haltýře a Skalka severně od obce Vohančice, které povedou ke zmírnění půdní eroze a k zadržení srážkové vody v krajině.

Projekt **Výsadba stromořadí Maršov**, příjemce obec Maršov. Předmětem projektu je výsadba 29 ks švestkových špičáků, jako obnova oboustranného stromořadí ovocných dřevin doprovázející komunikaci.

Projekt **Dosadba aleje polní cesty k zpřístupnění lesních pozemků**, příjemce obec Vohančice, realizací projektu došlo k výsadbě 36 kusů stromů, jedná se o dosadbu aleje u polní cesty.

Projekt **Vohančice – rozšíření silnice III/38522 a výstavba chodníku**, příjemce obec Vohančice. Záměrem akce je vybudování chodníků pro zajištění oddělené pěší a silniční dopravy. V rámci akce se jedná o rozšíření části úseku silnice III. třídy a novostavbu chodníku podél této silnice. Hlavním cílem projektu je zvýšení bezpečnosti v daném úseku obce.

Projekt **Chodník Černvír–Nedvědice 2. etapa**, příjemce mikroregion Pernštejn. Realizace projektu je zaměřena na vybudování nového chodníku souběžně s komunikací II. třídy v Nedvědici po její pravé straně ve směru z Nedvědice do Černvíru.

Projekt **Nedvědice – oprava havarijního stavu tří podlaží sanitárního zařízení ZŠ Nedvědice**, příjemce městys Nedvědice. Realizací projektu byla provedena modernizace stávajících hygienických zařízení v budově C základní školy v Nedvědici, která byla na pokraji životnosti.

Projekt **Městys Olbramovice – bezbariérový chodník u silnice III. třídy č. 3967 a 3968**, příjemce městys Olbramovice. V rámci projektu došlo k vybudování chodníku u silnice III. třídy ve východní části městyse Olbramovice. Součástí chodníků jsou i čtyři nově budovaná místa pro přecházení.

Projekt **Karlátkový sad Skalky nad Haltýřemi**, příjemce Spolek přátel Vohančice z. s. Výsadby doplňují ořešákové stromořadí podél polní cesty v množství 9 ks. Dále je projektována výsadba 86 ks ovocných dřevin tvořících karlátkový sad v otevřené pohledově výrazné poloze nad obcí na veřejně přístupných pozemcích. Karlátkový sad bude na vybraných místech doplněn několika hrušněmi a jabloní.

Projekt **Vohančice – výsadba stromů, příjemce obec Vohančice**. V lokalitě Haltýře je navrženo ořešákové stromořadí doprovázející cyklostezku, v lokalitě Skalky je navrženo stromořadí ořešáků podél polní cesty a v lokalitě obecní dům ovocný sad při místním hřišti za budoucím obecním domem.

Projekt **Vohančice – výsadba alejí v trati Lícha**, příjemce obec Vohančice, bylo vysázeno 80 kusů stromů v trati Lícha.

Projekt **Hiporehabilitace – příměstské tábory 2019–2020**, příjemce Hiporehabilitace Brno z. s., projekt se zaměřuje na realizaci rehabilitačních příměstských táborů v letech 2021 a 2022 pro hendikepované děti a jejich rodiny zaměřených na hipoterapii, cvičení, arteterapii, canisterapii, práci u koní, zapojení do chodu chovu koní a doprovodný program.

Projekt **Příměstské tábory na Ranči Loučka v letech 2021 a 2022**, příjemce Jezdecký klub Ranč Loučka, spolek; projekt se zaměřuje na realizaci příměstských táborů v jezdeckém klubu za účelem zajištění služeb péče o děti v době letních školních prázdnin.

Foto: MAS Brána Vysočiny

ZE ŽIVOTA SOKOLA V TIŠNOVĚ – 2. ČÁST

Marcela Wágnerová

Během druhé světové války se sokolové aktivně účastnili protifašistického odboje. V boji s nepřítelem přinesli značné oběti. Celkem 101 bratří a sester z tělocvičných jednot župy Pernštejnské položilo svůj život za naši svobodu. Jména členů Sokola Tišnov najdeme navždy na pamětní desce na sokolovně, ale i na pomníku na náměstí 28. října. Možná by nebylo od věci zajít, když ne jindy, tak alespoň 8. května k tomuto pomníku a přečíst si jména. Už jenom proto, abychom si uvědomili, proč je tento den státní svátek.

Mnoho sokolů bojovalo proti okupantům po boku armád našich spojenců. Neznali bázně před smrtí. Z těch, kteří se vrátili do osvobozené vlasti, si připomeňme alespoň Antonína Buriana z Přibyslavic, který bojoval po boku anglické armády, Vladimíra Fišera z Lipůvky, poručíka 1. tankového praporu západní armády, Jaroslava Pospíchala z Osové Bítýšky, bojoval v Sýrii, Egyptě, Tobruku, u Dünkerque, Zdeňka Procházku z Přibyslavic a Karla Štěpána z Deblína, štábní kapitány letectva.

Na dobu konce války takto vzpomínal bratr Tomáš Knecht: „V této době spravovalo budovu sokolovny město. Ve sklepních prostorách byla umístěna velkokapacitní kuchyně, odkud se rozváželo jídlo do objektů továrny Diany. V bývalém loutkovém sále se skladovaly deky, pracovní oděvy, obuv a jiné. Dalším uživatelem sokolovny na konci roku 1944 byla opravna děl a kanonů. Tento provoz zabral celé venkovní hřiště. V opravně pracovali němečtí vojáci a prostor byl hlídán. V sokolovně byla taky stanice německé vojenské policie. Když jsem po útěku německých vojáků vstoupil do prostor sokolovny, dveře vyvrácené, okna rozbitá, všechno přeházené, všude spousta prachu, popadaná omítka a zbytky slamníků po vojácích. Švihadla, lana, kužely rozkradené. Vzpomínám, že moji pozornost upoutaly velké kožené medicinbaly v poslední polici nahoře. Nemohl jsem uvěřit, že tam něco zbylo. Asi byly pro odnesení těžké. Z kožených žíněnek byla ořezaná kůže, také kozy a kůň na šíř byly dokonale z kůže staženy. Zbylo tam jen několik tyčí pro cvičení prostných. Ty jsme pro jistotu s klukama zabavili na šermování. Hledali jsme šermířskou výstroj, hlavně kordy, bohužel jsme se opozdili. V Tišnově naštěstí zůstalo po válečných událostech několik dospělých členů Sokola, kteří přežili nebo se vrátili z věznic, někteří z koncentračních táborů. Začala se křísit a obnovovat činnost Sokola v Tišnově. Velkou zásluhu na tom měl Antonín Jeřábek, který svolal do svého domu bývalé cvičitele a cvičitelky. Pro cvičitele to byla čest pomoci jednotě Sokol Tišnov.“

Budova sokolovny z Tyršovy ulice. *Foto: archiv Sokol Tišnov*

27. října 1946 se uskutečnila v celé republice tzv. Ohňová štafeta, kterou sokolstvo celému národu ukázalo, že nás doba okupace nezlomila, že jsme opět v tělesné i mravní výchově na světové úrovni, obětaví a nadšení. V naší župě v ten den vzplanulo třicet hranic.

Rok 1947 byl rokem předsletovým. Členů přibylo tolik, že jich bylo víc než kdykoliv předtím. Kromě intenzivního nácviku skladeb na slet byla uspořádána sokolská zábava, dětský tábor, karneval a k uctění památky zakladatele jednoty Dr. Josefa Drbala „Drbalův večer“. Obnovuje se scéna loutkového divadla a byl schválen záměr na vybudování pomníku Božence Škrabálkové. V roce 1948 nastává v činnosti Sokola prudký zlom. Sice je ještě pořádán XI. všesokolský slet v Praze, na kterém z tišnovské jednoty cvičí 298 cvičenců, a podaří se uspořádat dva letní tábory a vzpomínkový večer, ale v září již dochází k čistkám v řadách sokolů. Od roku 1948 do roku 1952, kdy byla zákonem z 12. prosince činnost Sokola definitivně ukončena, vyvíjel Sokol ještě do značné míry omezenou činnost.

Majetek Sokola byl zabaven. Tišnovská sokolovna přešla přes správu různých organizací. Naštěstí sokolský areál včetně sokolovny byl slušně udržován, protože to byla jediná kulturní budova pro pořádání různých akcí. Dlouhá odmlka, která nastala, zde však zanechala hluboké rány. Došlo k tomu, že řada bývalých členů zemřela a mladá generace neměla k Sokolu žádný vztah. Po roce 1989 došlo k obnovení činnosti Sokola v celé republice. Bylo třeba znovu objevit sokolského ducha mezi Tišnováky, obzvláště mezi mladými.

Největší problém nastává s navrácením sokolského majetku. ČSTV se tomu ze všech sil brání. Proto se činnost Sokola zaměřila především na turistické akce. Velký zájem o turistiku a nadšení bratra Mistra vedlo ke vzniku tradice dálkového pochodu Sokolskou župou Pernštejnskou. Nakonec byl v roce 1990 vydán zákon, podle kterého má být Sokolu vrácen majetek, který mu patřil k 31. 3. 1948. Jsou to objekty, které vybudovali členové Sokola nadšenou a obětavou prací, vlastními náklady a bez státní finanční podpory.

Prvních deset let bylo poznamenáno soudním sporem s SSK o vlastnictví sokolovny a ve vlastní sokolovně jsme za cvičební hodiny platili nájemné. I přes tuto skutečnost nikdo nepochyboval, že sokolovna bude zase naše. Proto se hned začalo s opravami. V roce 2000 po dlouholetém soudním sporu soud konečně rozhodl o navrácení majetku Sokolu Tišnov. Následně prošlo velkou proměnou i venkovní hřiště.

Největším zdrojem finančních prostředků pro činnost Sokola jsou každoroční jarní a podzimní burzy minerálů.

Současnost je snad nadějí do budoucnosti. V Sokole pracuje dvanáct oddílů a divadelní soubor. Zúčastňujeme se nejen sletů a přehlídek, ale reprezentujeme naše město po celé republice i v zahraničí. Pořádáme sportovní a kulturní akce pro veřejnost a aktivně se zapojujeme do veřejného života. Na tomto místě považujeme za nutné poděkovat městu Tišnovu, které každoročně finančně podporuje činnost oddílů i provoz sokolovny.

KOMUNITNÍ ZAHRÁDKA V PORTA COELI

Markéta Horáková Lazarová

Přichází jaro a všichni teď cítíme potřebu rýpat se v hlíně. Projekt tišnovské Hojnosti Dobrovolníci pro Porta coeli usiluje především o obnovu starých sadů, neméně významná část naší činnosti je také domácí pěstování zeleniny a samozásobitelství. Velká část nás vyrůstala ještě v době, kdy přežívaly zvyky z dob před listopadem 1989 – co si nevypěstujete sami, to nemáte.

Komunitní zahrádka ve své plné kráse. Dokážete na fotce najít batáty?
Foto: Radka Matuszková

Jako děti a teenagery nás obtěžovalo, že jsme museli chodit pomáhat našim babičkám zalévat a okopávat maličké zahrádky v zahrádkářských koloniích. Dnes tu už bohužel nejsou ani naše babičky, často ani zahrádkářské kolonie, a co nám chybí, je i skvělá a lahodná domácí zelenina, které se ta ze supermarketu nedokáže vyrovnat. Už několik let se snažíme s dobrovolníky kultivovat malý kus půdy v klášterním areálu. Za tři roky se nám z původně nevábného rumiště zarostlého kopřivami podařilo díky píli dobrovolníků a mohutným dávkám kompostu, hnoje a biouhlu z klášterních sadů (v podstatě dřevěného uhlí schopného dlouhodobě držet vodu) vytvořit kvetoucí zahradu, kde jsme už sklízeli dokonce i batáty a burské oříšky. Hodně nám v našem úsilí pomohla zahradnice Radka, která do našich chaotických snah o permakulturní zahradničení vložila svoje zelinářské zkušenosti a systém. A tak vznikla naše komunitní zahrádka, která by mohla být příkladem toho, jak se dá z nevyužité plochy vytvořit kvetoucí zahrada. A to s minimem nákladů a především díky dobrovolnické práci. Náš dík za základní finanční a materiální podporu patří brněnské kavárně Mediacaffé a firmě Fiskars. Rádi se o naše zkušenosti podělíme a budeme rádi podporovat každého, kdo by chtěl takto komunitně zúrodnit kousek půdy, který se v jeho okolí nachází (a že jich i v Tišnově máme více než dost).

FOTOVÍKENDY

Miloš Buček

KLUB PŘÁTEL FOTOGRAFIE TIŠNOV o.s.

„Víkend“, slovo samo o sobě znějící příjemně a libozvučně. Zejména v necovidových časech bývá zpravidla spojováno s odpočinkem, poznáváním, případně přátelským setkáváním. Nejinak tomu je i při již tradičních akcích pořádaných tišnovským fotoklubem. Strůjcem myšlenky pravidelného setkávání s fotoaparáty v plenéru se stal Oldřich Výleta, skvělý krajinář z řad tišnovských fotografů. Impuls k pořádání pravidelných akcí pro členy fotoklubu a přátele fotografie byl dán dostavbou Penzionu u Výletů na Moravci. První setkání se zde uskutečnilo v roce 2008.

Malebná krajina rybníků se zámeckým parkem s rododendrony a čapí rodinkou byla pro nadšené účastníky a jejich objektivy prvotní fotografickou pastvou. Pravidelné srazy se konaly dvakrát ročně ve fotograficky příhodnějších měsících jara a podzimu. S postupným vyčerpáním opakujících se motivů zdejší krajiny vznikla časem potřeba hledat vedle Vysočiny další nová zajímavá místa ve vzdálenějších regionech.

Postupně se tak cestovalo do Beskyd, Jeseníků nebo na jižní Moravu. Víkendovými základnami se následně stávaly Vigantice pod Radhoštěm, Čejč, Bělá pod Pradědem, Lednice, Šafov na Znojemsku nebo Petrovice v nedalekém Moravském krasu. Nové lokality i jejich programovou náplň po celých čtrnáct let až do současnosti obětavě režíruje O. Výleta.

Společná setkání zahrnují cílené vycházky, někdy i s časným vstáváním za „modrou hodinkou“, nebo naopak vstříc večerním náladám spojeným se západy slunce. Nedílnou součástí společných programů bývají večerní projekce fotografií zúčastněných i příležitostné vzdělávací vstupy k tvůrčím nebo technickým aspektům fotografické tvorby. Návštěvy na Moravci obohatily i kulturní dění v obci. Když místní pan farář v neděli na mši oznámil konání výstavy v prostorách penzionu, bylo o návštěvnost postaráno. Tradici postupně získává i malá interní fotografická soutěž zúčastněných s hodnotnou cenou od organizátora, kterou je poukaz pro dvě osoby na víkendový pobyt v penzionu.

Za dobu svých konání si fotovíkendy získaly značnou oblibu. Zájem o ně sílí zejména z řad spřátelených fotoklubů (Valašské Meziříčí, Zlín, Havl. Brod, Jihlava, Bratislava, Kuřim).

Ti, kteří se zájmových setkání pravidelně účastní, doufají, že na letošní jaro plánovaný společný pobyt do kraje kolem Litovle nepřekazí žádné mimořádné opatření.

Sedlec. *Foto: Miloš Buček*

SYNODA

Veronika Mičulková

Koncem loňského roku a počátkem roku letošního probíhala v naší farnosti synoda, kterou vyhlásil papež František. Synoda označuje církevní shromáždění a představuje proces, během kterého účastníci vyjadřují své názory a podněty k fungování církve s cílem rozvíjet církevní či farní společenství.

V Tišnově se do synody zapojilo okolo padesáti osob, které se v období od listopadu do ledna scházely za účelem diskutovat různá témata týkající se společného života církve. Ačkoli byla probíraná témata na začátku různá, jádro diskuze se v mnoha skupinkách sjednotilo, a tak dospěly k podobným závěrům nezávisle na sobě.

Diskutující si uvědomili, jak cenné a přínosné je současné farní společenství tvořené farníky a našimi kněžími. Jedním z hlavních výstupů bylo doporučení vytvořit farní pastorační radu, která by sloužila jako poradní orgán pro kněze kompetentního rozhodovat v otázkách důležitých pro farní pastoraci.

Dalšími důležitými podněty bylo věnování zvláštní pozornosti našim seniorům, osobám nově přicházejícím do farnosti, předělání farního webu, podpoření spolupráce s charitou, umožnění duchovního růstu farníků a též zvýšení ekumenického dialogu.

Řešilo se také podpoření aktivního přístupu věřících k zapojení do činnosti farnosti. V ideálním případě by se nemělo jednat o pasivní konzumenty víry, ale měli by se aktivně podílet na zapojení do farního života.

Synoda na úrovni diecéze bude zakončena 7. 5. 2022 v 15 hodin v brněnské katedrále sv. Petra a Pavla, kdy se představí syntéza dotazníků, které na biskupství odesílala každá diskuzní skupinka. Detailnější informace o průběhu synody v naší farnosti naleznete v prvním letošním čísle farního zpravodaje Cesta světla, který bude uveřejněn na web farnosti www.farnosttisnov.wz.cz.

Zahájení synodních rokování v roce 2021. *Foto: Vladimír Vecheta*

KRÁSNÉ MASOPUSTNÍ ODPOLEDNE

Josef Permedla

Masopust je zařazen do církevního kalendáře před Popeleční středou, kde se termín určuje podle Velikonoc. Je to zlomové období v životě našich předků, kdy se připravovali na příchod blížícího se jara. Zvyky masopustního veselí se dochovaly dodnes. Letos masopust připadl na druhého března a vyznačuje se hodováním, radostí a veselím. Hospodyňky smaží koblihy, konají se vepřové hody, ale především se strojíme do různých masek medvěda, kominíka, vlka s Karkulkou a jiné. Lidé chodí od domu k domu a při tom hrají na hudební nástroje, tančí a zpívají. Po masopustním veselí nastává období půstu a trvá čtyřicet dní.

Masopustní průvod u kostela. *Foto: Josef Permedla*

Ale vrátím se opravdu na krásné masopustní odpoledne prvního března, které připravili žáci Základní školy Smíškova v Tišnově. Byly to třídy 4. A a 5. B, které uskutečnily obchůzku Tišnovem v maskách. Trasa průvodu začala v poledních hodinách od školy ke kostelu sv. Václava. Tam na ně čekal místní tišnovský děkan Josef Rybecký. Žáci pěkně zatancovali, zazpívali a dostali sladkou odměnu. Dále pokračovali na náměstí Míru, kde je přivítal místostarosta města Karel Souček. Tam předvedli to, co si na tento den připravili, a dostali také odměnu. Se zpěvem a za doprovodu neúnavného harmonikáře Františka Hofírka se vydali k ZŠ 28. října, kde občanům předvedli svoji radost z mládí a blížícího se jara tancem za zvuků harmoniky. Poslední zastávkou bylo Centrum sociálních služeb, kde je přivítala Markéta Fišová. Tam byla výstavka v jídelně o historii masopustu. Za krásného slunečného dne za budovou bylo ukončeno masopustní veselí.

Všem těm, kdo tuto akci připravili, patří velké poděkování za jejich čas a námahu nachystat žáky na průvod Tišnovem. Je to dodržování tradic, které stmelují nás všechny. Jsou to zvyky, které by neměly být zapomenuty. Bylo to moc pěkné.

AKCE NA PENZIONU V DUBNU

Markéta Fišová

Termíny plavání
ve Wellness Kuřim od dubna 2022
Duben 6. 4. 2022
20. 4. 2022
Květen 4. 5. 2022
18. 5. 2022 – závěr plavání
Odjezd od Podhorácké restaurace vždy **v 11.45 hod**. Doprava a vstup: **180 Kč**.
V případě nízkého počtu účastníků se v daném termínu nepojede. Kontakty pro bližší informace a přihlašování: Markéta Fišová (mob. 730 193 325). Osobně v knihovně Centra sociálních služeb Tišnov, Králova 1742.

Velikonoční dílny
V pátek **8. dubna 2022 od 13 hodin** v jídelně CSS se již tradičně budou konat velikonoční dílny. Společně si vyrobíme velikonoční aranže, dekorace a pomlázky.
Po celou dobu Vám bude pomáhat a inspirovat odborná aranžérka Jitka Pokojová.

Velikonoční výstava
Zveme Vás na velikonoční výstavu výrobků našich seniorů dne **13.–14. dubna 2022 od 10.00 do 15.00 hodin** v 1. patře (přísálí jídelny) CSS. Budete si moci prohlédnout velikonoční dekorace, keramické a háčkované výrobky, květinové aranže a další zajímavé drobnosti z rukou nejenom našich seniorů.

Zájezd na Floru Olomouc
Ve čtvrtek **21. dubna 2022** pořádáme zájezd na Floru Olomouc. Odjezd od Podhorácké restaurace v **8.00 hod.** (další zastávky u pošty, Penny, Klucanina). Cena **350 Kč** zahrnuje dopravu. Vstupné si platí na místě každý sám. Akce se uskuteční při minimálním počtu 20 osob. Na zpáteční cestě je zastávka v restauraci. Předpokládaný návrat je v 18.00 hod.
Můžete se těšit na velkou expozici Svazu květinářů a floristů ČR, na zajímavé exponáty soutěže v aranžování květin, krásnou jarní květinovou přehlídku i bezplatné odborné poradenství v samostatném pavilonu Českého zahrádkářského svazu.
Zahrádkáři se také představí velkou společnou květinovou přehlídkou doplněnou narcisy, skalničkami, léčivými, kořeninovými a aromatickými bylinami. Z pestré nabídky květin, zeleniny, semen, okrasných rostlin, školkařských výpěstků, zahradnických pomůcek a dalších potřeb si každý může vybrat také něco na svoji zahrádku.
Kontakty pro bližší informace: Markéta Fišová (730 193 325). Osobně se můžete přihlásit také v knihovně Centra sociálních služeb Tišnov, Králova 1742

Poslechový pořad
Umíme to nejen česky
Centrum sociálních služeb Tišnov a deTOX pokračují další sezónou cyklu poslechových pořadů Písničky ze starých časů, které připravuje a komentuje pan Ing. Václav Seyfert.
Ve středu **27. dubna 2022 od 15.00 hodin** se sejdeme v knihovně CSS a zzaposloucháme se do písní Václava Neckáře, Heleny Vondráčkové nebo skupin Olympic, Žlutý pes či Team.

MASOPUST

Ludmila Cvrkalová

Většina pohádek začíná slovy, bylo nebylo..., za devatero horami..., ale moje skutečnost začíná, bylo pod naší krásnou a vzácnou horou Květnicí na Penzionu veselo, protože se slavil masopust. I když letos stále ještě v omezeném režimu. Byla instalována výstava, která zahrnovala mnoho fotografií od pana Ing. Miroslava Pálky a naší kulturní paní Markéty Fišové. K vidění byl masopust z Tišnova, Dolních Louček, ale také z Herálce pod Žákovou horou či Veselého kopce a Hlinecka vč. kostýmů. Návštěvníci se měli možnost dočíst z písemných materiálů o tradicích, jídle, zvycích, maskách atd. Výstavy se zúčastnilo na 180 lidí včetně dětí z MŠ Sluníčko a Květnická, to bylo veselo a ohlas byl velmi kladný. K výstavě promluvila a besedu vedla PhDr. Irena Ochrymčuková z Podhoráckého muzea v Předklášteří, která nás naučila i taneček, který se o masopustu tancoval. Masky, o kterých nám vyprávěla, se objevily v průvodu dětí ze ZŠ Smíškova pod vedením Mgr. Kateřiny Foretníkové a za doprovodu pana Hofírka, ke kterému neodmyslitelně patří jeho harmonika. Takže masopust na Penzionu se držel alespoň takto.

Masopust na Penzionu.
Foto: Ludmila Cvrkalová

Svaz tělesně postižených

Výbor STP Tišnov zve členy na první **zájezd** v tomto roce do **Litomyšle**. Uskuteční se v úterý **3. května 2022**.
Odjezd od Podhorácké restaurace je v 9 hod. s obvyklými zastávkami – náměstí, u Penny a zastávka Klucanina.
Cena za dopravu je stále stejná, 100 Kč, protože naši činnost finanční dotací podporuje Městský úřad Tišnov.
Těšíme se na vaši účast a společně strávený den.
Předseda A. Dvořáček
Přihlášky u paní Milady Špačkové, tel. 721 413 130.

Vzpomínáme

Začátkem tohoto roku by oslavil šedesáté šesté narozeniny sportovec tělem i duší **DALIBOR PROCHÁZKA.** Chybí nám tady moc. Manželka Anna

Dne 3. března tomu bylo pět roků, co nás navždy opustila naše manželka, maminka a babička paní **VĚRA JÍLKOVÁ** z Tišnova. S láskou vzpomínají a za tichou vzpomínku děkují manžel a dcery s rodinami.

V březnu a prosinci v tomto roce vzpomeneme stého výročí narození našich rodičů – **MARIE VESELÉ** a **DOBROSLAVA VESELÉHO**. Za tichou vzpomínku děkují jejich děti s rodinami.

V březnu uplynulo šest let, kdy nás navždy opustil náš milovaný tatínek a dědeček, pan **BOHUMIL NEDOMA** z Maňové. S láskou vzpomíná celá rodina.

V červnu to bude šest let, kdy nás opustila naše milovaná maminka a babička, paní **ANNA NEDOMOVÁ** z Maňové. V srdci jsi pořád s námi. Vzpomíná celá rodina.

Dne 20. března uplynuly smutné čtyři roky, co nás navždy opustil můj milovaný manžel, tatínek a dědeček pan **AUGUSTIN DUSBABA**. Vzpomeňte, prosím, s námi. Děkuje manželka a děti s rodinami. „Bolest nezahojí žádný čas, ozve se v srdci znovu a zas."

Dne 22. března jsme si připomenuli rok od úmrtí naší milované maminky, babičky a prababičky, paní **HERMÍNY GREGUŠOVÉ**. Vzpomíná rodina Gregušova a Adamcova.

Dne 23. března by se dožila osmdesáti roků naše maminka, babička a prababička, paní **JOSEFA PANDULOVÁ**. Stále vzpomínají dcera Hana, vnuk Jiří, vnučka Katka s manželem a pravnuci Míša a Daník.

Dne 29. března uplynulo sedm smutných roků od doby, co nás opustil náš milovaný manžel, tatínek a dědeček pan **MILAN NAVRÁTIL**. S bolestí v srdci stále vzpomínají manželka a dcery s rodinami. Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi.

Dne 3. dubna uplyne třetí rok, co nás opustila naše maminka, babička paní **HANA HOBLÍKOVÁ**. Vzpomíná syn Tomáš s rodinou.

Dne 4. dubna uplynou smutné dva roky, kdy nás navždy opustila naše milovaná maminka a sestřenice, paní Ing. **HERMÍNA VAŠÍČKOVÁ**, rozená Škaloudová. Dne 30. dubna 2022 by oslavila svoje devadesátiny. Za tichou vzpomínku děkují jménem rodiny PhDr. Zdeněk Vašíček, Ph.D., a MUDr. Irena Hložková.

Dne 4. dubna to bude pět roků, co nás opustil syn a bratr **DRAHOMÍR KALÁŠEK**. S láskou vzpomínají rodiče a bratr s rodinou. Za tichou vzpomínku děkujeme. Navždy se zavřela kniha tvého života. Zůstaly jenom krásné vzpomínky a prázdnota...

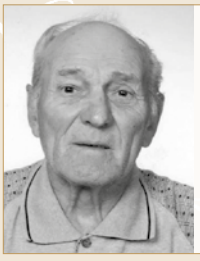

Dne 9. dubna uplyne devět smutných let, kdy nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek, dědeček, strýc a bratr, pan **VÁCLAV VODÁK**. S láskou vzpomíná manželka a děti s rodinami.

Zveřejnění vzpomínek je placená služba

Vzpomínáme

Dne 20. dubna uplyne přesně rok od chvíle, kdy nás navždy opustil náš milovaný **JAROSLAV HANSKUT**. Vzpomínejme s láskou.

Dne 29. dubna to bude přesně rok,
kdy nás opustila milovaná maminka a babička **IVA FIALOVÁ**.
Za tichou vzpomínku děkuje rodina.

Poděkování

Děkuji všem, kdo se přišli rozloučit s mým milovaným manželem. Za velkou pomoc děkuji pečovatelkám z tišnovského penzionu a sestřičkám z charity. Za pomoc v posledních dnech a hodinách patří velké díky MUDr. Trmačovi a sestřičkám z hospicové domácí péče. Největší oporou mi byla rodina a paní Věra Mrhačová.
Moc děkuji. B. Volná.

ODEŠEL MIROSLAV NAVRÁTIL, tišnovský patriot a mecenáš kultury

*5. 6. 1947 – †5. 3. 2022

Není mnoho osobností, které díky své píli dokáží změnit nebo ovlivnit veřejný prostor. A je ještě méně těch, kteří předřadí zájem komunity před zájem osobní. Právě díky takovému postoji Miroslava Navrátila existuje v našem městě unikátní prostor, kterému starousedlíci říkají „Na Pernštýně“ a ti mladší „zahrádka U Palce“. Na tomto místě měly původně vzniknout bytové jednotky a bylo by to jistě pro pana Navrátila velmi jednoduché, ale vyslyšel hlasy kulturní obce a ze svých vlastních prostředků celý prostor zrekonstruoval a dal jej k dispozici pro pořádání kulturních akcí. A jen díky jeho velkorysosti má toto město místo, kde se mohou lidé scházet a cítit jedinečnou atmosféru autentického Tišnova.

Jeho patriotizmus se projevil i obnovou dalšího téměř mystického místa, Masarykova srdíčka pod Květnicí nebo opravou Ševcovské uličky, po níž se nyní můžeme procházet. Díky jeho přímé finanční podpoře a sounáležitosti s Tišnovem se odehrálo několik ročníků reprezentačního plesu města Tišnova. Pan Navrátil byl stavař a tím, co uměl nejlépe, pomohl tomuto městu k zachování a rozvoji kulturního dědictví. Jeho profesní kvality vystihuje nejen první místo v soutěži Živnostník roku, ale i titul Odpovědné firmy pro společnost, kterou vlastnil a řídil.

Když zrovna nepobýval v Tišnově či Hradčanech, tak byste jej našli na různých místech naší země, protože miloval cestování a poznávání nových míst. Ale stejně tak byste jej našli v českých luzích a hájích, třeba i ve člunu nebo s kytarou v ruce, protože byl vášnivý tramp a milovník přírody. Nedožitých pětasedmdesát byste mu jistě neřekli.

S odchodem pana Miroslava Navrátila přišel Tišnov o velmi silnou osobnost, s jasnými liberálními názory, která reálnými skutky ovlivnila kulturní i společenský život v našem městě.

Čest jeho památce!

Redakce Tišnovských novin

Zveřejnění vzpomínek je placená služba

doctor optic Moravia
NEUVĚŘITELNÉ
KOMPLETNÍ SLUNEČNÍ BRÝLE S VAŠIMI DIOPTRIEMI
Pouze
1990 Kč
MĚŘENÍ ZRAKU ZDARMA A BEZ ČEKÁNÍ
Brněnská 185, TIŠNOV
tel.: 774 732 713, email: tisnov@droptik.cz
DrOptikMoraviaSro
dr.optik_moravia
www.doctoroptic.cz
Akce platí od 1. 3. 2022 do 31. 5. 2022 na vybrané obruby a čočky.

REALITNÍ KANCELÁŘ TIŠNOV
REAL PROJEKT
HLEDÁME:
• DOMY
• BYTY
• POZEMKY
• CHALUPY
• CHATY
604 98 66 77
Lucie Valdhansová
• ODHAD TRŽNÍ CENY ZDARMA
• KOMPLETNÍ REALITNÍ A PRÁVNÍ SERVIS
• NOTÁŘSKÁ ÚSCHOVA KUPNÍ CENY
• VÝKUP NEMOVITOSTÍ
WWW.REAL-PROJEKT.CZ

Jediná cesta, které budete litovat, je ta, kterou nepodniknete.
Poznávací zájezdy
Pobytové zájezdy
TRAVEL CLUB ČSAD TIŠNOV
Navštivte nás na pobočce v Tišnově - u PENNY
Otevírací doba
Po - Čt: 8.00–17.00 hod
Pá: 8.00–15.00 hod
travelclubck.cz
549 411 110

až 1 Gbps od 250 Kč
tlapnet
RAKETOVÝ INTERNET
www.tlapnet.cz

MISTR ŠIMON Z TIŠNOVA

Jan Kos

Rok 2022 je rokem 590. výročí úmrtí jedné z nejvýznamnějších postav tišnovské historie, **Mistra Šimona z Tišnova**. Šimon je znám jako jeden z původních ideologů husitské revoluce, blízký přítel Mistra Jana Husa a také jako rektor pražské univerzity. Uvedená charakteristika ale není zdaleka úplná, platí totiž pouze pro první část jeho života. O té druhé části se v minulosti příliš nemluvilo a nepsalo, nehodila se totiž do ideologického výkladu českých dějin, tak typického pro celé 20. století. Většinou se tato část jeho života lapidárně odbývala větou, že se „později s husitstvím rozešel". Mistr Šimon se totiž z horlivého stoupence reformního hnutí stal několik let po Husově smrti jeho vášnivým odpůrcem a zařadil se tak po bok dalších počátečních stoupenců Husa a husitství, kteří reformu či její praktické provádění odmítli a bojovali proti ní často s větší vytrvalostí a vášnivostí než její staří protivníci.

Přesné datum narození Šimona z Tišnova neznáme, lze však usuzovat, že se narodil na počátku **sedmdesátých let 14. století**. Z latinské varianty jeho jména Symon Leonis de Tyssnov plyne, že se jeho otec jmenoval Lev. Kolem roku 1390 zahájil studium na pražské univerzitě, kde roku 1395 dosáhl hodnosti bakaláře svobodných umění. U zkoušky musel předvést velmi solidní výkon, protože se umístil na druhém místě. Na artistické fakultě pak pokračoval v dalším studiu, které v roce **1399** úspěšně zakončil a získal tak hodnost mistra či **magistra svobodných umění**. Již rok předtím se zapsal také na fakultu právnickou. V letech 1400 a 1401 obdržel mistr Šimon dvojí nižší svěcení, nejprve na podjáhna, následujícího roku na jáhna. Nevíme sice přesně, kdy byl vysvěcen na kněze, ale můžeme předpokládat, že k tomu došlo brzy poté. V té době získal beneficium neboli obročí z farního kostela ve Velkém Meziříčí, jehož důchody mu umožnily další pobyt v Praze.

V následujících letech je možno docela podrobně sledovat jeho univerzitní činnost. Na univerzitě se v průběhu svých studií seznámil s teologickými a filozofickými spisy Jana Viklefa a spolu s Husem se stal horlivým stoupencem reformního hnutí. Po vytlačení Němců z univerzity

Výřez listiny z července 1411, kde je Šimon z Tišnova uveden jako rektor pražské univerzity. Zdroj: monasterium.net

Dekretem kutnohorským v roce 1409 jej král Václav IV. ustanovil **děkanem artistické fakulty**, vedle vedení této fakulty poté studoval i teologii, ve které v roce 1410 dosáhl titulu bakaláře. Ve stejném roce se společně s Husem a dalšími účastnil sporů mezi univerzitou a pražským arcibiskupem Zbyňkem Zajícem z Házmburka, kdy obhajoval Viklefův filosofický traktát De probationibus propositionum, kde ovšem žádné problematické názory z hlediska učení katolické církve nebyly. V roce **1411** byl Šimon z Tišnova na období dvou let zvolen **rektorem pražské univerzity** a v roce 1413 se stal kanovníkem kolegiátní kapituly u královské kaple Všech svatých na Pražském hradě. Svoje odborné znalosti filozofické a teologické pak Šimon dokázal v roce 1411 disputačním pojednáním, tzv. kvestií, kde dokazoval, že zákon křesťanský je dokonalejší než zákon židovský a zákon Mohamedův.

Nutnost reforem církve Šimon hájil i po Husově odchodu z Prahy a jeho smrti v Kostnici. Na toto téma pronesl v Praze roku 1416 svou principiální kvestii *„Zda je dobrý a nejvyšší Bůh, který vše stvořil a řídí, původcem nejlepšího uspořádání světa"*. Poté načas opustil Prahu a v letech 1416–1417 přebýval pod ochranou Jana Tovačovského z Cimburka jako farář v moravském Tovačově, který se stal baštou reformátorů. Zde vedl polemiku formou traktátů s farářem v Dolanech u Olomouce Pavlem z Prahy o klíčových otázkách, mj. nauky o církvi a predestinaci (předurčení). Za jeho nepřítomnosti v Praze ale došlo ke značné změně poměrů. Byl zde již patrný rozdíl mezi radikální a konzervativní skupinou husitů, z nichž ta druhá byla úzce spjata s pražskou univerzitou. K té se přiklonil i mistr Šimon a brzy se tak dostal do sporů s představiteli radikálního husitství Jakoubkem ze Stříbra a Janem Želivským. Postupně začal svoje původní, dříve tak revoluční názory revidovat. Poznal totiž, že nezůstane jen u polemik a reforma nebude pouze věcí učenců, ale bude ohrožen mír v zemi. Když následně husitská revoluce a bezuzdné násilí skutečně vypukly, rozešel se Šimon z Tišnova s husitstvím definitivně. Proti husitům napsal několik traktátů, ve kterých odsoudil přijímání pod obojí i husitskou křestní praxi a stal se tak jedním z oficiálních odpůrců Jana Rokycany a utrakvismu. V těchto spisech přijal dokonce některé postoje svého někdejšího soka Pavla z Prahy.

Po čáslavském sněmu roku 1421 poslal českým pánům list, ve kterém je vybízel k nezasahování do věroučných otázek církve. Také později při všech pokusech o smír v letech 1424, 1427 a 1428 nabádal politiky k pokojnému urovnání všech věcí a zároveň napomínal Čechy, aby se vrátili ke katolické církvi. Naposledy je Mistr Šimon zmiňován v pramenech k 16. únoru roku **1432**, kdy se zřekl beneficia v Jistebnici. Pravděpodobně zanedlouho poté zemřel.

Šimon z Tišnova žil v době velikánů českých dějin, jako byli Jan Hus, Jeroným Pražský, Štěpán z Pálče i jiní, ať už stojící na straně reformační nebo v její opozici. Počátky husitství v Čechách a na Moravě jsou však nerozlučně spjaty také s jeho jménem, i když on sám se k této minulosti na konci života již nehlásil.

Víte, že pořady Tišnovské televize najdete na YouTube?

zadejte a budete koukat
Tišnovská televize

KALENDÁRIUM DUBNOVÝCH UDÁLOSTÍ

Václav Seyfert

18. 4. 1554
JMÉNEM KLÁŠTERNÍ VRCHNOSTI BYLO SEPSÁNO VELKÉ PRIVILEGIUM PRO TIŠNOV

14. 12. 1509 byla králem Vladislavem svěřena správa kláštera Porta coeli Vilémovi z Pernštejna a nadvláda Pernštejnů nad klášterními statky i samotným Tišnovem pak nabyla vrcholu v počátku časů Vilémova syna Jana. Ten měl ovšem brzy velké potíže se zadlužením a rozhodl se řešit je i zvýšeným vytěžováním užitků z tišnovského panství na úkor kláštera. V červnu 1544 byla ale novou abatyší zvolena Barbora Konická ze Švábenic a ta nehodlala Janovým krokům nečinně přihlížet. Nejen že odmítla na Pernštejn odvádět finance, nýbrž směřovala přímo k rukám krále Ferdinanda I. (vládl od roku 1526) řadu žalob. Spory u olomouckého zemského soudu skončily po pěti letech v srpnu 1550 Barbořiným vítězstvím, čímž se vrátil výkon správy Tišnova zpět do rukou konventu.

Tento fakt měl na život města velký dopad. Tišnovští využili situace a obrátili se na abatyši s prosbou o zohlednění aktuálních potřeb a udělení výsad, jimiž by Barbora současně získala loajalitu městské obce. Z jednání vzešlo velké privilegium, které 18. 4. 1554 jménem abatyše sepsal městský písař Severín, nejvýznamnější Barbořin důvěrník ve městě. Nešlo o převratná ustanovení, ale i tak se tento soupis drobných zlepšení a potvrzení dosavadních svobod stal základem pro budoucí hospodářskou prosperitu Tišnova.

Barbora Konická ze Švábenic na sgrafitu Jano Köhlera, zdobícím fasádu tišnovské radnice. Foto: Veronika Skálová

V textu bylo znovu zakotveno osvobození tišnovských měšťanů od veškerých robot. Zajímavé bylo potvrzení práva lovit vždy ve středu a pátek dopoledne (a při kalné vodě v kterýkoliv den) ve Svratce a mlýnském náhonu ryby se sakem, čeřenem nebo udicí; rybařit ovšem nesměli podruzi, což se týkalo lidiček z Horní Kukýrny a Cáhlovské ulice. Zapsáno bylo i právo užívání Klucaniny a zemědělských pozemků mezi klášterními polnostmi. Z nově udělených výsad byl významný monopol města na prodej soli, šenkování vína a řeznictví v okruhu půl míle. Právováreční měšťané byli oprávněni vždy po dva týdny vařit pivo a prodávat je po celém panství. V textu bylo slíbeno, že v Tišnově ani v konventních vsích nebude čepováno jiné pivo než tišnovské. Občanům bylo umožněno odkazovat své jmění komukoliv – klášter tedy rezignoval na majetky, které u zesnulých bez příbuzných dosud přecházely na něj. Veškeré výsady následně potvrdil 21. 5. 1554 i král Ferdinand I.

30. 4. 1950
ZALOŽENÍ OKRESNÍHO STAVEBNÍHO PODNIKU TIŠNOV

Po převzetí moci komunistickou stranou v únoru 1948 byli živnostníci postupně nuceni ukončit samostatnou podnikatelskou činnost, načež jejich řemesla i oni samotní se stali předmětem začleňování a sdružování do větších hospodářských celků. Stalo se tak i v našem městě – 30. 4. 1950 byl založen Okresní stavební podnik Tišnov (OSP). Jeho kanceláře byly umístěny na Dvořáčkově ulici, později byla postavena nová správní budova podniku v Předklášteří. Řemeslníci byli po vzniku podniku situováni do suterénů prostor v místech, které dnes zaujímá obchodní dům Tesco. Prvním ředitelem OSP byl Jaroslav Roman, po něm následovali ve vedení podniku Miroslav Jedon (od konce roku 1950), Jaroslav Renner (1953), Jaroslav Procházka (1958) a Antonín Brázda (1959). Ten se stal v roce 1960 i prvním ředitelem Okresního stavebního podniku Brno-venkov, pod který spadaly stavební správy Brno, Rosice, Tišnov a Židlochovice a který měl své sídlo nejprve v Rosicích a poté v Brně na Josefské ulici. Sloučený OSP měl při zahájení činnosti 928 zaměstnanců, z toho v Tišnově jich bylo 168, v čemž nejsou zahrnuti učni jednotlivých řemesel.

Družstevní bytová výstavba zaměstnanců Okresního stavebního podniku v Předklášteří v oblasti Šafránice. Foto z brožury 25 let OSP Brno-venkov, vyd. 1975.

Po založení realizoval OSP Tišnov mimo jiné výstavbu celých obcí Krhovice (1953) a Koclířov (1954), vydatnou měrou přispěl k modernizaci zdravotních ústavů, školních budov, obchodů, průmyslových závodů i rekreačních zařízení. Jmenujme například rekonstrukci poliklinky Tišnov nebo stavební práce pro Rico Veverská Bítýška a TOS Kuřim. V Tišnově dále přestavěl větší potravinářské prodejny na samoobsluhy, opravoval historické památky včetně Porta coeli a hradu Pernštejna, vybudoval objekty pro letní tábory na Šárce či na Havlově, rozběhla se i družstevní výstavba domků v Předklášteří pro zaměstnance.

Existence sdruženého OSP Brno-venkov se uzavřela v roce 1991, kdy se ze zrušeného podniku postupně vydělily nově vznikající soukromé společnosti. Stavební práce jsou dnes náplní firmy Univers Františka Brázdy, instalatéry a topenáři disponuje HAKO Františka Hanáka, elektrikáři jsou sdruženi v Řepce ve společnosti Vladimír Odehnal, elektroinstalace a hromosvody.

NAPSALI JSME PŘED 50 LETY

24. díl DUBEN 1972

Václav Seyfert

Dubnové číslo měsíčníku Naše Tišnovsko z roku 1972 mělo 12 stran, béžovou obálku a lákalo čtenáře titulním snímkem z Porta coeli, jehož autor bohužel nebyl jmenovitě uveden. Z padesát let starého čtení dnes vybíráme:

TIŠNOVSKÉ ŠTELVÓGNY

Uprostřed čísla se vyjímal materiál Jana Hájka, který začíná vysvětlením svého neobvyklého názvu: *„Od roku 1804 bylo zřízeno poštovní spojení Tišnova s Brnem dostavníkem, po tišnovsku řečeno ‚štelvógnem'. Dostavníky mívaly stanoviště na prostranství před masnými krámy, poblíže hotelu U zlatého jelena. … ‚Štelvógn' často zastavoval, neboť vybíhali z domů sousedé, kteří svěřovali vozkovi konve s mlékem do Brna nebo žádali o nákup věcí, které nebylo možno tehdy v Tišnově koupit a také přisedali noví cestující. … I v tišnovských dostavnících bývaly třídy, i když se místa od sebe nijak nelišila. Udiveným mimotišnovským cestujícím starý pantáta Kothbauer vysvětloval: ‚Poznáte, jaké je rozdíl ve třídách, až pojedem do Čebínke. Cestující z první klase zůstanó sedět, cestující z druhé vystupujó a pudó pěške a ti ze třetí budó klačit.'"* Jan Hájek si ve svém vyprávění neodpustil ani tuto pikantní poznámku: *„Když vezli rodiče svého potomka poprvé do Brna, několik dní před odjezdem ho strašili: ‚Počkej, budeš muset na Krautmarku políbit staré bábě p….' Toto rčení bylo tehdy v Tišnově a okolí tak obvyklé, že je nelze vynechat."*

Ilustrační foto k článku Jana Hájka Tišnovské štelvógny pochází z archivu Podhoráckého muzea.

MÍSTOPIS TIŠNOVA

Karel Fic dospěl v encyklopedickém přehledu ulic k písmenu „K", takže došlo i na Kukýrnu. *„Je to prostranství, vlastně náměstí kolem kašny nad nám. 28. října. … Na kresbě Tišnova z r. 1723 od Karla Josefa Wokauna je vidět, že v těchto místech stávala dřevěná věž sloužící jako pozorovatelna, která plnila tišnovským měšťanům tutéž funkci jako klášterní hláska (dnešní kostelní věž). Měšťané nechtěli za hlásné platit klášterní vrchnosti, proto si vystavěli hlásku svou. Jméno Kukýrna souvisí se slovem kuk (od slovesa koukati). Nasvědčuje tomu i nářeční podoba Kokýrna, která se vyskytuje i ve starých písemných památkách; došlo tu k typicky horské změně u–o."*

Dubnové Naše Tišnovsko z roku 1972 mělo na titulní stránce detail „Brány nebes" od anonymního fotografa.

PSÁNO NA BUBEN

Pod tímto titulkem psal čas od času kritické glosy k aktuálním nešvarům Miroslav Pavlík. Tentokrát si vzal na paškál čistotu v ulicích na sídlišti pod Klucaninou, a to jazykem natolik břitkým, že by obsah článku v současnosti nejspíš ani neprošel přes řídicí komisi: *„Kolem domů na Hornické dodnes nejsou chodníky a přes bláto se k vám ke zvonku nikdo nedostane. A pokud ano, je zpravidla tak kritický k sobě, že v tak zuboženém stavu se nehodí jít na návštěvu, ale bude lepší se jít domů vykoupat, a další hodinu věnovat čištění botů a šatstva. … Kdy už konečně bude provedena úprava cest a chodníků? Kde je zakopaný pes? Je to neschopnost Pozemních staveb či vedení stavebního bytového družstva občanů? … Mimo jiné tímto problémem bláta je také postižena ulice Mánesova. Nese jméno člověka, jehož díla v nás vyvolávají pocit krásy a ušlechtilosti, sama však nemá s krásou a ušlechtilostí nic společného. Všude bláto a na celé ulici ani jediné světlo."*

MŮJ KONÍČEK

Václav Borek se rozepsal o sběrateli nerostů Janu Bělušovi, který stál i u počátků zdejší burzy minerálů. Autor píše: *„Nezasvěcený člověk žasne, když vidí ty kamínky hýřící barvami a třpytem; azurit a malachit od Štěpánova, baryt z Květnice, ryzí měď z Borovce, kontaktní granáty ze Střítеže, dvojčata z Olší. … Chloubou sbírky Jana Běluši je nový minerál sekaninait, který objevil v nedávné době. V časopise Moravského muzea je uvedeno: Křemičitan sekaninait byl nalezen v biolitických rulách moldanubika – Jáchymovské doly, šachta, 5. patro Drahonín. … V Bělušově sbírce se nachází také vzácný minerál bavenit, největší nalezený v ČSSR, z lokality Drahonín. Jsou to dva kusy, zajímavé tím, že zapadají přesně k sobě, přestože jeden byl nalezen sběratelem v r. 1965 a druhý v r. 1967."*

O DALŠÍM VE STRUČNOSTI

Na rubu titulního listu rozmlouval Josef Ondroušek s předsedou městského výboru Národní fronty Antonínem Vitulou. Nekrolog byl věnován Aloisi Královi – objevitel Demänovských jeskyní zemřel 27. 2. v úctyhodných 95 letech. V kině se konala představení dvou filmů převzatých z programu pražského Ponrepa, konkrétně šlo o snímky Podvod a Vůdce karavany. První z nich je americký film noir ze sportovního prostředí, natočený v roce 1949, druhý je o rok mladší western rovněž původem z USA. Režiséři? Světové špičky – Robert Wise a John Ford. Nestálo by za to podobnou klasikou oživit program kina i dnes?

LOVEC VE MĚSTĚ TIŠNOVĚ

Josef Permedla

Krahujec obecný – *Accipiter nisus* je malý druh dravce z čeledi jestřábovitých. Ohrožený, zákonem chráněný. Hned na začátku proto musím konstatovat, že máme co do činění s dravcem malých rozměrů, ale se srdcem velkého lovce. Možná vás překvapí, že je to dravec na našem území téměř všudypřítomný, a to nejen ve volné krajině, ale i v mnohých městech.

Pozornosti laické veřejnosti krahujec snadno uniká. Nerad se totiž ukazuje ve volném prostranství, málokdy plachtí ve výšce a při odpočinku nebo vyhlížení potenciální kořisti preferuje taková místa, která mu poskytují dokonalý kryt. Volná prostranství obvykle překonává rychlým, nízkým letem, který doslova kopíruje terén, takže lehce uniká pozornosti. Odpověď na otázku, co přivedlo tohoto původně v lesích hnízdícího ptáka až do měst je diskutabilní. Důvodem je celoročně vysoká nabídka preferované potravy složené z drobných ptáků, zhruba do velikosti kosa. Krahujčí samice je však v nouzi schopna si poradit i s větší kořistí.

Krahujec obecný. *Foto: Josef Permedla*

I na Tišnovsku máme tohoto dravce přímo ve středu města. Loví tam nejen drobné ptáčky. Fotografie dokládá tuto skutečnost, že samice si troufne i na holuba. Je větší než samec. Mnohokrát jsem je zahlédl létat nízko nad zemí mezi domy. Obratně kličkuje rychle mezi stromy a keři za kořistí, na kterou se vrhá prudkým útokem a často ji divoce pronásleduje. Samec je malý, ale zato pestřeji zbarvený i toho jsem mnohokrát zahlédl v zahradách.

Krahujec obecný je částečně tažný pták, u nás většinou odlétají pouze mláďata. Staří jedinci zůstávají ve svém revíru po celý rok. V zimě se častěji objevují v blízkosti lidských obydlí, kde si zajišťují potravu i v době hnízdění. Vlivem silného pronásledování došlo v devatenáctém století k silnému poklesu stavů. V současné době dochází znovu k nárůstu populace.

POZOR, UŽ SE ZASE LÍHNEME!

Tereza Karasová

Jarní dny jsou bezesporu časem ptačích mláďat, na která můžete narazit při jarních procházkách městem i přírodou. Nejvíce se setkáváme s již plně opeřenými ptáčaty (kosi, drozdi), která poskakují v trávě nebo posedávají na větvích (sýkory, pěnkavy) často i uprostřed měst. Mláďata našich pěvců opouštějí hnízdo dříve, než jsou vzletná, aby se rozptýlila do okolí, a zvýšila tak svoji šanci na přežití. Tato ptáčata se teprve učí létat, učí si hledat potravu, rodiče jsou vždy poblíž, dokrmují je a chrání. Mají tu nejlepší rodičovskou péči a přípravu do života. Pokud je takové ptáče u frekventované silnice či mu hrozí jiné nebezpečí, stačí je poponést do blízkého keře nebo vysadit na blízký strom, není třeba je odebírat z přírody! Naopak neopeřená holátka či mláďata s nevyvinutým peřím mohou kvůli silnému větru nebo útoku predátora vypadnout z hnízda a zde je pomoc namístě – buď vrácením do hnízda nebo předáním do péče záchranných stanic. Lidský pach ptákům nevadí! Malé sovičky jsou trochu výjimkou – ty ještě v šedavém chmýří běžně sedí nebo šplhají po větvích poblíž hnízda či dutiny. Někdy se nedopatřením ocitnou na zemi a zde opět pomůžeme vysazením mláděte na větev, rodiče jsou obvykle poblíž. Mláďata vodních ptáků (kachny, labutě) se přirozeně drží u svých rodičů. Pokud nalezneme mládě či skupinku mláďat v prachovém peří bez rodičů, je nutné kontaktovat odborníky. Taková mláďata mohou spadnout do bazénů, nádrží s vodou a nejsou schopna se odtud dostat. Jejich prachové peří ještě nemá schopnost vodu odpuzovat jako u dospělců, o které si peří „mastí“. Mohou se promočit a utopit se. Nejčastější zranění u ptačích mláďat jsou způsobena kočkami nebo psy – mějte své mazlíčky co nejvíce pod kontrolou.

Mláďata drozda kvíčaly. *Foto: Tereza Karasová*

MALÁ ENCYKLOPEDIE TIŠNOVSKA

B OSOBNOSTI

PODNIKÁNÍ / POLITIKA

THEODOR BAUER

* 20. 4. 1804, České Budějovice
† 25. 3. 1877, Brno

Plným jménem Johann Nepomuk Theodor Bauer, brněnský velkopodnikatel v oblasti vlnařství a cukrovarnictví. V létech 1857–59 obnovil výrobu v cukrovaru v Předklášteří, v roce 1874 tamtéž vybudoval výstavnou vilu. 7. 10. 1867 byl povýšen do šlechtického stavu. V roce 1848 byl poslancem moravského konstitučního sněmu. Držitel vyznamenání rytíř Řádu Františka Josefa I.

Jihočeský rodák rozvinul svou podnikatelskou kariéru zejména v Brně, kam přišel z Humpolce. V roce 1844 zde založil velkoobchodní dům zaměřený především na zahraniční obchod s vlnou. 22. 3. 1850 mu bylo uděleno zemské tovární oprávnění k výrobě vlněného zboží a jeho firma „Theodor Bauer und Sohn“ pak provozovala svou činnost na ulici Cejl. V témže roce podnikl tříměsíční obchodní cestu do Zakavkazska a Persie, kde hledal odbytiště pro brněnské výrobky a navázal důležité styky s dodavateli.

Další oblastí jeho podnikání se stalo cukrovarnictví – v roce 1853 investoval do krachujícího cukrovaru v Králově Poli, který o rok později začal vyrábět pod jeho jménem. Stál i v čele věřitelů, kteří v roce 1856 převzali další brněnský cukrovar na Olomoucké ulici, rok poté se stal prezidentem správní rady cukrovaru v Rajhradě. V roce 1857 uzavřel nájemní smlouvu s majitelkou tišnovského panství Ludwigou Wittinghofovou-Schellovou na prostory v bývalém kláštěře a bylo mu uděleno tovární oprávnění k výrobě cukru i zde. Jako ředitel filiálky eskontního ústavu privilegované Rakousko-uherské banky v Brně se současně významně podílel na činnosti v oblasti finančnictví.

Theodor Bauer byl dvakrát ženatý; jeho první manželkou se stala v roce 1842 Caroline Kuliková, s níž měl v době svatby již dva syny a dceru, další dvě děti se narodily po sňatku. Po manželčině smrti se v roce 1863 oženil podruhé s vdovou Marií Dabergerovou-Heruschovou – druhé manželství již zůstalo bezdětné. Cukrovarnické aktivity po něm převzal především nejmladší syn Bruno (1843–1924).

Bauerova předklášterská vila s rozsáhlým anglickým parkem mohla být po několik desetiletí směle považována za honosný šlechtický zámeček. Po roce 1948 v jejích prostorách sídlila dětská ozdravovna, patřící nejprve městu Brnu a od roku 1951 československému státu. Následně byl objekt necitlivě přestavěn na zvláštní školu, která zde působila od roku 1978.

D ARCHITEKTURA

GOTIKA/RENESANCE

KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE

Doubravník

Farní kostel Povýšení sv. Kříže je římskokatolický chrám v městysu Doubravník v okrese Brno-venkov. Monumentální halový kostel tvoří významnou dominantu městské památkové zóny historického jádra městyse.

Chrám stojí na místě původního klášterního kostela zaniklého kláštera augustiniánek založeného kolem roku 1230. Páni z Pernštejna, majitelé panství, zde nechali zbudovat rodové pohřebiště v podobě nového kostela, na nějž měla navázat již neuskutečněná obnova kláštera. Současný chrám byl postaven v letech 1535–1557 na náklady Jana IV. Bohatého a jeho bratra Vojtěcha, o čemž svědčí i nápis nad hlavním vstupním portálem. Vysvěcen byl již v roce 1548.

Kostel je goticko-renesanční síňové trojlodí s polygonálně ukončeným závěrem a hranolovou věží před západním průčelím. Jako jediná sakrální stavba na území České republiky je vystavěný z mramoru. V lodi se nachází k pilíři přimknutá mramorová kazatelna se štítkem s kamenickou značkou a letopočtem 1541. Pod presbytářem byla zřízena pernštejnská hrobka, která byla vypleněna švédskou armádou v roce 1645, v kněžišti se dodnes nachází šest náhrobních kamenů.

Ve 40. letech 16. století byla k vybudované části chrámu dodatečně přistavěna sakristie. Pozdně barokní současný mobiliář je z dílny brněnského sochaře Ondřeje Schweigla. Na hlavním oltáři se ocitlo mistrovské plátno Nalezení sv. Kříže od rakouského malíře Franze Anton Maulbertsche. V roce 1792 bylo dřevěné zvonicové patro věže nahrazeno barokním zděným. Součástí barokního vybavení kostela jsou unikátní, nedávno opět zprovozněné a restaurované varhany, jež zhotovil roku 1760 brněnský měšťan Jan Výmola.

Poslední velká úprava proběhla v letech 1859–1867, kdy nechal hrabě Vladimír Mitrovský z Nemyšle přistavět k severozápadní stěně trojlodí novogotickou hrobku, a dal do ní převézt tělesné pozůstatky svých předků. Dnes se v ní nachází devatenáct litinových sarkofágů.

Od roku 1958 je chráněn jako kulturní památka České republiky. V současnosti prochází generální opravou.

ZAČÍNÁ NOVÁ ÉRA ASTRONOMIE
S DALEKOHLEDEM JAMESE WEBBA

Pavel Karas, Hvězdárna a planetárium Brno

Dali jste si někdy na Vánoce dárek sami sobě? Pokud ano, nemusíte se cítit nikterak provinile. Vězte, že ctihodní astronomové a astrofyzikové, fyzikové a kosmologové z celého světa si 25. prosince minulého roku „naježili“ pravděpodobně ten vůbec nejdražší vánoční dárek všech dob. Ovšem nepoložili ho pod stromeček, ale vypustili jej do vesmíru. Tím dárkem není nic menšího než nový kosmický dalekohled, napěchovaný obřím zrcadlem a moderními přístroji, který pohlédne až na samotný počátek vesmíru. Spatří první hvězdy a zárodky prvních galaxií, pomůže nám lépe pochopit, jaké procesy vedly k tomu, že vesmír dnes vypadá tak, jak vypadá, a prozkoumá planety u cizích hvězd do bezprecedentních podrobností. Po dlouhém čekání a četných průtazích byl z kosmodromu ve Francouzské Guyaně vypuštěn vesmírný dalekohled Jamese Webba.

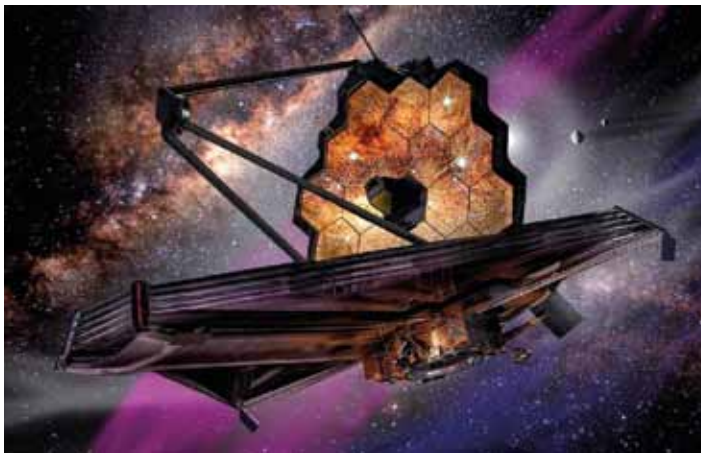

Píšu pochopitelně trochu v nadsázce. Zaprvé, ono vánoční načasování bylo spíše než cokoli jiného dílem náhody, a zadruhé, onen „dárek“ dosud způsobil všem zúčastněným především vrásky a pocuchané nervy. Radost, tu bude dělat až za několik měsíců. Ale vezměme to popořádku.

Nápad se zrodil v 60. letech 20. století

V době, kdy Američané i Sověti napínali veškeré své síly k vyslání prvního člověka na Měsíc, přišel James E. Webb, tehdejší

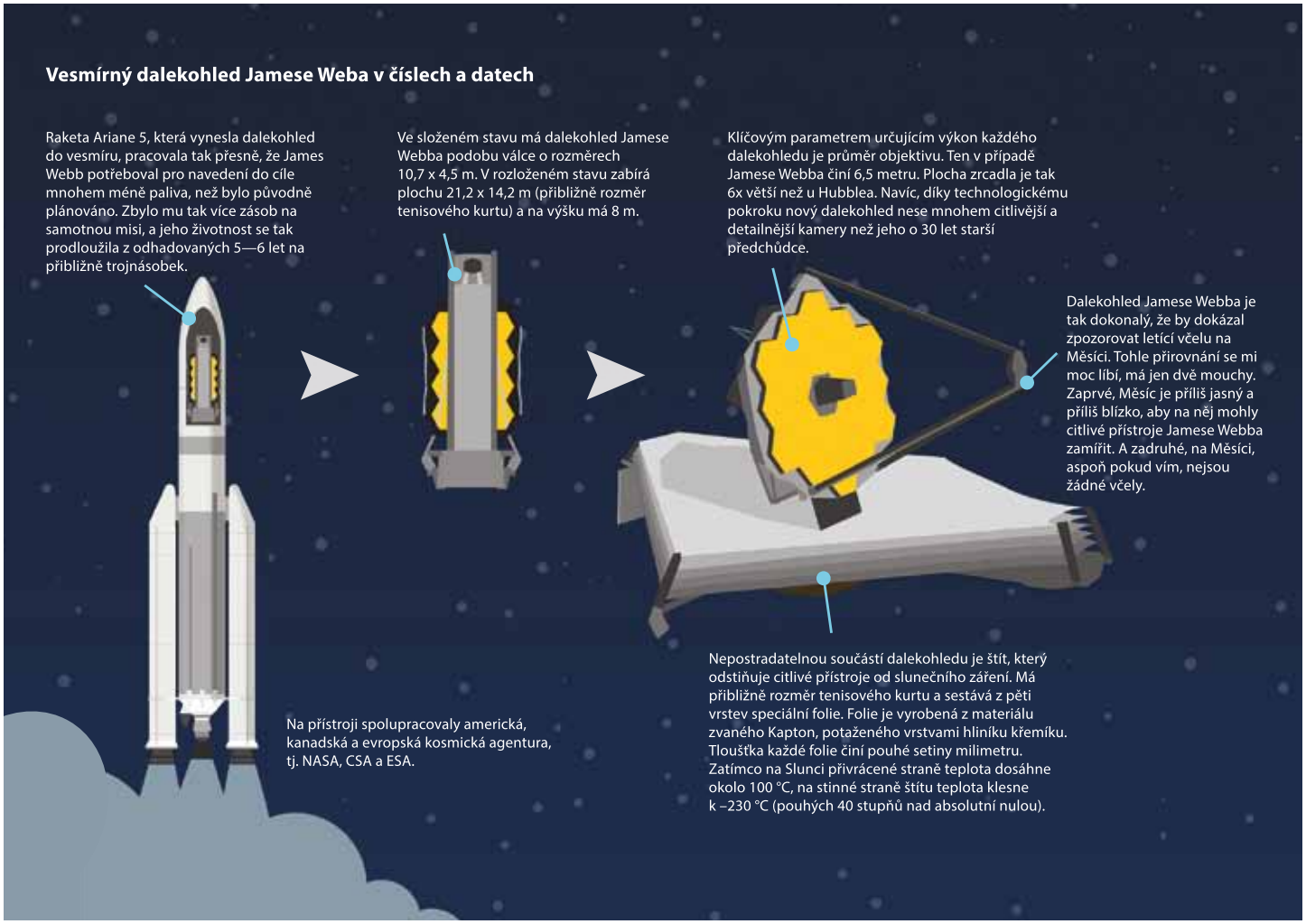

ředitel NASA, s myšlenkou dalekohledu, který by pracoval mimo rušivý vliv zemské atmosféry. K realizaci došlo až v roce 1990, kdy byl vypuštěn Hubbleův kosmický dalekohled. První snímky přinesly astronomům skutečný šok – bohužel však ne příjemný. Zjistilo se, že Hubbleovo primární zrcadlo trpí katastrofální optickou vadou. Po třech letech práce na méně náročných pozorováních se Hubble konečně dočkal servisní mise, během níž mu kosmonauti „nasadili brýle“ – totiž instalovali korekční člen, který radikálně zlepšil kvalitu snímků, a od té doby nás Hubble nepřetržitě zásobuje dechberoucími snímky Sluneční soustavy a hlubokého vesmíru.

Plány na vesmírný dalekohled nové generace začaly vznikat již nedlouho poté, v roce 1996. Podle původních plánů měl nový dalekohled být vypuštěn v roce 2007 a rozpočet byl odhadnut na 500 milionů dolarů. Dnes si můžeme podtrhnout finální účet, který po čtrnáctiletém zpoždění dosáhl doslova astronomických 10 miliard dolarů. Dalekohled Jamese Webba se tak stal nejdražší samostatnou vesmírnou misí všech dob (nákladnější už je jen Mezinárodní kosmická stanice, ovšem ta vznikala postupně složením mnoha částí).

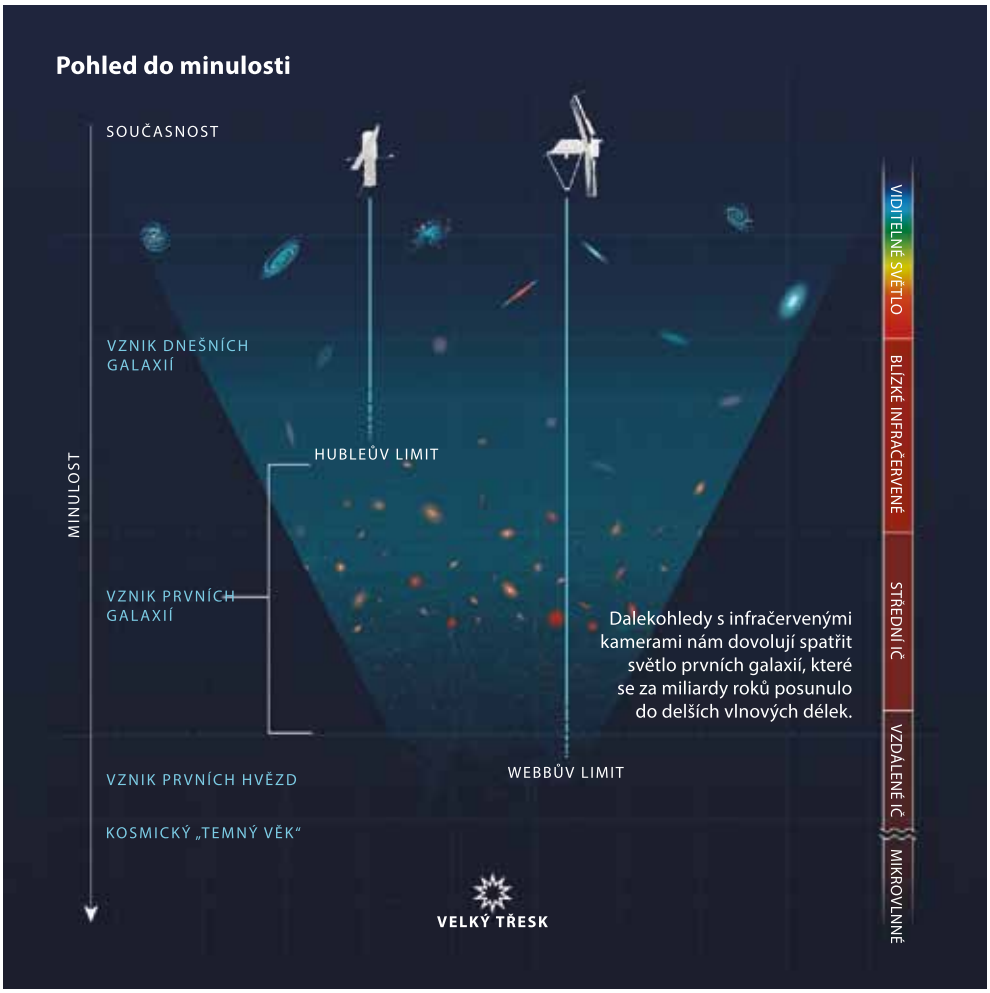

Nejdražší origami

Co způsobilo tak velké zpoždění a prodražení projektu? Vedle politických důvodů především náročná testovací fáze. Dalekohled sám o sobě byl hotov již v roce 2016, ovšem celá konstrukce prošla před vypuštěním nesmírně náročnou fází testování. Na rozdíl od Hubblea nebude James Webb operovat na oběžné dráze (tedy ve výšce několika set kilometrů), nýbrž v tzv. Lagrangeově bodě L2, v němž se vyrovnává gravitační působení Slunce a Země a který se nachází 1,5 milionu km od Země. V této vzdálenosti jsou jakékoli servisní mise, byť jen robotické, prakticky vyloučeny. Další podobné fiasko, jaké vědci zažili s Hubblem, se už nesmělo opakovat.

Aby se to ještě více zkomplikovalo, dalekohled Jamese Webba je příliš veliký na to, aby se vešel do jakékoli nosné rakety. Bylo tedy nutné vyrobit jej jako skládanku, která se během letu rozloží jako origami. Konstruktéři nepochybně zažili spoustu bezesných nocí – při jakékoli vesmírné misi jsou veškeré mechanické části eliminovány, protože u nich hrozí největší riziko selhání. Dalekohled Jamese Webba takových problémových mechanických částí obsahuje stovky. Přesto zafungovaly perfektně. Po startu a oddělení od nosné rakety začalo postupné rozkládání optické soustavy a unikátního foliového štítu, který se stará o absolutní odstínění citlivých přístrojů od slunečního záření. Do cíle dorazil Webb koncem ledna – rozložen přesně podle plánu.

Včelí oko, ostříží zrak

Objektiv vesmírného dalekohledu o průměru 6,5 metru připomíná hmyzí oko. Při těchto rozměrech je totiž prakticky nemožné vyrobit zrcadlo v jednom kuse, a tak se v případě Jamese Webba skládá z 18 menších segmentů. Ty jsou doplněny o chirurgicky přesné motorky, které jsou schopny vyladit výsledný tvar zrcadla s přesností mnohonásobně převyšující tloušťku lidského vlasu!

Pokud nyní otvíráte šampus a netrpělivě hledáte na internetu Webbovy nádherné portréty mlhovin a galaxií, musím vás zklamat. Teprve v polovině března byl publikován první – a přiznejme si, pro laické oko poměrně nezáživný – snímek, potvrzující správné zaostření zrcadel. Dalekohled je sice v cíli – a to nejhorší má za sebou – ale čeká ho několik měsíců dlouhá, poměrně nezáživná, ovšem nezbytná fáze, během níž bude potřeba zkalibrovat všechny přístroje a celou sestavu především důkladně vychladit na teplotu blízkou absolutní nule.

Proč ty cavyky s chlazením? Inu, protože James Webb, na rozdíl od Hubblea, nebude snímat ve viditelném světle, ale především v infračerveném oboru, kde každý byť jen nepatrně zahřátý objekt, včetně dalekohledu samotného, vydává záření, které by mohlo rušit pozorování. Také proto byl dalekohled ukotven tak daleko od Země a vybaven několikavrstvým slunečním štítem.

Kde Hubble končí, tam Webb začíná

A co že je tak zajímavého na infračerveném záření? Jednak dokáže, na rozdíl od viditelného světla, proniknout temnými prachovými mračny na velké vzdálenosti, jednak se v něm dobře pozorují chladnější objekty, například tzv. exoplanety (tedy planety v cizích hvězdných soustavách), ale především – v infračerveném oboru dokážeme pozorovat ty vůbec nejstarší, nejvzdálenější objekty v celém vesmíru. První generace hvězd a zá-

rodky nejstarších galaxií. Tedy ne že by byly chladné – naopak! Jenže vlivem rozpínání vesmíru se původně ultrafialové a viditelné záření jimi vypuštěné postupně posunulo do delších a delších vlnových délek, až se z něj stalo záření infračervené. Tento efekt je kosmology nazývaný jako „rudý posuv".

Lze tak říci, že dalekohled Jamese Webba dokáže pohlédnout mnohem dále do hlubin vesmíru než jeho legendární předchůdce Hubble. A to znamená také hlouběji do minulosti – vždyť čím dál od nás objekty jsou, tím déle od nich letí světlo k nám. James Webb tak spatří vesmír, jak vypadal „pouhých" sto milionů let po velkém třesku. Pomůže nám pochopit procesy, při nichž se začala formovat struktura dnešního vesmíru? Přispěje k řešení záhady zvané temná hmota? Doufáme, že ano. Jedno je však jisté. Začíná nová éra astronomie a James Webb nepochybně přinese objevy nad rámec všeho, co dnes o vesmíru víme a co si dokážeme představit.

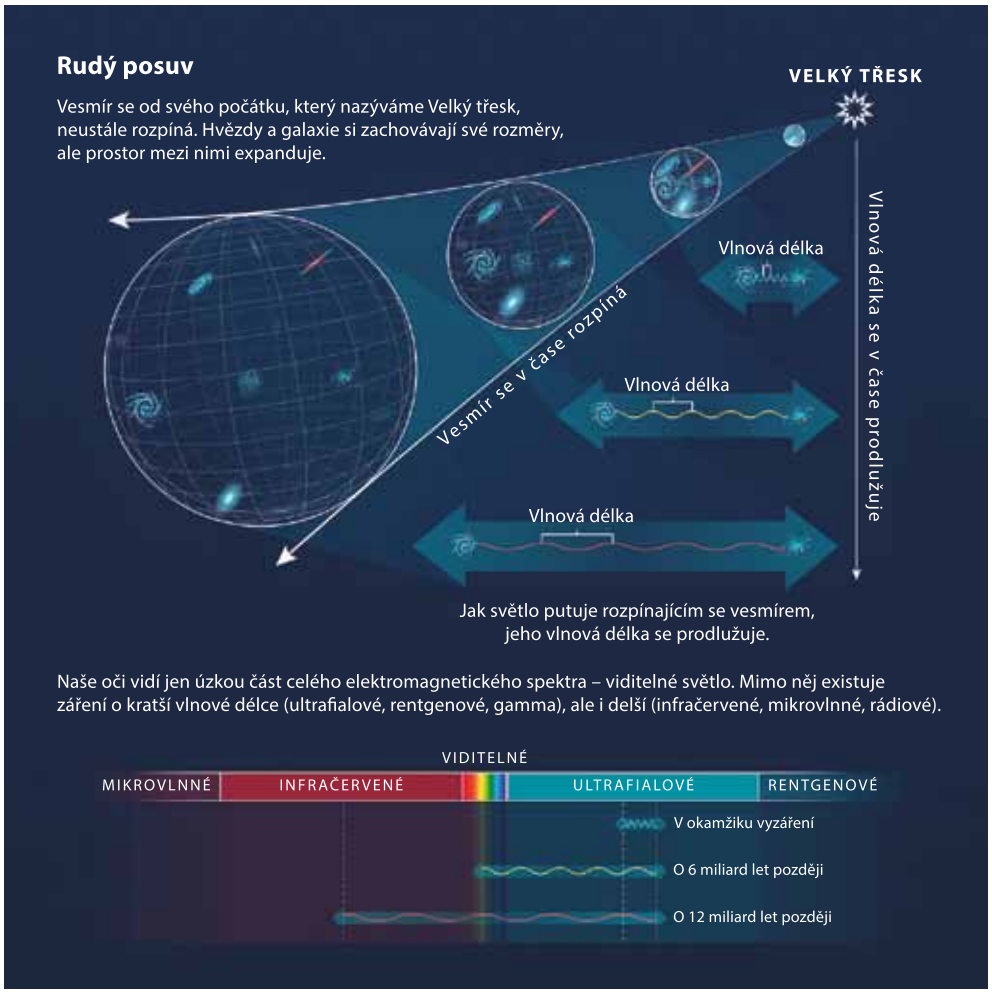

Vesmírný dalekohled Jamese Webba v číslech a datech

- Raketa Ariane 5, která vynesla dalekohled do vesmíru, pracovala tak přesně, že Webb potřeboval pro navedení do cíle mnohem méně paliva, než bylo původně plánováno. Zbylo mu tak více zásob na samotnou misi, a jeho životnost se tak prodloužila z odhadovaných pěti let na nejméně trojnásobek.
- Ve složeném stavu má dalekohled Jamese Webba podobu válce o rozměrech 10,7 × 4,5 m. V rozloženém stavu zabírá plochu 21,2 × 14,2 m (přibližně rozměr tenisového kurtu) a na výšku má 8 m.
- Klíčovým parametrem určujícím výkon každého dalekohledu je průměr objektivu. Ten v případě Jamese Webba činí 6,5 metru. Plocha zrcadla je tak šestkrát větší než u Hubblea. Navíc díky technologickému pokroku nový dalekohled nese mnohem citlivější a detailnější kamery než jeho o třicet let starší předchůdce.
- Dalekohled Jamese Webba je tak dokonalý, že by dokázal zpozorovat letící včelu na Měsíci. Tohle přirovnání má jen dvě mouchy. Zaprvé, Měsíc je příliš jasný a příliš blízko, aby na něj mohly citlivé přístroje Jamese Webba zamířit. A zadruhé, na Měsíci nejsou žádné včely.
- Nepostradatelnou součástí dalekohledu je štít, který odstiňuje citlivé přístroje od slunečního záření. Sestává z pěti vrstev speciální fólie, vyrobené z materiálu zvaného kapton a potažené vrstvami hliníku a křemíku. Tloušťka každé vrstvy činí pouhých pár setin milimetru. Zatímco na Slunci přivrácené straně teplota dosáhne okolo 100 °C, na stinné straně štítu teplota klesne k –230 °C (pouhých 40 stupňů nad absolutní nulou).
- Na přístroji spolupracovaly americká, kanadská a evropská kosmická agentura, tj. NASA, CSA a ESA.

Rudý posuv

- Vesmír se od svého počátku, který nazýváme velký třesk, neustále rozpíná. Hvězdy a galaxie si zachovávají své rozměry, ale prostor mezi nimi expanduje.
- Jak světlo putuje rozpínajícím se vesmírem, jeho vlnová délka se prodlužuje.
- Naše oči vidí jen úzkou část celého elektromagnetického spektra – viditelné světlo. Mimo něj existuje záření o kratší vlnové délce (ultrafialové, rentgenové, gamma), ale i delší (infračervené, mikrovlnné, rádiové).
- Dalekohledy s infračervenými kamerami nám dovolují spatřit světlo prvních galaxií, které se za miliardy roků posunulo do delších vlnových délek.

KVĚTNICE A PŘÍRODA TIŠNOVSKA (3)

Luštitelský cyklus letošního ročníku vychází z knihy Jana Laciny a Vojtěcha Štolfy **Květnice a příroda Tišnovska**, vydané v roce 1999 nakladatelstvím Sursum. V každém čísle najdete přímo v křížovce obrázek rostliny, jejíž **latinský název je obsahem tajenky křížovky**. Obě dolní sudoku mají několik žlutě podbarvených políček a jednotlivým číslicím jsou tu přiřazena konkrétní písmena. Nahradíte-li vyluštěné číslice ze žlutých polí příslušnými písmeny, obdržíte **český druhový název** zobrazené rostliny, ovšem formou přesmyčky, kterou je ještě třeba vyřešit. Kromě tajenky křížovky a vyřešené přesmyčky musí každý luštitel ve své odpovědi uvést ještě **český rodový název** příslušné rostliny. Pro bližší objasnění pojmů „rodový“ a „druhový“ uvádíme na vysvětlenou, že např. v názvu „violka vonná“ je podstatné jméno „violka“ názvem rodovým a přídavné jméno „vonná“ názvem druhovým.

				ROUŠKA	PRVNÍ TAJENKA	VEJCE (ESPERANTSKY)	CHEM. ZN. CÍNU	TAŠKA	PAZNEHTNÍK	SVATEBNÍ KVĚTINA	ČIDLA ZRAKU	PŘEDLOŽKA	ANDULA JE STOLETÁ	SLEPÉ STŘEVO
			SKÁKAT SKRZ NĚCO											
			ODSTŘEL VODNÍCH PTÁKŮ											
			VYSOKÁ KARTA				INDONÉSKÝ OSTROV / POSVÍCENÍ					ZKR. ČES. FILHARMONIE / KARETNÍ BARVA		
			CHEM. ZN. SODÍKU / ZÁJMENO OSOBNÍ			ČERVENÉ BARVIVO / POKLADNA					RMUT / SÚL (ANGLICKY)			
	NAFTOVOD	ZKR. VOLTAMPÉRU / MLÉČNÉ VÝROBKY			PISTOLE / UHLIČITAN SODNÝ					JAPONSKÝ ZÁPAS / **DRUHÁ TAJENKA**				
ČÁSTI ÚST				SET / NOVÁ NORMA					MILENEC (NÁŘEČNĚ) / LÉKAŘ					
ZKR. OKRESNÍHO VÝBORU			ČÁSTI OBLIČEJŮ / ANGL. DUTÁ MÍRA (4,54 L)					PENĚŽNÍ TÍSEŇ / KINA						ETAPY
INDICKÁ STAVBA							JAMAJSKÝ SPRINTÉR / MASOVÁ MÉL					CITOSLOVCE TROUBENÍ / BICYKL		
SLOVENSKÁ ŘEKA						HOROLEZECKÁ HÚL / ZÁJMENO OSOBNÍ					ČERNÝ PTÁK / SMÚLA			
STRUMA					OBDĚLÁVATI POZEMEK / ZN. METRU (FONETICKY)									
ZBAVENÁ VOUSŮ								SIDERIT						
TŘASKAVINA								TĚŽKÉ PRÁCE						

4	2	1		5				3
3						8		
					4	5		
		2	9	6			4	
5								2
	6			1	2	9		
		8	1					
		4						6
7				4		2	3	5

Přiřazení písmen k číslicím:

1 ▶ S
2 ▶ L
3 ▶ M
4 ▶ K
5 ▶ B
6 ▶ Á
7 ▶ T
8 ▶ Í
9 ▶ E

	5				6			9
		3			7		4	
7				4		5		
				8		2	3	6
6	4	1		3				
		4		9				7
	7		2			3		
3			6				2	

Svoje odpovědi zasílejte na adresu noviny@kulturatisnov.cz nejpozději **do 13. dubna 2022**. Správné rozluštění z minulého čísla: **POTENTILLA ALBA – Mochna bílá**.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TIŠNOV DOPORUČUJE

Z novinek:

Čvančara, Jaroslav:
Pravomil Raichl – Život na hranici smrti
Raichlovi nejbližší přátelé, váleční veteráni i političtí vězni na něj vzpomínají jako na muže naplněného odvahou. Plukovník Pravomil Raichl, válečný veterán, politický vězeň, exulant, nositel Řádu bílého lva se narodil 31. ledna 1921. Patřil mezi účastníky moderní historie čs. armády, mezi výjimečné jedince II. a III. odboje, kteří zásadním způsobem ovlivnili události, životy a osudy celých generací. Bojoval proti nacismu a po jeho porážce po zbytek života proti komunismu.

Cupalová, Noemi: Karlíček a vosy
Je v pořádku někoho mít rád – a je v pořádku někoho rád nemít. Karlíček vosám v lese překáží, nesnesitelně jim páchne a jeho hospodaření je akorát k vzteku. Karlíčkovi se zas z vosího bzučení může rozskočit hlava. Když ale vosí královna málem umrzne, Karlíček ji zachrání. Začnou se mít rádi? Ani náhodou. Ale naučí se žít spolu a pomáhat si. Kniha o tom, že se nemáme naučit mít rádi ty, kteří nás štvou, ale naučit se s nimi vycházet, i když je prostě rádi nemáme.

Stojí za přečtení:

Chalífa, Chálid: Smrt je dřina
Smrt je dřina je posledním románem Chálida Chalífy, největšího syrského kronikáře občanské války. Abdallatíf pokojně umírá v damašské nemocnici. Jeho syn Bulbul slíbí, že mu splní poslední přání a pohřbí jej v rodné vesnici na severu země. Má to jen jeden háček: jejich země je rozervaná válkou. Krajina jejich dětství se změnila v labyrint plný ozbrojenců, kteří se neřídí žádnými pravidly. A to, co se zkraje jevilo jako neškodný slib, je životu nebezpečný úkol. Sýrie už není místem pro hrdiny a rozhodnutí, která musí rodina dělat na cestě, mají pro všechny nedozírné následky.

Popprová, Andrea: Pavoučí prázdniny s Luckou, Jendou a Martínkem
Užijte si léto s Luckou, Jendou, Martínkem a… Letní knížka přináší další dobrodružství sourozenců známých z předchozích úspěšných knížek Andrey Popprové Čekání na Vánoce a Jaro je tu! Tentokrát se s dětmi setkáváme o letních prázdninách, jež tráví u prarodičů na chalupě, kde není nouze o napínavé i veselé zážitky. Malí čtenáři a jejich rodiče se v knize mohou inspirovat nápady na spoustu letních aktivit. Za každou kapitolou děti navíc najdou zábavné úkoly, při kterých si procvičí malování, psaní, počítání a vystřihování.

INZERCE

DVA BRONZY Z MISTROVSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Martin Sebera

Převelice úspěšnou halovou sezónu zažily sprinterky Atletického klubu Tišnov. Nejprve juniorka Hana Blažková vybojovala v novém osobáku bronz ve sprintu na 200 m (24,42 s), o týden později ji napodobila starší žákyně Aneta Seberová, která též bezvadně načasovala formu a v novém osobáku získala svou první bronzovou medaili na Mistrovství ČR ve sprintu na 60 m př. v čase 8,98 s. Hanka pak vybojovala neméně cenné 4. místo v nejkratším sprintu na 60 m (7,61 s), Aneta doběhla celkově sedmá na 300 m (42,44 s). Pro Hanku je to devátá medaile z MČR, už nyní plní reprezentační povinnosti, Anet to teprve čeká. Obě medailistky tak úspěšně otevřely dvacátý rok založení atletiky v Tišnově.

Za jejich výkony je spousta tvrdé práce na dráze, v posilovně a v tišnovských lesích. Svým vzorným tréninkovým úsilím se přibližují tréninku vrcholových sportovců. Snad jen s rozdílným tréninkovým zázemím, které Tišnov nabízí. To není bráno jako povzdechnutí, to je bráno jako příležitost. Mají to složitější s dostupností sprinterského tréninku přes zimní období, kdy i Brno nabízí jen úzký tunel s tartanovým podkladem, nicméně noční tréninky v zimních měsících na oválu u ZŠ nám. 28. října mají také své kouzlo. Máme štěstí na lékařské zázemí – ortopedy a fyzioterapeutku, kteří dokážou „opravovat" bolístky, obě sprinterky jsou silné mentálně, mají podporu ve škole i v rodině, prostě se sešlo mnoho faktorů, které pak znamenaly medaili z MČR.

Na fotografii zleva: trenér Martin Sebera, Hana Blažková, Aneta Seberová. *Foto: M. Sebera, T. Edlman*

KAM V TIŠNOVĚ za sportem

duben 2022

		Datum	Čas	Utkání nebo název akce	Místo	Organizuje
basketbal	So	2. 4.	9.00, 10.30	SKB Tišnov – Tygři Brno, dívky U11	těl. ZŠ Smíškova	SK Basket Tišnov
fotbal	So	2. 4.	9.00, 10.45	AFK Tišnov – Slovan Rosice, starší a mladší žáci	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
basketbal	So	2. 4.	13.30, 15.30	SKB Tišnov – BK Medvědi Tábor, hoši U15	hala SSK Tišnov	SK Basket Tišnov
stol. tenis	So	2. 4.	16.00	TTC Koral Tišnov – KST Sokol Znojmo	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
tenis	Ne	3. 4.	9.00	Wilson Cup v babytenisu – hoši a dívky 8-9 let	hala Ostrovec	SK Tenis Tišnov
fotbal	Ne	3. 4.	10.30, 12.45	Zbrojovka Brno – SFK Opava, starší a mladší dorost	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
fotbal	So	9. 4.	13.00, 15.30	AFK Tišnov – Slovan Rosice, starší a mladší dorost	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
stol. tenis	So	9. 4.	16.00	TTC Koral Tišnov – DTJ Hradec Králové B	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
stol. tenis	Ne	10. 4.	10.00	TTC Koral Tišnov – Sokol Stěžery	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
fotbal	Ne	10. 4.	15.30	AFK Tišnov – RAFK Rajhrad, muži	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
fotbal	So	16. 4.	9.00, 10.45	AFK Tišnov – Veselí n. M./Strážnice, st. a ml. žáci	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
fotbal	Ne	17. 4.	9.00	AFK Tišnov – FC Čebín, st. a ml. přípravka	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
fotbal	Ne	17. 4.	9.00	AFK Tišnov B – Sokol Popůvky, st. a ml. přípravka	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
fotbal	Ne	17. 4.	12.00, 14.15	Zbrojovka Brno – FC Hlučín, starší a mladší dorost	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
tenis	Pá	22. 4.	9.00	Přebor okresu Brno-venkov starších žáků a žákyň	dvorce Ostrovec	SK Tenis Tišnov
tenis	So	23. 4.	9.00	Přebor okresu Brno-venkov starších žáků a žákyň	dvorce Ostrovec	SK Tenis Tišnov
basketbal	So	23. 4.	10.00, 12.00	SKB Tišnov – BK Vlčice Žďár n. S., dívky U17	hala SSK Tišnov	SK Basket Tišnov
fotbal	So	23. 4.	13.45, 16.00	AFK Tišnov – FC Kuřim, starší a mladší dorost	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
tenis	Ne	24. 4.	9.00	Wilson Cup v babytenisu – hoši a dívky 8–9 let	dvorce Ostrovec	SK Tenis Tišnov
fotbal	Ne	24. 4.	16.00	AFK Tišnov – Čechie Zastávka, muži	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
fotbal	So	30. 4.	9.00, 10.45	AFK Tišnov – Svratka Brno, starší a mladší žáci	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov

Změna programu vyhrazena. Aktuálně sledujte webové stránky klubů a vývěsku u sportovní haly.

Datum	Čas	Akce	Místo	Organizuje
1. 4. – 17. 6.		Maluj jako Josef Lada	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
1.–30. 4.		Otevřená Kreativní laboratoř	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
1. 4.	18.00–9.00	Děti, prožijte noc v knihovně!	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
2. 4.	14.30–17.30	Společné pletení pomlázky	Tišnovská fara, Kostelní 16	Římskokatolická farnost Tišnov
3. 4.	17.00–20.00	Jarní koncert s komorním orchestrem Arthura Nickische	Kafé Restaurant ORATOR v Lažánkách	Kafé – Restaurant – Galerie
4. 4.	18.00–20.00	Od strachu ke klidu a radosti – nové metody energetické psychologie	Tišnov, Janáčkova 333, 2. patro BALANCE INSTITUT	BALANCE INSTITUT, z. s.
5. 4.	17.00–18.00	Florencie – cestopisně historický pohled na ikonické město umění	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
6. 4.	10.00–11.00	Knižní klubík pro batolátka: Se zajíčkem Ouškem	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
6. 4.	19.00–21.30	Mindgame – Líbezné vyhlídky	sál Kina Svratka Tišnov	MěKS Tišnov
8. 4.	17.00–20.00	Jarní bazárek značkové módy	JOGA STUDIO TISNOV, Bezručova 21	BALANCE INSTITUT, z. s.
8. 4.	19.00–22.00	Záviš– koncert	PATRO PUB, Nádražní ulice (nad OD Albert)	PATRO PUB
10. 4.	10.00–13.00	Velikonoční slavnost města Tišnova	park Na Hrádku	MěKS Tišnov
10. 4.	14.00–16.00	Jarní tvoření	Podhorácké muzeum	Podhorácké muzeum
11. 4.	14.00–17.00	Velikonoční čtení a tvoření	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna, GJJ
12. 4.	16.30–19.30	Prevence rizikových jevů v rodině	RC Studánka	RC Studánka
13. 4.	10.00–11.00	Knižní klubík pro miminka: 10 knih, které (ne) potřebujete pro své miminko	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
14. 4.	18.00–19.00	Mše svatá na Zelený čtvrtek	bazilika Porta coeli	Římskokatolická farnost Tišnov
15. 4.	15.00–16.00	Mše svatá na Velký pátek	bazilika Porta coeli	Římskokatolická farnost Tišnov
16. 4.	20.00–21.00	Mše svatá na Bílou sobotu	bazilika Porta coeli	Římskokatolická farnost Tišnov
17. 4.	6.35–19.30	Velikonoční neděle	kostel sv. Václava v Tišnově	Římskokatolická farnost Tišnov
17. 4.	10.15–11.15	Mše svatá na velikonoční neděli	bazilika Porta coeli	Římskokatolická farnost Tišnov
21. 4.	8.30–10.00	Kultura života indiánů a toho našeho Posnídejte s… Mnislavem Zeleným!	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
21. 4.	18.30–20.00	Relaxace a imaginace	RC Studánka	RC Studánka
22. 4.	16.30–19.00	Dokonalá matka – dosažitelný cíl nebo cesta do pekel?	RC Studánka	RC Studánka
24. 4.	17.00 /19.30	Pavel Šporcl – veřejná generálka / koncert	bazilika Porta coeli	MěKS Tišnov
25.–29. 4.		Burza knih	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
27. 4.	15.00–16.20	Písničky ze starých časů – Umíme to nejen česky	Penzion Tišnov	deTOX

19. 2. – 15. 5. 2022	Tomáš Chadim – Jiné světy / Other Worlds	Galerie Josefa Jambora
24. 11. 2021 – 2. 10. 2022	Veronika Richterová – No-Mad Cabin	zahrada Galerie Josefa Jambora
1. 2. – 30. 4. 2022	Výstava fotografií čtyř jihomoravských rodáků – prodlouženo!	Městská knihovna Tišnov, oddělení pro dospělé
15. 3. – 4. 9. 2022	Takový byl Tišnov – fotografie z 80. a 90. let 20. století	Podhorácké muzeum
8. 3. – 2. 10. 2022	Záhady? Muzejní kabinet kuriozit	Podhorácké muzeum
18. 3. – 14. 5. 2022	Jana Mikysková: Ozvěny ztichlého dvora	Nakladatelství Sursum, Cáhlovská 162, Tišnov
8.–18. 4. 2022	Jarní radosti	Podhorácké muzeum
22. 4. 2022	Den na Zemi – oslava Dne Země	Galerie Josefa Jambora

KAM v Tišnově zobrazuje pouze akce zadané a uveřejněné organizátory do data uzávěrky na portálu Kultura v Tišnově a okolí – www.kulturatisnov.cz.

Druh akce: výstava, divadlo, tanec, hudba, promítání, sport, přednáška, akce pro děti, ostatní

Organizuje: Muzeum města, Podhorácké muzeum, Základní umělecká škola, Městská knihovna, MAS Brána Vysočiny, Centrum sociálních služeb, MěKS, RC Studánka, T. J. Sokol Tišnov, Galerie J. Jambora, Inspiro, Ostatní

KAM V TIŠNOVĚ

program Kina Svratka

číslo 04

duben

2022

1. pá
19.30 **ZNÁMÍ NEZNÁMÍ** PREMIÉRA
ČR/SR | 95' | komedie | 12+ | 140 Kč

2. so
17.00 **PŘÍŠERÁKOVI 2**
VB/D | 103' | animovaný | 140/120 Kč | dab.

20.00 **MORBIUS**
USA | 108' | akční/thriller | 12+ | 140 Kč | dab.

3. ne
17.00 **JEŽEK SONIC 2** PREMIÉRA
USA | 122' | komedie | 140/120 Kč | dab.

20.00 **ZNÁMÍ NEZNÁMÍ**
ČR/SR | 95' | komedie | 12+ | 140 Kč

5. út
17.00 **V LÉTĚ TI ŘEKNU, JAK SE MÁM** KINO ZA POLOVIC
ČR | 117' | komedie | 70 Kč

8. pá
19.30 **FANTASTICKÁ ZVÍŘATA: BRUMBÁLOVA TAJEMSTVÍ** PREMIÉRA
USA | 143' | fantasy/dobrodružný | 140/120 Kč | tit.

9. so
17.00 **JEŽEK SONIC 2**
USA | 122' | komedie | 140/120 Kč | dab.

20.00 **ZNÁMÍ NEZNÁMÍ**
ČR/SR | 95' | komedie | 12+ | 140 Kč

10. ne
17.00 **FANTASTICKÁ ZVÍŘATA: BRUMBÁLOVA TAJEMSTVÍ**
USA | 143' | fantasy/dobrodružný | 140/120 Kč | dab.

12. út
17.00 **ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK 2** KINO ZA POLOVIC
ČR | 93' | komedie/romantika | 70 Kč

13. st
19.30 **STÍNOHRA** PREMIÉRA
ČR | 103' | thriller | 12+ | 140 Kč

14. čt
19.30 **BETLÉMSKÉ SVĚTLO**
ČR | 99' | komedie | 140/120 Kč

15. pá
19.30 **MORBIUS**
USA | 108' | akční/thriller | 12+ | 140 Kč | tit.

16. so
17.00 **ZTRACENÉ MĚSTO**
USA | 112' | komedie/dobrodružný | 12+ | 140 Kč | tit.

20.00 **VYŠEHRAD: FYLM** PREMIÉRA
ČR | 103' | komedie/sportovní | 15+ | 140 Kč

17. ne
17.00 **ZLOUNI** PREMIÉRA
USA | 100' | anim./komedie | 140/120 Kč | dab.

19.30 **POSLEDNÍ ZÁVOD**
ČR | 95' | drama | 12+ | 140 Kč

19. út
17.00 **SRDCE NA DLANI** KINO ZA POLOVIC
ČR | 95' | komedie | 70 Kč

20. st
19.30 **NOC NA ZEMI** FK
USA | 129' | komedie/drama | 12+ | 100 Kč | tit.

21. čt
19.30 **PO ČEM MUŽI TOUŽÍ 2** PREMIÉRA
ČR | 95' | komedie | 140/120 Kč

22. pá
19.30 **SEVEŘAN** PREMIÉRA
USA | 136' | akční/historický | 15+ | 140 Kč | tit.

23. so
17.00 **ZLOUNI**
USA | 100' | anim./komedie | 140/120 Kč | dab.

19.30 **PO ČEM MUŽI TOUŽÍ 2**
ČR | 95' | komedie | 140/120 Kč

24. ne
17.00 **FANTASTICKÁ ZVÍŘATA: BRUMBÁLOVA TAJEMSTVÍ**
USA | 143' | fantasy/dobrodružný | 140/120 Kč | dab.

26. út
17.00 **MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST** KINO ZA POLOVIC
ČR | 102' | komedie | 12+ | 70 Kč

28. čt
19.30 **PANSTVÍ DOWNTON: NOVÁ ÉRA** PREMIÉRA
VB | 125' | drama | 12+ | 140 Kč | tit.

29. pá
19.30 **PROMLČENO** PREMIÉRA
ČR | 95' | thriller | 12+ | 140 Kč

30. so
17.00 **PO ČEM MUŽI TOUŽÍ 2**
ČR | 95' | komedie | 140/120 Kč

VSTUPENKY lze zakoupit:
- **na pokladně kina** hodinu před začátkem představení
- **v TIC na nám. Míru 120**
  pondělí, pátek: 8.00–12.30, 13.00–18.00
  úterý, středa, čtvrtek: 8.00–12.30, 13.00–15.30
- **online na webu kina**

Změna programu vyhrazena, aktuality k nalezení na webu, facebookových stránkách kina a v TIC.

Web: **www.kinosvratka.cz**
Facebook: **KinoSvratka**
Pokladna telefon: **530 334 021**

Kino Svratka

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ – PRODLOUŽENO
1. 2. – 30. 4. 2022
Městská knihovna Tišnov,
Oddělení pro dospělé

Zveme vás na výstavu fotografií čtyř jihomoravských rodáků – Bohumila Kabeše, Michala Beneše, Pavla Bortlíka a Miroslava Zavadila. Jejich oblíbenými tématy jsou krajina, lidé a města. Přijďte si prohlédnout, jak ve svých fotografiích citlivě zachytili proměny světla, počasí a ročních období. Vstupné: zdarma

VÝSTAVA OBRAZŮ
1. 4. – 31. 5. 2022,
denně 15.00–22.00
kavárna Pohoda
Vrchlického 1915, Tišnov

Umělecká skupina kolem Pavla Sýkory z Tišnova vás srdečně zve na výstavu svých obrazů, převážně akvarelů, do příjemného prostředí kavárny Pohoda, kde si u šálku dobré kávy můžete prohlédnout naše malířské pokusy.

TIŠNOV POD LUPOU 2 PÁTRACÍ HRA PO TIŠNOVSKÝCH ZÁKOUTÍCH
1. 4. – 30. 6. 2022
Inspiro, Riegrova 312, Tišnov

Připravujeme pokračování venkovní hry „Tišnov pod lupou“. Více informací a hrací karta budou aktuálně na www.inspiro.cz/akce.

FOTOSOUTĚŽ NA TÉMA ČISTOTA
1. 4. – 14. 8. 2022
Inspiro, Riegrova 312, Tišnov

Vyhlašujeme fotosoutěž, do níž se může zapojit každý občan z Tišnovska. Více informací aktuálně na webu a FB Inspira.

ČIŠTĚNÍ BESÉNKU KE DNI ZEMĚ
2. 4. 2022, 14.00
náměstí Míru u kašny, Tišnov

Oslavte Den Země čištěním potoka Besének s Ekoporadnou Tišnovsko. Sraz je ve 14 hodin na náměstí Míru u kašny, s sebou si vezměte pracovní oděv a rukavice. Potůček vyčistíme od odpadků a akci zakončíme tradičním opékáním špekáčků a společným posezením.

SPOLEČNÉ PLETENÍ POMLÁZKY
2. 4. 2022, od 14.30
Tišnovská fara, Kostelní 16

Zveme všechny malé i velké kluky na workshop k pletení pomlázky. Naučíte se, jak vyrobit vlastní pomlázku na Červené pondělí, kterou si také odnesete. K dispozici budou vrbové proutky až do vypletení zásob. Akce je zdarma, včetně proutků.

FLORENCIE
Cestopisně historický pohled na ikonické město umění
5. 4. 2022, 17.00
Městská knihovna Tišnov
Oddělení pro dospělé

Cestopisná přednáška, která představí hlavní město Toskánska v širším kontextu. O umělecké památky se tu téměř zakopává a historie dýchá i ze zdánlivě obyčejných věcí! Vstupné je doporučené: 50 Kč.

KNIŽNÍ KLUBÍK PRO BATOLÁTKA
Se zajíčkem Ouškem
6. 4. 2022, 10.00
Městská knihovna Tišnov
Oddělení pro děti a mládež

Blíží se Velikonoce a zajíček Ouško míří poprvé v životě za slepičkami pro vajíčka. Kde ale takové slepičky bydlí? Nesplete si je se zvířátky z lesa? A najde nakonec i ta vajíčka? Po scénickém čtení se protáhneme a budeme opět tvořit. Přijďte si s námi hrát s knížkou o zajíčku Ouškovi! Akce je vhodná pro maminky s dětmi od 1 roku do 3 let. Kapacita je však omezena, registrace je proto nutná předem. Prosíme, přihlaste se přes odkaz, který najdete na webu knihovny: www.mktisnov.cz/s-knizkou-do-zivota. Zároveň prosíme každého, kdo nebude moci přijít, aby nám dal vědět včas.

ZÁLESÁCKÝ ZÁVOD ZDATNOSTI – 15. ROČNÍK
9.–10. 4. 2022, od 13.30
Kaplička v Jamném

Přebor v sokolském zálesáckém závodu zdatnosti začíná prezencí 9. 4. od 13.30 u kapličky v Jamném, závod startuje ve 14.00. Závodí tříčlenné hlídky v kategoriích 8–11, 12–14 a 15–17 let. Závod se koná na terénním okruhu dlouhém cca 4 km, pro dorost je okruh delší. Na trase plní hlídky různé úkoly. Závod je určen pro všechny děti, které si chtějí vyzkoušet své znalosti, dovednosti a zdatnost. Po skončení bude slavnostní táborák a vyhlášení výsledků. Podrobné informace o závodu a přihlášky ke stažení najdete v aktualitách na www.sokoltisnov.cz.

VERNISÁŽ VÝSTAVY JAROSLAVA ZELENÉHO
9. 4. 2022, od 15.00
Výletiště v Lomničce

Zveme vás na výstavu uměleckého kováře Jaroslava Zeleného. Vernisáž výstavy bude 9. 4. 2022 od 15.00. Výstava bude otevřená následující dva víkendy včetně Velikonočního pondělí od 14.00 do 18.00.

VELIKONOČNÍ ČTENÍ A TVOŘENÍ
11. 4. 2022, 14.00–17.00
Galerie Josefa Jambora &
Městská knihovna Tišnov
Oddělení pro děti a mládež

Oslavte jaro čtením a tvořením! V knihovně a v galerii jsme pro vás připravili dílničky, ve kterých si vytvoříte kraslice, plstěné ozdoby, jarní zápichy, ozdoby z vizovického těsta nebo velikonoční přáníčka.
Na techniku malovaných kraslic si s sebou přineste vlastní vyfouknutá vajíčka. K tomu si budeme číst z knížky Skřítek Rozekvítek – Rok v přírodě. Akce je vhodná pro děti od 4 let. Doporučené vstupné: 25 Kč je příspěvek na výtvarný materiál – v knihovně i v galerii.

PREVENCE RIZIKOVÝCH JEVŮ V RODINĚ
12. 4. 2022, 16.30–19.30
RC Studánka, Tišnov

Zveme vás na přednášku Mgr. Zuzany Učňové. Dozvíte se na ní, jak poznat rizikové chování v rodině, jak mu předcházet, případně jak zabránit jeho rozvoji. Účastníci získají základní přehled o tom, jak se konkrétní rizikové chování projevuje, kam je možné obrátit se o pomoc a jaké jsou možnosti řešení již vzniklého problému.

KNIŽNÍ KLUBÍK PRO MIMINKA
10 knih, které (ne)potřebujete pro své miminko
13. 4. 2022, 10.00
Městská knihovna Tišnov
Oddělení pro děti a mládež

Tentokrát se pokusíme vypíchnout ty nej knížky, které by doma mělo mít každé miminko a batole. Máte nějakou hodně oblíbenou? Vezměte ji s sebou a přijďte si s námi povídat o knížkách pro děti! Akce je vhodná pro maminky s dětmi do 12 měsíců. Kapacita je však omezena, registrace je proto nutná předem. Prosíme, přihlaste se přes odkaz, který najdete na webu knihovny: www.mktisnov.cz/s-knizkou-do-zivota. Zároveň prosíme každého, kdo nebude moci přijít, aby nám dal vědět včas. Vstupné: zdarma

KULTURA ŽIVOTA INDIÁNŮ A TOHO NAŠEHO
Posnídejte v knihovně s… Mnislavem Zeleným
21. 4. 2022, 8.30
Městská knihovna Tišnov
Oddělení pro dospělé

Den před Dnem Země se Brain Breakfast podíváme na život indiánů. Pohovoříme o prezentaci ideálů a hodnot indiánské kultury – proč indiáni žijí a čeho si cení? Dotkneme se šamanismu, manželství, sexu i smrti s důrazem na výchovu dětí a přechodové rituály. Dopřejte si ranní šálek inspirace a sledujte v knihovně přednášku Mnislava Zeleného. V knihovně pro vás bude připravena lehká snídaně. Vstupné: zdarma

RELAXACE A IMAGINACE
21. 4. 2022, 18.30–20.00
RC Studánka, Tišnov

Přijďte si odpočinout po náročném pracovním vytížení! Relaxační metody přinášejí pocity osvěžení, uklidnění a štěstí. Tyto pozitivní pocity neprožívá jenom mysl, ale celé tělo. Relaxace a imaginace probíhá v malém počtu účastníků pod vedením psycholožky Mgr. Hany Pelčákové Kubecové.

DOKONALÁ MATKA – DOSAŽITELNÝ CÍL NEBO CESTA DO PEKEL?
22. 4. 2022, 16.30–19.00
RC Studánka, Tišnov

Tlak společenských očekávání na dnešní ženy je silný v důsledku všudypřítomné medializace mateřství a rodičovství. „Od ženy v mateřské roli se očekává, že zajistí, aby její děti byly viditelně zdravé a šťastné. Podobně šťastně a zdravě jako její děti by měla působit i žena sama, její manželství, kariéra i domácnost.“ Pojďme s psycholožkou Mgr. Zuzanou Masopustovou hledat cestu, jak se s tímto tlakem vyrovnat, jak zůstat sama sebou a rodičovství si užít.

DEN ZEMĚ V GALERII
22. 4. 2022, 17.00–20.00
Galerie Josefa Jambora

Galerie se letos poprvé kulturním programem pro dospělé i děti připojí k celosvětovému Dni Země. 17.00 h – komentovaná prohlídka výstavy krajinářských fotografií s autorem Tomášem Chadimem, 18.00 h – autorské čtení básníka a redaktora Radia Wave Jonáše Zbořila z básnické sbírky Nová divočina, 19.00 h – projekce dokumentárního filmu Čas lesů, ozvěny projekce festivalu Jeden svět, 17.00–19.00 h – únikovka a kvíz pro děti na motivy záchrany Země v PET domku Veroniky Richterové. Únikovka i kvíz budou k dispozici ve verzích pro 6–10 let a 11–15 let děti. Vstupné dobrovolné.

BURZA KNIH
25.–29. 4. 2022
Městská knihovna Tišnov
Oddělení pro dospělé

Knihovna prodává vyřazené knihy! Přijďte si vybrat tu svou – radost za pár korun. Burza knih bude otevřená v pondělí, ve středu a v pátek, vždy od 8 do 18 hodin. Vstupné: zdarma

VELIKONOČNÍ BOHOSLUŽBY V TIŠNOVĚ
14.–17. 4. 2022

Přijďte prožít tajemství Velikonoc a radost ze vzkříšení společně s dalšími věřícími a připojte se k některé z připravovaných událostí:

Římskokatolická církev
Bazilika Nanebevzetí Panny Marie v Předklášteří
- Zelený čtvrtek 14. 4. v 18.00
- Velký pátek 15. 4. v 15.00
- Bílá sobota 16. 4. v 20.00
- Velikonoční neděle 17. 4. v 10.15

Kostel sv. Václava v Tišnově
- Velikonoční neděle 17. 4. v 6.35, 8.45, 18.30

Českobratrská církev evangelická
Modlitebna CASD, Procházkova 427
- Velký pátek 15. 4. v 10.30
- Velikonoční neděle 17. 4. v 10.30

Církev adventistů sedmého dne
Modlitebna CASD, Procházkova 427
- Sobota 16. 4. v 11.00

JARNÍ BURZA MINERÁL TIŠNOV
29. 4. – 1. 5. 2022
sokolovna a hala SSK

V rámci třídenní výstavy se můžete podívat na minerály a kameny všech barev, velikostí a různého složení. Šperky a výrobky z kamenů kombinované se stříbrem, ocelí, kůží a látkou, pak broušené kamínky a kameny všech velikostí, velké leštěné desky a kameny zkamenělých stromů, zkamenělé živočichy apod. Na pořádání burzy se podílí také galerie PATRIOT a tu je možné během burzy navštívit v rámci vstupenky zakoupené v sokolovně. Více informací najdete na stránkách www.sokoltisnov.cz a www.mineraltisnov.cz.

KVĚTINOVÝ SWAP
30. 4. 2022, 8.00–11.00
park nám. 28. října, Tišnov

Máte doma přebytky vzešlých sazeniček nebo bylinek? Pěstujete pokojové květiny a toužíte oživit svou sbírku novými druhy nebo některé darovat? Květinový swap bude přímo pro vás! Přineste, vyměňte a odneste si novou rostlinku. Vítáme sazeničky, bylinky, pokojové rostlinky v květináčích, jejich řízky i odnože, odkopky trvalek. Za pěkného počasí bude swap probíhat v parku, za deště ve dvoře u lékárny Arnika pod střechou.

SOBOTNÍ VÝTVARNÝ ATELIÉR
30. 4. 2022, 9.00–11.00
Galerie Josefa Jambora

„A co takhle malovat kari kořením nebo červenou paprikou místo klasických barev?“ V dubnovém ateliéru nás čeká prožitková tvorba na velká plátna s netradičními výtvarnými prostředky. Necháme prostor volné tvorbě při poslechu rozmanitých žánrů hudby a společně budeme pozorovat, co se děje nejen s námi samotnými, ale i s plátnem pod našima rukama. Rezervace na lucie.zamazalova@kulturatisnov.cz. Vstupné dobrovolné.

PUTOVÁNÍ S AKVARELEM PRO DOSPĚLÉ
30. 4. 2022, 13.00–18.00
Galerie Josefa Jambora

Máte doma akvarel? Chcete se něco naučit nebo si jen tak vyjít do plenéru a sdílet svou tvorbu? Připojte se k nám! Odpoledne strávíme v okolí tišnovského kostela malbou stromů a přírody. Program je určen i pro naprosté začátečníky. Odpolední putování s akvarelem je volné sdružení všech nadšenců pro tvorbu. Svou účast nahlaste na lucie.zamazalova@kulturatisnov.cz.

OTEVŘENÁ KREATIVNÍ LABORATOŘ
Po, st, pá, 12.00–18.00
Městská knihovna Tišnov,
Oddělení pro děti a mládež

Přijďte si hrát a programovat. V knihovně na vás čekají Ozoboti, Bee-Boti, virtuální realita, mBot Ranger a také Otto – malý robůtek, se kterým si poradí úplně každý, bez ohledu na předchozí zkušenosti s elektronikou nebo programováním. Kdo bude chtít, může si vyzkoušet i řezací plotr nebo 3D tiskárnu (za asistence knihovnice). Kreativní laboratoř je vhodná pro děti od 3 let (v doprovodu rodičů). Je otevřená ve výpůjční době knihovny, proto se na ni nemusíte registrovat. Vstupné: zdarma

Městská knihovna Tišnov

TERMÍNY PŘEDNÁŠEK DUBEN
Městská knihovna Tišnov

Univerzita volného času:
Morava v době Lucemburků
13. a 27. 4.

Virtuální univerzita 3. věku:
Architekti italského baroka
12. 4.

Trénování paměti
5. a 19. 4.

Kino Svratka

ZLOUNI

V příbězích bývají za obvyklé podezřelé – zlý vlk, žralok, piraňa, jedovatý had, tarantule. Co se může stát, když se pro změnu rozhodnou páchat dobro, ukáže hravá animovaná variace na Dannyho parťáky.

ZNÁMÍ NEZNÁMÍ

Zdánlivě nevinný nápad: dát všechny mobilní telefony na stůl a nahlas sdílet každou doručenou zprávu a dát na hlasitý odposlech každý příchozí hovor. Kolik toho o sobě nesmíme vědět, abychom mohli zůstat přáteli, milenci, manželi, rodiči…? Stačí jeden večer a z dobrých známých se stanou neznámí.

FANTASTICKÁ ZVÍŘATA: BRUMBÁLOVA TAJEMSTVÍ

Osudový souboj o kouzelnický svět. Profesor Albus Brumbál bude muset sestavit koalici, aby čelila temným silám Gellerta Grindelwalda. Kouzelnická série odehrávající se dlouho před narozením Harryho Pottera pokračuje...

PO ČEM MUŽI TOUŽÍ 2

Jiří Langmajer a Anna Polívková si budou opět prohazovat těla. A vypadá to naprosto otřesně. Pokračování úspěšné komedie...

KINO ZA POLOVIC:
V létě ti řeknu, jak se mám, Srdce na dlani
Šťastný nový rok 2, Mimořádná událost

- Karel Pavlíček, **kamenické práce**, tel. 604 310 243.

- **HODINOVÝ MANŽEL pro Tišnov a okolí.** Nabízím občanům různé práce při údržbě bytu, domu a zahrady. Tom Vacek, mob. 602 754 930, email: t-yacht@t-yacht.cz.

- **Malířské a natěračské práce.** Chcete nově vymalovat, tapetovat, natřít cokoliv? My to umíme! Kvalitně, rychle, čistě a za rozumnou cenu. Vlastimil Štěpánek 608 327 939.

- **Elektrikář** – nové elektroinstalace, opravy, rekonstrukce, revize. Tel. 797 676 748.

- **Malířské a natěračské práce**. Tel. 734 306 312. E-mail: jhmalby-natery@seznam.cz.

- **Opravy střech, komínů, okapů, nátěry, výmaz hřebene.** Rozpočet zdarma, záruka. Tel. 736 649 470.

- **Nabízím hudební produkci pro vaši oslavu, večírek** atd. Hlavně pop, ale i lidovky a rock, více na www.hudba-brno.cz anebo na tel. čísle 606 251 119.

- **Koupě obrazů Josefa Jambora** – obdivovatel malíře Josefa Jambora by rád zakoupil jeho obrazy. Pokud doma takovýto obraz máte, prosím, kontaktujte mne na: tellerm@centrum.cz nebo telefonicky či SMS na 736 490 613. Velice děkuji za Vaši nabídku. Obrazy zůstanou ve sbírce v Jamborově působišti zde na Tišnovsku.

- **Koupím spojovací německou techniku** z tišnovského Radioklubu a přístroje z továrny Diana. Výměnou mohu nabídnout náhradní díly z veteránů auto-moto. Tel. 723 539 270.

- **Koupím motocykl Jawa, ČZ nebo Stadion** v jakémkoliv stavu i bez TP, popřípadě náhradní díly a příslušenství z těchto motocyklů. Tel. 737 139 475.

- **Koupím staré motocykly, automobily a jejich díly.** Motory, cokoliv, kdekoliv. Tel. 736 649 470.

- **Koupím obrazy** malířů: Zezula, Emler, Jambor, Lacina, Heřman, Hegr, Matal, Hanych, Bukáček, Lukášek, Panuška, Bubeníček, Kaván, Honsa, Fiala, Cína – Jelínek, Němec, Odvárka a dalších. Tel. 776 393 000.

- **Hledám** v Tišnově a okolí 15 km **pozemek pro stavbu** RD. Tel. 605 022 928.

- Pro svého klienta **hledám byt v Tišnově** o dispozici 1+1 nebo 1+KK, může být i ve stavu k rekonstrukci. Děkuji Vám za nabídky na telefonním čísle 725 805 474.

- Rodina **hledá ke koupi byt v Tišnově** 3+kk a větší, nejlépe cihlový. Děkujeme za nabídku. Tel. 775 667 214.

- **Koupím dům, byt, pozemek.** Hotovost. Tel. 731 805 555.

- Dětský domov Tišnov přijme do hlavního pracovního poměru **kuchařku na plný úvazek**. Benefity: stravování, FKSP, finanční odměny dle splněných kritérií DD. Pracovní doba: jednosměnná po–pá 6.00–14.30 hod. Podmínka: vyučení nebo praxe v oboru. Informace na tel. číslech: 549 410 200, 549 410 205, 725 924 356. Žádosti s životopisem zasílejte na e-mail: kancelar@dd-tisnov.cz.

- Stavební firma hledá zaměstnance na pozici **stavebního dělníka z Tišnova nebo okolí**. Vítána kvalifikace práce s kamenem, montáž gabionů, montáž bednění a výztuže. Zajistíme dopravu z místa bydliště na stavbu. Kontakt na stavbyvedoucího: Antonín Vašíček, mob. +420 723 090 932.

- Úklidová firma poptává **uklízečku do nemocnice Tišnov** na DPP nebo HPP. Směny po–pá 6.00–15.00, so+ne 6.00–13.00. Mzda od 100kč/hod. Kontakt: 739 322 637.

vitar
VÝROBNÍ ZÁVOD TIŠNOV-ŽELEZNÉ
TRADIČNÍ ČESKÝ VÝROBCE VITAMINOVÝCH DOPLŇKŮ A NÁPOJŮ CAPRI-SUN
PRACUJTE V MÍSTĚ BYDLIŠTĚ
NEZTRÁCEJTE ČAS DOJÍŽDĚNÍM

Staňte se součástí našeho týmu
Více informací na www.vitar.cz/kariera
tel.: 577 644 709 | e-mail: personalni@vitar.cz

ADstavby
Ozvěte se nám!
724 319 623
HLEDÁME
šikovné a spolehlivé kolegy!
VOLNÉ POZICE:
- ZEDNÍK
- STROJNÍK BAGRU
- ŘIDIČ sk. C
- POMOCNÝ DĚLNÍK

Nabízíme spolupráci na stavebních projektech v rámci a okolí Brna, Velké Bíteše, Bystřice a Tišnova. Zabýváme se stavebními pracemi - domovní přípojky, výkopové práce, výstavba RD na klíč, terénní úpravy, hrubé stavby, dokončovací práce na RD apod. Pokud jste manuálně zruční, šikovný řidič nákladního vozu nebo strojník bagru a hledáte nejen práci, ale i stabilní a spolehlivou partu, pak Vás rádi budeme mít v týmu!
www.adstavby.cz/kariera

Přijmeme instalatéry - topenáře, plynaře na HPP nebo na ŽL. I po vyučení a bez praxe.
Tišnovsko, Kuřimsko a okolí.
SINGO spol. s r.o.
držitel certifikátu ISO 9001:2009
projekce, dodávky, montáže, revize
topení, voda, plyn
Sentice 150, 666 03 Tišnov
tel.: 603421584, 603209296, singo@singo.cz

SNÍTE O RYCHLÝCH INTERNETOVÝCH TARIFECH?
YC Net VÁM JE NABÍDNE!

tel.: 515 539 800
Internet od 230 Kč

STUDIO
-natural is the best-
L&V
KADEŘNICTVÍ
dámské, pánské
Lukáš Švestka, tel. 775 429 106
MADEROTERAPIE
stimuluje lymfatický systém a zmírňuje celulitidu
MASÁŽE
relaxační, reflexologické
Vladka Švestková, tel. 603 202 631
Nedvědice 392
592 62 Nedvědice

STAVBY
David Kučera
• rekonstrukce
• bytová jádra
• obklady, dlažby
• kompletní zednické práce
kontakt: 721 604 988

KOMPLEXNÍ REALITY

Profesionální realitní servis od roku 1997.

TRADICE

JISTOTA

PROFESIONALITA

Prodej nízkoenergetického RD, novostavba, Heroltice, CP 859 m²

cena 11.665.000,-Kč

Prodej pozemku, z části k zastavění, Heroltice, CP 747 m²

2,615.000,- Kč

Prodej bytu 3+kk v OV, Brno-Královo Pole, Červinkova, CP 75m²

6,990.000,-Kč

Prodej bytu 4+1 v OV se 2 lodžiemi, Brno - Bystrc, Kuršova, CP 93m²

7,900.000,- Kč

Pronájem garáže, s elektřinou a vodou, Tišnov, Olbrachtova, CP 18 m²

2.000,- Kč/měsíc

Pronájem zděné garáže, Tišnov, možnost elektřiny,Družstevní, CP 18 m²

2.000,- Kč /měsíc

Místní rodinná firma s tradicí od roku 1997

BEZSTAROSTNÝ PRODEJ ZA NEJVYŠŠÍ CENU

PRO NAŠE KLIENTY S HOTOVOSTÍ HLEDÁME BYTY V TIŠNOVĚ

Nabízíme

- určení tržní ceny nemovitosti ZDARMA
- pro prodávající veškeré služby ZDARMA

KONTAKTUJTE NAŠE MAKLÉŘE ZNALÉ TIŠNOVSKÉHO REGIONU.

www.komplexnireality.cz

Vaši makléři pro **Tišnov** *a* **okolí**

Rádi vám poskytneme profesionální realitní služby podložené **20**ti letými zkušenostmi.

Mgr. Milan Halouzka
M: 776 077 842
office@komplexnireality.cz

Bc. Jitka Mikulová
M: 775 163 208
makler@komplexnireality.cz

BcA. Aleš Cecava
M: 734 202 434
info@komplexnireality.cz

Jsme tišnovská realitní kancelář a podporujeme region:

ZUŠ TIŠNOV

Budova Komerční banky, I. patro
Komenského nám. 124, 666 01 Tišnov

T: 549 410 321 / M: 775 163 208
E: makler@komplexnireality.cz

www.komplexnireality.cz

VELIKONOČNÍ SLAVNOST MĚSTA TIŠNOVA

10. 4. 2022

Park Na Hrádku
10.00–13.00 hod.

Program na pódiu

10.15 Slavnostní zahájení místostarostou Karlem Součkem a farářem Josefem Rybeckým
10.20 Velikonoční lidové pásmo dětí z KVJ
10.40 Dětské Dřevěné divadlo Honzy Hrubce – Zvířátka a loupežníci
11.30 Koncert legendární skupiny **POUTNÍCI**

Program v celém parku (10.00–13.00 hod.)

- velikonoční hrátky se Studánkou
- vyrobte si dřevěného zajíce s Inspirem
- krásné tradice s Muzeem města Tišnova
- udělejte si: pomlázku s Františkem Trnčákem
  píšťalku s Jirkou Ondrou
- výstavka domácích zvířátek Svazu chovatelů Tišnov
- vydovádějte se na skákacích hradech

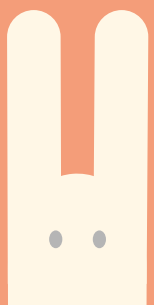

město TIŠNOV
MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV
KVJ
Studánka rodinné centrum
inspiro
RESTAURACE SKLEP TIŠNOV